

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zokrit nad Cerkljem, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasednjeni Evropi.

TRST - Ul. Montečchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

CEZAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

- diesel goriva
- plinsko olje za ogrevanje
- motorna olja
- les in premog za kurjavo
- peči in štedilniki na drva

Pooblaščen prodajalec za tržaško pokrajino

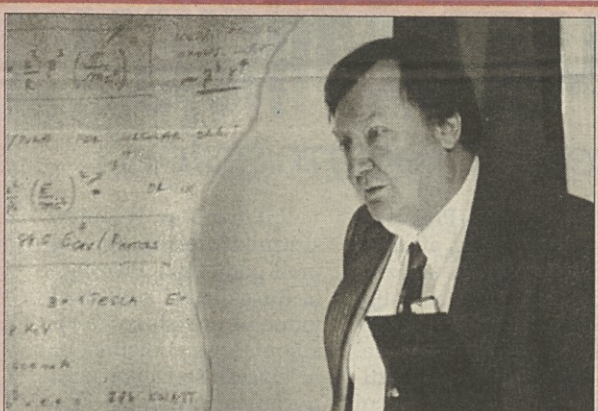
Tržič pred težko izbiro

MARKO MARINCIC

Sinhrotron bo ostal brez Rubbie

TRST - Nobelovec Carlo Rubbia namerava zapustiti predsedniško mesto družbe, ki upravlja sinhrotron. Za ta korak naj bi se odločil zaradi preobremenjenosti, zaradi katere ni več kos formalnim in birokratskim zadolžitvam: povsem se namreč namerava posvetiti novemu znanstvenemu načrtu, povečevalcu energije. S sinhrotronom pa bi se sodeloval, pripravljen je tudi sprejeti častno predsedstvo.

Na 3. strani

Cora: Trst naj se zgleduje po Turinu

TRST - Združenje proti prohibiciji mamil Cora je predlagalo, naj bi tržaški občinski svet sledil zgledu turinskega in se zavzel za legalizacijo lahkih mamil ter za nadzorovano distribucijo težkih mamil. Kritizirali so župana Illyja, ki ni spoštoval predvolilnih zagotovil glede pomoči narkomanom.

Medtem so karabinjerji poslali izvidnice pred vse sole, da bi preprečevali razpečevanje mamil.

Na 4. strani

LA SPEZIA / PODKUPNINSKA AFERA

Italija prodajala orožje v Bosno?

LA SPEZIA - Prekupčevanje z orožjem je eno od bistvenih vprašanj, ki ga poglabljajo sodniki v La Spezii, ki so v tem tednu odredili aretacijo poverjenega upravitelja državnih železnic Lorenza Neccija, finančnika Francesca Pacinija Battaglie in drugih poslovnih. Sodniki so včeraj zahtevali od obrambnega ministrstva in ministrstva za zunanjo trgovino gradivo o pogodbah iz prejšnjih let.

Preiskovalci so prepričani, da je bilo prekupčevanje z orožjem eden od donosnih poslov ljudi, ki so se združevali okoli Pacinija Battaglie kot naj bi dokazovala prisluškovanja telefonov in drugim pogovorom. Možno je tudi, da je Italija kršila embargo na izvoz orožja v Bosni in zato so poverjenega upravitelja tovarne Oto Mela-

ra Francesca Guarguaglinija, ki je bil tudi aretiran, osumili kršitve določila, ki preprečujejo prodajo orožja državam v vojni.

Sicer pa je bilo orožje namenjeno v Latinsko Ameriko in na Bližnji vzhod, prisluškovanja pa naj bi dokazovala, kot poudarjajo sodniki, »kako so italijanski politiki občutljivi na pritisk proizvajalcev orožja«. Prodajo orožja pa naj bi omogočile podkupnine tistim, ki so pri kupcih imeli moč odločanja.

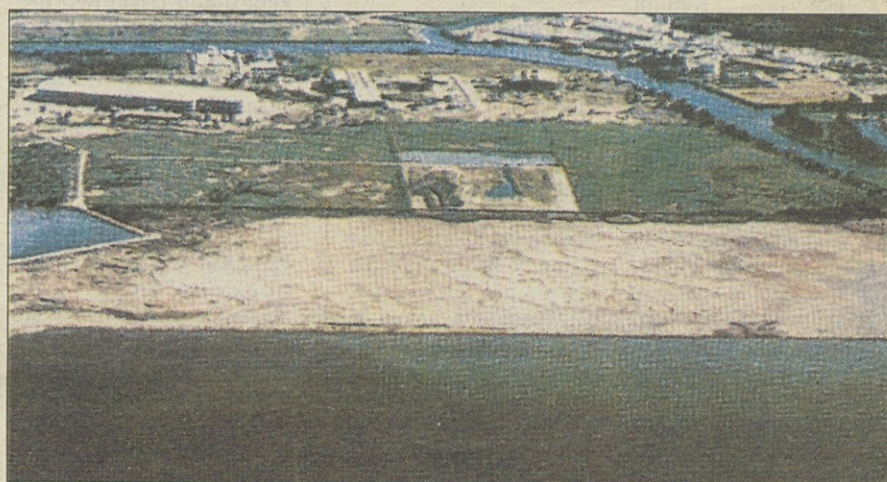
Včeraj so sodniki iz La Spezie odredili vrsto hišnih preiskav v Rimu, Milanu in Turinu. Sodnikom Napolitanu in Savii pa so priznali hišni pripor, baje tudi zato, ker je Napolitano napovedal, da bo zapustil sodstvo.

Na 2. strani

TRŽIČ / KLJUB SLABEMU VREMENU

Množično proti gradnji uplinjevalnika metana

Objekt naj bi bil nevaren ljudem in okolju

TRŽIČ - Nasprotniki načrta za realizacijo uplinjevalnika Snam so včeraj v Tržiču množično izpricali svoj »Ne« orjaskemu energetskega kompleksu. Demonstracije se je pod močnim naličvom udeležilo veliko ljudi, ne le iz Tržica, kjer bodo občani prihodnje nedelje poklicani na referendum o načrtu, temveč tudi iz devinsko-nabrežinske občine z županom Depangherjem na čelu, kjer bodo občutili posledice posega v okolje, če tudi o njem ne bodo mogli sodelovati.

Manifestacije, ki jo je

priredil odbor »No terminal« so se najbolj množično udeležili naravovarstveniki številnih združenj, Zeleni in SKP. Na shodu je dvojezično spregovoril tudi deželni tajnik SSK Martin Breclj, ki je Tržičane pozval, naj v nedeljo glasujejo »Ne«.

Govorniki so zavrnili načrt, ker po njihovem ne prinaša obljubljenih koristi temveč ekološko škodo in veliko nevarnost za prebivalstvo, obenem pa spreminja Tržaški zaliv v en sam energetski pol in s tem preprečuje drugačne možnosti razvoja.

Na 7. strani

Bossi zaostreje situacijo Liga ustanovila gardo

MANTOVA - Severna Liga je formalno ustanovila takozvano padansko gardo. Garda bo organizirana na pokrajinski ravni, kot piše v njenem statutu si bo prizadevala za zascito in ovrednotenje padanske identitete(!), za spoštovanje ljudi in svobode, zavračala pa bo vse oblike nasilja.

Po petkovih nekoliko zmernejših izjavah Umberta Bossija, je torej Liga - po dobro znanem scenariju - spet začela nevarno zaostrovanje situacijo. Zlasti potem ko so

vsa državna telesa, začeni z notranjim ministrom Giorgiom Napolitanom, jasno in glasno povedala, da država ne bo na noben način dovolila ustanavljanja paravojskih enot, kot je npr. padanska garda.

Bossijeva stranka je namerno zapustila situacijo tudi z včerajšnjo umestitvijo »vlade neodvisne Padanije«, do katere je prislo na včerajšnji seji samozvanega parlamenta severnih dežel v Mantovi.

Na 2. strani

Zastoj pri pogajanjih o delu

RIM - Gre za zasno prekinitev, do torka, ko se bodo pogajanja nadaljevala, ima vsaka stran dovolj časa, da razmisli o nastalih nesporazumih. Tako večina soudeležencev v pogajanjih, ki naj bi privedla do sporazuma o delu, ocenjuje potezo vlade. Vsi prizadeti so tudi izrazili pripravljenost, da v najkrajšem času pride do podpisa, čeprav so bile ocene o spornih vprašanjih precej različne. Vlada je tudi prenesla napovedano konferenco v Neaplju.

Na 2. strani

Včeraj pokopali Murtazo Bhutta

Nad 10 tisoč ljudi se je včeraj v Larkani udeležilo pogreba Murtaze Bhutta, brata in tekmeča predsednice pakistanske vlade Benazir, ki je bil ubit v spopadu s policijo. Na telefoto Ap prizorišče spopada

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Jutri srečanje na vrhu pri Oljki

V Vidmu se bodo jutri sestali predstavniki koalicije Oljke, ki bodo vzeli v pretres perspektive deželne odbora.

Stran 3

Sonego na sejm v Celju

Deželni odbornik za obrt Lodovico Sonego se je s predstavništvom obrtnikov SDGZ udeležil Mednarodnega obrtnega sejma v Celju.

Stran 3

Priprave na miljske volitve

Miljska Oljka se ni izbrala kandidata za župana na občinskih volitvah, ki bodo v nedeljo, 17. novembra.

Stran 4

Sampdoria zmagala v Rimu

V vnaprej igranih tekmah 3. kola nogometne A lige je Sampdoria v Rimu s 4:1 premagala Romo. Derbi Emilije Romagne je osvojila Parma, med Interjem in Laziom ni bilo zmagovalca.

Stran 21

Davisov pokal: Francoza boljša

Po drugem dnevu polfinalnega dvoboja teniskega Davisovega pokala v Nantesu je Francija z zmago v dvojicah zmanjšala zaostanek proti Italiji na 2:1.

Stran 21

PODKUPNINSKA AFERA / NA UKAZ TOŽILSTVA IZ LA SPEZIE

Vrsta hišnih preiskav v Rimu, Turinu in Milanu

Tožilstvo zahtevalo gradivo od dveh ministrstev

Borrelli: Nismo zasumili, da je na delu informator

MILAN - Prisluskovanjem pogovorom finančnika Francesca Pacinija Battaglie kaže, da je bil poslovnost zelo dobro informiran o dejavnosti sodnikov in se zlasti o preiskavah milanskega državnega tožilstva. Po odlomkih, ki so jih objavili casopisi, je Francesco Pacini Battaglia vedel, da milanski sodniki raziskujejo delovanje rimskega kolega

Renata Squillante, obveščen naj bi bil tudi o vsebini pričevanj Stefanie Ariosto, ki je glavni temelj, na katerem sloni preiskava o bivšem sefu rimskih sodnikov za predhodne postopke, o odvetniku Atliu Pacificu in o bivšem ministru Cesareju Previttiju. Finančnik, ki je bil že vpleten v podkupninsko afero in katerega delo so raziskovali milanski sodniki, je enemu od sogovornikov zaupal, da naj bi mu nek »polkovnik« lahko prekrbel zapisnike vseh zasliševanj.

Tudi ob aretaciji Renata Squillanteja so prisluskovanja pokazala, da je imel rimski sodnik v milanskih krogih informatorja in sicer nekega »Emilia«, ki naj bi ga opozoril, da je preiskovan. Ali gre za isto osebo? Na to vprašanja na osnovi doslej znanega gradiva ni mogoče odgovoriti. Dejstvo pa je, da bosta jutri v La Spe-

zii milanska sodnika Gherardo Colombo in Piercamillo Davigo. Zelo verjetno bosta s kolegi ligurskega tožilstva govorila tudi o tem vprašanju, čeprav sef milanskega tožilstva Francesco Saverio Borrelli (na fotografiji) teh domnev sploh ni hotel komentirati, kot ni hotel niti namigniti, o čem je med včerajšnjim srečanjem govoril s Colombom, Davigom in ostalimi sodniki, ki so raziskovali delovanje rimskih kolegov.

Novinarjem je dejal le, da na milanskem tožilstvu se niso nikoli zavedli, da bi lahko preiskovan imeli informatorja, kar pa seveda ne izključuje, da bi novice pronicale. Potrdil je tudi, da je bila preiskava o Squillanteju strogo zaupna, kar vzbuja sum, da je informacije dal kdaj, ki je bil v ozemju krogu milanskih preiskovalcev.

LA SPEZIA - Preiskava o podkupninski aferi, ki zadeva državne železnice, se pospešeno nadaljuje, kljub vsem polemikam, ki jih je vzbudila. Včeraj so na ukaz tožilstva iz La Spezie finančni strazniki opravili vrsto hišnih preiskav v Rimu, v Milanu in v Turinu. Obiskali so nekatere ljudi, ki so bili že vpleteni v podkupninsko afero v Milanu, pa tudi podjetnike, ki doslej niso bili vpleteni v afero. Med preiskavo je bil aretiran bivši upravitelj državnega energetskega holdinga Eni Antonio Sernia. Med preiskavo so finančni strazniki našli na njegovem domu nekaj neprijavljenih pistol.

Poleg Sernievega doma so finančni strazniki v Rimu preiskali dom novinarja Luigija Bisignanija, ki je že bil vpleten v preiskave o podkupninski aferi. Bisignani je izjavil, da z ljudmi, ki so vpleteni v preiskavo La Spezie, ni imel nikoli opravka. Stevilnejše so bile o bile preiskave v Milanu, kjer so finančni strazniki obiskali najprej Silvana Larinija, Craxijevega prijatelja, ki je bil naslovnik tekočega računa »protezione«, na katerem so se zbirale podkupnine. Poleg Larinija so finančni strazniki obiskali podjetnike Pia Pigorinija, Roberta Tronchetti Provera, Leonarda Grepinja, Giovannija Dall'Orta in Giorgia Rocca, ki je komercialist zene zunanje ministrstva Lamberta Dinija. Vsi so omenjeni v prisluskovanjih, na katerih temelji preiskava sodnikov iz La Spezie.

V Turinu so finančni strazniki preiskali dom in urad podjetnika Pier Paola Ruscallo, ki sodi med vidnejše predstavnike piemontskega podjetništva, in bivšega socialističnega poslanca Francesca Froia. Obema so naslovili jamstveno obvestilo, s katerim so jih osumili zlorabljanja položaja.

Se največ pozornosti pa je vzbudila zahteva, ki so jo sodniki naslovili obrambnemu ministrstvu in ministrstvu za zunanjo trgovino. Kaže, da se ta zahteva uokvirja v preiskavo o prekupčevanju z orožjem, ki sodi v okvir preiskave sodnikov iz La Spezie. Sodniki naj bi hoteli preveriti korektnost nekaterih nakupov in prodaj orožja iz prejšnjih let.

Medtem ko bodo tožilci prihodnji teden odločili o usodi ostalih osumljenцев, je včeraj sodnica za predhodni postopek privolila v hisni pripor za aretirana sodnika Napolitana in Savio. Za to rešitev se je opredelilo tožilstvo, prispevalo pa je tudi dejstvo, da je Napolitano napovedal, da bo izstopil iz sodstva. Zato naj ne bi bilo več nevarnosti, da nadaljuje s protizakonitim delom.

Tudi včeraj je preiskava iz La Spezie izzvala vrsto polemik, ki zadevajo predvsem novice, ki so pronicnile v javnost. Se zlasti oster je bil novi predsednik komisije za nadzorstvo nad javno televizijo Francesco Storace (NZ), ki je kritiziral poročanje Raia in napovedal, da bo predlagal nadzorstvo nad delom televizijskih dnevnikov.

SPORAZUM O DELU / MNENJE VEČINE UDELEŽENIH

»Gre le za začasno prekinitev pogajanj«

V torek nadaljevanje pogovorov
Vlada prenesla konferenco v Neaplju

RIM - Gre za začasno prekinitev pogajanj, ne pa za spor, do torka, ko se bodo na vladino pobudo pogajanja nadaljevala, ima vsaka stran čas, da razmisli o nastalih nespornostih. Tako je večina udeležencev v dolgih pogajanjih o sporazumu o delu ocenila razplet dogodkov po nočnem zasledanju, ki pa ni privedel do pričakovanega podpisa sporazuma. Vzrokov za prekinitev sicer posamezne strani, vlada, sindikati in delodajalci, ne ocenjujejo enako, vendar pa - s posamičnimi »disonancami« - vsi izražajo pripravljenost za nadaljevanje pogajanj oz. prepričanje, da bo v kratkem prišlo do podpisa dogovora. Prav tako je večina pozitivno sprejela odločitev vlade, da do nadaljnjega preloži konferenco v Neaplju, na kateri bi morali razpravljati o konkretnih predlogih glede pospeševanja zaposlovanja oz. zaježitve brezposelnosti.

Pogajanja so zasla v slepo ulico, ko so strani razpravljale o zaposlitvenozobrazovalnih pogodbah za mlade in o tedenskem delovniku. Do spora je prišlo predvsem med sindikatom Cgil in združenjem industrijcev: sindikat ni odobral vladinega predloga, da bi v južnem predelu države mladim pogodbod podaljšali se za leto dni, s čimer bi - po oceni sindikata - po ovinku uvedli začetniško plačo za mlade, ki se prvič zaposlijo. Industrijci pa so imeli pomisleke nad uvedbo 40-urnega tedenskega delovnika, kar naj bi med drugim tudi narekovala evropska direktiva. V obeh primerih je bila nakazana možna rešitev, v prvem bi neresen problem prepustili parlamentu, v drugem pa bi sporazumu priložili posebno vladino obvezo. Ker pa so nastale še druge težave, oglasili so se tudi obrtniki, čes da bi predvideni predpisi glede pripravniske dobe prinesli dodatne obremenitve, se je vlada odločila, da pogajanja prekine.

Vsem stranem je do dogovora, je že včeraj dopoldne izjavil podtajnik pri predsedstvu vlade Micheli. Pritrdil mu je minister za delo Tiziano Treu, ki se je včeraj udeležil posveta o delu Krščanskih socialcev. Po nje-

govni oceni je se nekaj trenja med industrijci in sindikati, vendar pa je celoten sporazum uravnovešen, do podpisa je treba le se uskladiti stališča o nekaterih vprašanjih, ki pa niso ključnega pomena. Glede na dejstvo, da sporazuma se ni in da je naslednji teden že natrpan z raznimi obveznostmi, je tudi po ministrovem mnenju oportuno, da 25. septembra napovedane konference v Neaplju ne bo.

Po oceni liderja sindikata Cisl D'Antonia, ki se je včeraj mudil na posvetu o Jugu in Evropi, je podpis sporazuma samo stvar časa. Vprašanje 40 delovnih ur tedensko mora biti po njegovem mnenju sestavni del sporazuma (industrijci si prizadevajo, da bi vprašanje obravnavali ločeno), vendar pa ni nepremostljivega razhoda med sindikati in industrijci. Zadovoljivo pa je, da so se strani že sporazumele o vrsti pomembnih vprašanj, kar prča o splosni pripravljenosti na doseg globalnega sporazuma.

Podtajnik sindikata Cgil Guglielmo Epifani je dejal, da se rad pridruži optimizmu ministra Treua o skorajšnjem podpisu sporazuma, vendar pa bi želel imeti zagotovila o znižanju tedenskega delovnika na 40 ur in o finančnem kritju vseh postavk sporazuma. Odločno pa je zavrnil tezo nekaterih sindikalnih krogov, čes da je treba pogajanja zaceti z znova. Takšno stališče je včeraj zagovarjal generalni tajnik sindikata Uil Piero Larizza, ki je izjavil, da so za prekinitev krivi industrijci in sindikati, ki se niso mogli sporazumeti o manj pomembnih vprašanjih. Zato so se po njegovem mnenju pogajanja zaključila, če nam bo vlada v torek predstavila dokončen predlog, ga bomo sprejeli ali zavrnili, je se dejal Larizza, vendar se ne bomo več pogajali.

Predsednik zveze industrijcev Giorgio Fossa pa se je pridružil večini, ki prekinitev pogajanj jemlje kot priložnost za premislek. Kritično pa je ocenil stališča sindikata Cgil in njegovega liderja Sergia Cofferati, čes da je preveč tog, medtem ko je pozitivno ocenil delo vlade in tudi enoten nastop delodajalcev.

NOVICE

Umrli časnikar Mario Pastore

RIM - V 67. letu starosti je včeraj ponoči umrl znani televizijski casnikar Mario Pastore. Kariero je pričel leta 1950, pri »Popolu«, čez tri leta je prestopil k »Giornu«. Po krajšem obdobju, ki ga je prebil v tiskovnem uradu družbe »Autostade«, se je zaposlil pri Raiu, dodelili so ga k TG2. Vodil je tudi številne rubrike (Prima Edizione, Gigena), nakar je zaprosil, da ga premešijo na TG1. Nedavno se je spet pojavil na ekranu, vendar pri rimskem »Teleregione«. Ze leta je bil angažiran pri združenju za varstvo ptic Lipu.

Aretirali Manierovega odvetnika Mandellija

PADOVA - V sodelovanju s francosko policijo je padovska »criminalpol« v Francijo aretirala Enrica Vandellija, odvetnika znanega mafijca iz Brente Feliceja Maniera. Prijeli so ga v predmestju Pariza. Vandelli se je svojčas, ko so zaprli okrog 50 pripadnikov mafije iz Brente, že izognil aretaciji, pravocasnno je zavohal, kaj se pripravlja, in je pobegnil na varno. Okrajno protimafijska direkcija iz Benetk ga je namreč osumila mafijskega združevanja v zločinske namene in nudenja kritja: po njenem mnenju je bil dejansko član kriminalne organizacije iz Brente. Operacija v Parizu je potekala brez zapletljivosti. Italijanski preiskovalci so v Francijo prisli predvčerajšnjim in stopili v stik s parisko policijo. Zvečer so Vandellija opazili, ko je vstopil v neko poslopje, kjer je prespal. Prijeli so ga zjutraj, ko ga je zapustil, bil je sam. Sedaj skušajo ugotoviti, kdo mu je doslej pomagal pri begu.

SEVERNA LIGA / VČERAJ V MANTOVI

Liga ustanovila svojo gardo

Umberto Bossi, po znanem scenariju, spet zaostreje situacijo

MANTOVA - Severna Liga je formalno ustanovila takozvano padansko gardo. To je včeraj sporočilo glasnik t.i. vlade neodvisne Padanije, bivši notranji minister Roberto Maroni, ki je tudi povedal, da se bodo priprave za organizacijo te garde pričele v ponedeljek. Garda bo organizirana na pokrajinski ravni, kot piše v njenem statutu si bo prizadevala za zaščito in ovrednotenje padanske identitete, za spoštovanje ljudi in svobode, za vračala pa bo vse oblike nasilja.

Po četrtkovih nekotikozmernejših izjavah Umberta Bossija, je torej Liga - po znanem scenariju - spet začela nevarno zaostrovanje situacije. Zlasti potem ko so vsa državna telesa, začeni s notranjim ministrom Giorgiom Napolitanom, jasno povedala, da država ne bo dovolila ustana-

Roberto Maroni

vljanja paravojskih enot, kot je npr. padanska garda. Bossijeva stranka je zaostila situacijo tudi v včerajšnji umestitvi »vlade neodvisne Padanije«, do katere je prišlo na včerajšnji seji samozvanega

parlamenta severnih dežel v Mantovi.

»Senatur«, ki je bil obločen v zeleno srajco, je govoril v gledaliscu v Mantovi, kjer so »poslanci« Padanije vstali, ko je v dvorani zadonela padanska himna »Và pensiero« Giuseppeja Verdija. Bossi, ki mu je množica, kot vedno, hrupno vzklikala, je ponovil, da po Benetkah ni več poti nazaj in da Liga obstaja le kot posrednik med Padanijo in rimsko centralno oblastjo.

Ligo in njenega voditelja je spet napadla bivša predsednica poslanske zbornice Irene Pivetti. Ponovila je, da se je Bossi spravil v slepo ulico, iz katere ni več izhoda, s svojo nepremišljeno politiko pa bo pokopal tudi Ligo. Pivettijeva je tudi prepričana, da so bili pohodi na Padu popolnoma neuspešni, zato je Bossi iz dneva v dan vse bolj napadalen.

BRESCIA / PROCES PROTI ČETVERICI

Obtoženi so izsiljevanja ministra Antonia Di Pietra

BRESCIA - Na sodišču v Brescii se bo jutri začel proces proti Paulu Berlusconiju, bivšemu obrambnemu ministru Cesareju Previttiju in ministrskima inspektorjema Ugu Dinaciju ter Domenicu De Biasiju, ki jih obtožujejo, da so svojčas izsiljevali bivšega javnega tožilca Antonia Di Pietra. Četverica naj bi dejansko sedanjega ministra za javna dela prisilila, da zapusti sodstvo, s čimer bi razvodeneli preiskave, ki so pritiscale na podjetja družine Berlusconi. Javna tožilca iz Brescie Fabio Salamone in Silvio Bonfigli sta istega kaznivega dejanja, izsiljevanja, osumila tudi Di Pietra, ki pa je vedno zanikal, da bi bil zrtev zarote in svojčas so ga povsem oprostili vseh obtožb. Salamone in Bonfigli sta namreč trdila, da je decembra predlaskim odstopil, ker je izvedel, da je proti njemu v teku tajna preiskava. Paolo Berlusconi in Cesare Previti naj bi

namreč prepričala Giancarla Gorrinija, Di Pietrovega prijatelja, da proti simbolu »čistih rok« iznese vrsto obtožb. Zatem naj bi Dinacci in Previti obvestila Di Pietra, da so proti njemu uvedli tajno preiskavo in ga tako prisilila k odstopu.

Kot smo dejali, so marca letos Di Pietra oprostili, ostali pa se bodo na zatonzi klopi zasnili jutri. Salamone in Bonfigli sta zahtevala, da zaslisiijo več kot 200 prič, med katerimi so npr. milanski pravdnik Borrelli, namestniki Davigo in Colombo, bivši pravosodni minister Biondi, bivši ministrski predstnik Silvio Berlusconi, bivši predsednik republike Cossiga, pa se Maroni, Bossi, Amato itd. Odvetnik Di Pietra nima dvomov: »Hočejo obnoviti proces proti Di Pietru, predstavili se bomo kot civilna stranka.« Sedanjí minister za javna dela je namreč tokrat oskudovaneč.

DEŽELNA VLADA / V ODNOSIH S SEVERNO LIGO

Koalicija Oljke išče skupno pot

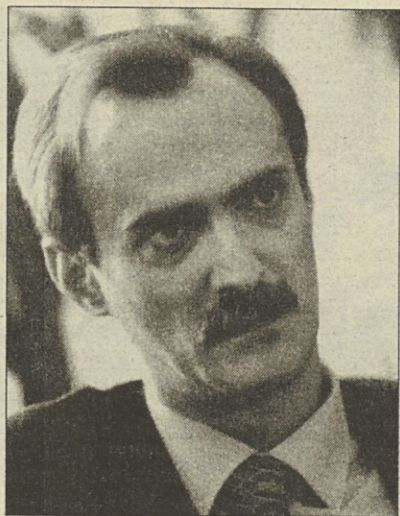
Jutri v Vidmu vrh leve sredine

VIDEM - Stranke, ki sodijo v levo-srednjo koalicijo Oljke, bodo na juturnem srečanju v Vidmu skušale uskladiti politična stališča do Severne lige, s katero sodelujejo pri upravljanju Dezele. Če izvezem republikance in socialiste, ki pa pri tem nimajo velike besede, se skušajo zeleni, DSL in Ljudska stranka za sedaj izogniti krizi deželne vlade, čeprav bo o tem imela zadnja beseda prav Bossijeva stranka.

V deželni skupščini bo namreč v začetku oktobra razprava o institucionalnih reformah in o federalizmu, ki bo preizkusni kamen za Cecottijevo koalicijo. Če bo večina, seveda vključno z Ligo, potrdila programsko usmeritev federalistične ureditve v sklopu enotne države, bo odbor ostal na svojem mestu, če bo Liga tudi v deželnem svetu - podobno kot na Padu in v Benetkah - zagovarjala secesijo Severa in Padanijo, pa bo kriza res neizbežna.

Predsednik Sergio Cecotti (na sliki) si mrzlično prizadeva za rešitev svojega odbora. Na vseh javnih shodih in srečanjih vztrajno ponavlja, da je federalist in da je dosledni zagovornik upravne avtonomije FJK ter v isti sapi dodaja, da ima po proglasitvi takozvane Padanije sedaj Prodijska vlada leto dni casa za izvedbo korenitih reform države. Predsednik pripada zmerni frakciji Lige, v kateri pa se vse bolj uveljavljajo sile in komponente, ki silijo v razbitje dezelnega zavezništva.

Olja bo na juturnem srečanju najbrž tudi preverila svojo politično (in številčno) moč v primeru padca Cecottijeve vlade. V deželnem svetu se

je pred kratkim ustanovila svetovalska skupina Dinijeve stranke »Rinnovamento italiano«, v katero so pristopili tudi trije bivši ligasi (Tanfani, Castagnoli in Larise), ki bi v primeru krize hoteli igrati vlogo jezička na tehtnici. Mnogi v Prodijski koaliciji pa jim ne zaupajo, saj gre za svetovalce, pravijo, ki so v tej zakonodajni dobi že nekajkrat zamenjali politični dres.

Da je kriza neizogibna pa je mnenja Stranka komunistične prenovne, ki vztraja na stališču, da DSL in Ljudska stranka ne moreta več sodelovati s Severno ligo, ki se odkrito zavzema za Padanijo in za odcepitev Severa od Juga. Komunistična prenova je ob jasnih političnih pogojih, kot kaže, tudi od zunaj pripravljena podpreti deželni odbor Oljke (vodil naj bi ga načelnik DSL Renzo Travanut), z Ligo in s desničarskim Kartelom svoboščin v opoziciji.

V SPREMSTVU OBRTNIKOV SDGZ

Sonego obiskal mednarodni sejem v Celju

Dogovor o sodelovanju

CELJE - V četrtek je bil deželni odbornik za obrt Lodovico Sonego (na sliki) s predstavništvom obrtnikov Slovenskega dezelnega gospodarskega združenja na Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju. Osrednji del obiska je predstavljalo srečanje dezelnega odbornika z vodstvom Obrtne zbornice Slovenije, ki so se ga se udeležili predsednik Obrtne zbornice OZS Stanislav Kramberger, predsednik obrtnikov SDGZ Peter Malalan, član predsedstva SDGZ Marino Pečenik ter zastopnik Ustanove za razvoj obrtništva - ESA Eugenio Romann. Med pogovorom so se po uvodni besedi obeh sogovornikov o pristojnostih in vlogah dotaknili problemov, pa tudi perspektiv gospodarskega sodelovanja, ki se porajajo z vstopom Slovenije v Evropsko unijo.

Obrtna zbornica Slovenije opravlja za vse slovenske obrtnike trojno vlogo: stanovske organizacije, vodenja obrtniškega registra in izdajanja dovolilnic ter izobraževanja in vstopa v poklic. V tem svojstvu je predlagala deželni upravi, da bi skupno sodelovali v tem prehodnem obdobju, tako pri izmenjavi izkušenj, kot tudi pri spodbujanju

konkretnih projektov za sodelovanje na določenih obrtnih področjih. V to naj bi se vključilo tudi združenje obrtnikov iz Furlanije-Juljske krajine.

Odbornik Sonego je izrazil vso pripravljenost Dezele in se tudi obvezal, da bo poiskal najustreznejše oblike za obravnavo možnih dvostranskih pobud.

Dezelni odbornik za obrt je nato obiskal sejem

in se zaustavil pri standu tržaskih razstavljalcev, ki ga je pripravila Tržaska trgovinska zbornica. Mednarodni obrtni sejem v Celju, ki ga prirejajo že 29. leto, se razteza na 50 tisoč kvadratnih metrih površine. S tem, da letno beleži preko 250 tisoč obiskovalcev, velja za eno izmed najpomembnejših sejmskih prireditelj v Srednji Evropi.

SINHROTRON / ZAMENJAVA

Rubbia namerava zapustiti mesto predsednika

Preobremenjen je z novim načrtom - Sodelovanje ostaja

TRST - Nobellov nagradjenec Carlo Rubbia bo zapustil predsedniško mesto družbe, ki upravlja tržaski sinhrotron, ker se namerava povsem posvetiti svojemu projektu, povečevalcu energije. Rubbiova namera izhaja iz pisma, ki ga je naslovil delničarjem (Raziskovalni center, deželna finančna družba Friulia, Eni raziskave ter Spi). Sloviti znanstvenik pa ne bo povsem zapustil sinhrotrona, z njim namerava sodelovati, poleg tega bi bil pripravljen sprejeti častno predsedstvo, kar ga ne bi bremenilo z birokratskimi obveznostmi.

Rubbiovo namero je potrdil prof. Domenico Romeo, predsednik raziskovalnega centra. Predsednik dezelnega sveta, fizik Sergio Cecotti, ki je svojčas sodeloval z Rubbio, pa je pojasnil, da je z njim govoril predhodnjim: nobelovec mu je potrdil, da ni več kos formalnim in birokratskim zadolžitvam, ki mu jih

nalaga predsedniško mesto pri sinhrotronu, ker je vse svoje moči usmeril v novi znanstveni nacrt. To ne pomeni, da se ne bo ukvarjal s sinhrotronom, je dejal Cecotti, prav nasprotno, se bolj se bo angaziral v okviru družbe same, vendar kot uporabnik naprave in ne kot njen upravitelj. Cecotti je se pojasnil, da je Rubbia izrazil svojo razpoložljivost, da sprejme mesto častnega predsednika: tako bi ostal v vodstvu, vendar ne bi bil zadolžen za operativne naloge, kar pomeni, da bi se z birokratskimi in drugimi podobnimi opravili ukvarjali drugi.

43. VSEDRŽAVNA RAZSTAVA CASA MODERNA

ENTE FIERA
UDINE ESPOSIZIONI
SEJMSKO RAZSTAVIŠČE
V VIDMU

CRUP
Cassa di Risparmio
di Udine e Pordenone

21. - 30. september 1996

Urnik: sobota in nedelja 10.00 - 23.00
delavniki 16.00 - 23.00
v ponedeljek 30. 9. 10.00 - 20.00

NARAVA / ZARADI SLABEGA VREMENA

»Očistimo svet« so odložili

TRST - Sreča ni bila naklonjena organizatorjem letošnje pobude »Očistimo svet«: včeraj zjutraj so morali zaradi dežja odpovedati najavljeno ciscenje parka Villa Giulia, dogovorili pa so se, da bodo izvedli pobudo prihodnjo nedeljo, 29. septembra, s pričetkom ob 9. uri pri vhodu v park.

Ob vhodu v park Villa Giulia je bilo včeraj zjutraj poleg organizatorjev narovarstvene organizacije Legambiente in nekaj prostovoljcev, ki se niso prestrašili dežja, tudi nekaj uglednih udeležencev: v prvi vrsti sam tržaski zupan Riccardo Illy, pa tudi svetovalec Skp Jacopo Venier, predstavnika sindikata Kneipp in Mancosu, zastopnika rajonskih svetov Zerial in Fabiani. V polni zasedbi so bili uslužbenci občinske službe za javno zelenje, saj je občinska uprava aktivno pristopila k pobudi Legambiente in ji nudila svojo organizacijsko podporo. Organizatorjem je zupan Illy priznal, da je lepi a bolj malo poznani park Villa Giulia zapuščen, saj že dalj časa ne skrbijo za ureditev tega območja, ki ga naravovar-

stveniki pristejajo med pomembna »zelena pljuča« mesta.

»Očistimo svet« bo torej na vrsti prihodnjo nedeljo, ko se bodo organizatorji in prostovoljci zbrali ob 9. uri pri vhodu v park v Ul. Monte S. Gabriele, prečnici Ul. Cantù za solo Volta, kamor se lahko pripeljejo tudi z avtobusom št. 14. Park bodo očistili in uredili stezice, ki ga pre-
predajo.

Ob tej priložnosti je Legambiente objavila podatke o ločenem zbiranju odpadkov v Trstu. Lani so v tržaski občini zbrali vsega skupaj 91.057 ton smeti, kar znaša več kot 400 kilogramov na prebivalca. Od tega so 99,4% odpadkov upepelili, 0,6% pa spravili v odlagališča izven tržaske občine. Tržaski občani pa so lani odložili v posebne zabojnike za ločeno zbiranje odpadkov se 1.346 ton stekla, 2.089 ton papirja, 168 ton plastike, 14 ton aluminijastih pločevink in 100 kilogramov baterij. Kolicine narasajo iz leta v leto: za primer naj nave-
demo, da so v Trstu zbrali leta 1988 samo 246 ton papirja, leta 1991 pa 33 ton odpadne plastike.

Fojbe na vsakem koraku

Da se bo trobarvni plamen italijanskega neofascističnega gibanja, ki je sicer danes zamenjalo simbol in se preimenovalo v Nacionalno zavezništvo, razplamtel ob Spadarovih vprašljivih izjavah o fojbah, je bilo pričakovati. Napihnjena, v glavnem zavajajoča in dokaj pristranska debata (razen častnih izjem), ki so jo te izjave sprožile v vsedržavnem tisku, je že spet prišla kot nalašč običajnim netilcem nacionalne mrznje v tem našem stalno razburkanem koncu sveta. Njihove reakcije so tako bedne, da niso vredne omembe. Nekateri pa so tako zabavne, da veljajo vsaj kratkega zapisa, kot na primer gesta dezelnega svetovaleca NZ Giacomelija, ki mu ni dovolj znanih fojb, temveč odkriva vedno nove. Tako opozarja deželno vlado, da je tudi »nekje pri Lipici« jama, v katero so »hudobne« (op. ur.) Titove cete metale padle Italijane, danes pa so jo spremenili v turistično atrakcijo.

Domnevamo, da misli na Vilenico, v kateri se zbirajo kulturniki, da bi spremenili odnose med ljudmi in narodi in pripevali k izboljšanju tega našega vse bolj hinavskega sveta.

POLITIKA / ZA NOVEMBRSCKE VOLITVE

Miljska Oljka še išče kandidata

Na »seznamu« Rovelli in tudi Rossetti

Potem ko je Stranka komunistične prenovne napovedala podporo občinski listi bivšega župana Sergia Mila, se v Miljah stranke nekoliko bolj pospešeno pripravljajo na volitve. V tem okviru so se zbrale stranke levosredinske Oljke, ki se iščejo županskega kandidata, čeprav tudi se ni popolnoma jasno, kaksne sile in komponente bodo na koncu sploh podprle Prodijsko listo.

Med možnimi kandidati Oljke vztrajno krozi ime bivšega ravnatelja pristanisne ustanove, nekdanjega socialista Luigija Rovelli. Nekateri v DSL se sicer zavzemajo za kandidato dolgoletnega evroposlanca Giorgia Rossettija, ki pa je baje ni pripravljen sprejeti. Ponujeno župansko kandidato Oljke je že pred časom odklonil novinar Piccola Livio Missio.

Casa za pogajanja (in za iskanje kandidatov) je vsekakor vedno manj, saj je treba do srede oktobra predložiti kandidate in programe. Miljske občinske volitve bodo na osnovi novega deželnege zakona prvič potekale v dveh krogih, tako da bo morebitna županska balotaza

- po prvem krogu, 17. novembra - na sporedu v nedeljo, 1. decembra.

Miljska Severna liga se bo predstavila s svojo listo, če se na levi s težavo pogajajo, velja isto tudi za desno. Zmeda v miljskem Kartelu svobosčin je precejšnja, tako da obstaja možnost, da se bosta »Forza Italia« in Nacionalno zavezništvo predstavila z ločenima listama in županskima kandidatom. Berlusconijska stranka se vsekakor poteguje za župansko kandidato nekdanje poslanke Marucci Vasconove.

Ce se v Miljah nekaj vendarle premika, pa istega ne moremo trditi za pokrajinske volitve, kjer je tako v Oljki, kot na desnici, vse se odprto. DSL caka se na odgovore Ljudske stranke, ki »dvori« nekaterim sredinskim silam (predvsem GCD) za oblikovanje zmerne sredinske liste nekdanjih demokristjanov. Stranka komunistične prenovne se zavzema za soocenje in za sodelovanje z Oljko, če bo slednja ubrala pot zavezništva s sredino pa se bodo komunisti na pokrajinskih volitvah predstavili s svojo listo in s svojim predsedniškim kandidatom.

CORA / PO ZGLEDU TURINA

Občina naj podpre »normalizacijo narkomanij«

Skupina zdravnikov za aktivno podporo zasvojenecem
Pred šolami izvidnice karabinjerjev proti razpečevalcem

Koordinacija radikalcev proti prohibiciji mamil Cora meni, da bi moral tržaški občinski svet izglasovati podobno stališče, kot so ga pred nedavnim odobrili v Turinu, kjer se je občinski svet zavzel za »normalizacijo vprašanja mamil in narkomanij«, oz. za liberalizirano distribucijo lahkih mamil in za nadzorovano distribucijo težkih mamil. To naj bi bil edini možen, učinkovit in realističen odgovor na probleme, ki jih ustvarja sedanja prohibicija, od nezadržnega porasta kriminalnih dejavnosti do hudih zdravstvenih problemov pri zasvojenecih.

Stališče organizacije Cora sta orisala članica vsedržavnega tajništva Paola Sain in zdravnik dr. Andrea Michelazzi na tiskovni konferenci, ki je bila na-

menjena vsej javnosti, predvsem pa tržaskemu političnemu svetu. Se med volilno kampanjo se je župan Illy obvezal, da dejala Paola Sain, da bo njegova

uprava resno pristopila k temu vprašanju. Ustanovili pa so samo koordinacijski organ, se ta pa je zamrl, ne da bi dosegel nicesar konkretnega: preučevali so možnost, da bi vsaj postavili nekaj avtomatov, kjer bi narkomani zamenjali rabljeno brizgalko z novo, a o avtomatih ni ne duha ne sluha, medtem ko so jih postavili v bližnjem Trzicu.

Sainova je orisala izkušnje, ki se uveljavljajo po drugih evropskih državah, kot so Svica, Nizozemska in Velika Britanija, kjer uvajajo nadzorovano določanje težkih mamil (heroina) in depenalizacije lahkih mamil (marihuane). Rezultati so spodbudni: zmanjšalo se je število mrtvih zaradi uživanja prekomerne doze, ali pa zaradi mamil, ki so jim brezvestni preprodajalci dodali škodljive a cenene snovi, zmanjšalo se je število kriminalnih dejanj, ki jih zakrivijo narkomani, da se dokopljejo do denarja za vsakodnevno dozo, kriminalci, ki se ukvarjajo z razpečevanjem mamil, so iz-

gubili donosni posel, stevalo narkomanov pa se ni povečalo, nasprotno, marsikateri je našel »izhod iz tunskega«, ker ni več odrinjen v družbeno obrobje. Stališče turinskega občinskega sveta gre v to smer in morali bi se jim pridružiti tudi v Trstu in se zlasti v vrstah levic, je pripomnila Sainova, ki je vedno bila občutljiva za vprašanja človeških pravic.

V Trstu pa že vodijo pomembne poiskuse za preprečevanje najbolj škodljivih posledic narkomanij: dr. Michelazzi je orisal delovanje koordinacije družinskih zdravnikov za narkomane Combatt, ki delijo metadon zasvojenecem v ambulantah, tako da jim zagotovijo osebno dostojanstvo in da se izognejo negativnemu stiku z drugimi narkomani.

Na začetku solskega leta pa so proti mamilom nastopile sile javnega reda: karabinjerji so s svojimi izvidnicami prisotni pred šolami (na sliki), da bi preprečili razpečevanje mamil in drugih kriminalna dejanja.

NOVICE

Dolinska občina razpisala štiri javne natečaje

Uprava občine Dolina je razpisala štiri javne natečaje za naslove in izpite za sledeča stalna delovna mesta: občinski redar, socialni asistent, odgovorni za urad za zakupe in pogodbe in odgovorni za urad za vzdrževanje občinske imovine in za zunanje službe. Kopije razpisov natečajev so na razpolago v občinskem tajnistvu ob delavnikih od 8.30 do 13. ure. (Tel. 8329244 - 8329111). Med pogoji za prepušitev k natečaju znanje slovenskega jezika.

Maša zadušnica za msgr. Bellomija

Danes se bodo zaključili pastoralni dnevi tržaskeske škofije, ki so se pričeli v petek v Kongresnem centru pomorske postaje. Včerajšnji dan so posvetili delu po skupinah, danes ob 15.30 pa bo zaključno zborovanje, na katerem bodo povzeli včerajšnje razprave in zatem ob 18. uri bo še masa. Jutri pa bo v stolnici pri Sv. Justu ob 18.30 maša zadušnica za škofa Lovrenca Bellomija mesec dni po njegovi smrti. Ob tej priložnosti bodo izročili vernikom spominsko podobico pokojnega škofa.

Praznik grozdja

V Ljudskem domu v Naselju sv. Sergija v Ul. Peco 7 bo se danes Praznik grozdja: ob ob 18. uri bo koncert godbe na pihala San Sergio, nakar bodo nagradili najlepše grozde, sledil bo ples z duom Melodi. Praznik grozdja bo tudi v Ljudskem domu v Podlonjerju v Ul. Masaccio 24, kjer bodo odprli kioske ob 17. uri, zvečer pa bo ples.

IV. kongres inženirstva vetra

Zbrali se bodo že drevi, vsedravniki kongres inženirjev, ki se ukvarjajo z vetrom, pa se bo uradno začel jutri zjutraj in zaključil v torek zvečer. Četrti vsedravniki kongres je priredil oddelk za civilno inženirstvo tržaskeske univerze in vsedravniki združenje inženirstva vetra ANIV. Na zasedanju bodo seveda razpravljali o vetru in točneje o posledicah premikov zračnih gnot na strukture in na okolje.

Kmalu oldtimerji v Trstu

Prihodnjo soboto in nedeljo bo shod oldtimerjev, starinskih avtomobilov, pravih starih lepotic s stiriimi kolesi. Srečanje je priredilo združenje »Club dei 20 all'ora«, ki predvideva, da se bo zbralo vsaj 60 oldtimerjev, ob katerih bodo razstavljeni tudi nekateri najnovejši proizvodi avtomobilske industrije. Vozila bodo preverili na Trgu Sv. Antona v soboto od 15. ure do 16.30, nakar bo ob 17. uri vožnja po Ul. Dante in Ul. Genova. Zatem bodo vozila odpeljali na Kras, kjer bodo peljali skozi Opčine, Repen, Brišice in Prosek in se povrnili v mesto po Furlanski cesti. Ob 18.30 bo druga vožnja po mestnem središču, oldtimerji pa bodo na ogled do večera na Trgu sv. Antona. V nedeljo se bodo oldtimerji zbrali pred Pomorsko postajo ob 9.30, nato bodo odpeljali do Oreha, kjer bo pri predstavitvi Mercedes kronometrirana vožnja za nagrado Nascimben in nato bodo peljali skozi Prebeneg, Dolino, Borst in Jezero do Bazovice.

POLITIKA / SHOD V HOTELU SAVOIA

Tudi na Tržaškem spet PSI?

Skupščina z Ugom Intinijem - Poročili Tersarja in Agnellija

Tudi v politiki se včasih vračajo stari časi. V hotelu Savoia je včeraj večja skupina krajevnih socialistov postavila temelje za oživitvev PSI, za katero se na vsedravniki ravni prizadeva Ugo Intini, bivša Craxijeva desna roka, ki je včeraj za to priložnost obiskal Trst in Videm.

V hotelu Savoia so se zbrali skoraj vsi veliki nekdanje PSI. Vabilu Daria Tersarja so se odzvali Gianfranco Carbone, Augusto Seghene, Dario Crozzoli, Arduino Agnelli, Arnaldo Pittoni, Francesco Rotondaro in številni drugi, prisli pa so tudi socialisti iz vrst stranke SI (Socialisti italiani) in laburistov, ki niso nikoli zapustili aktivne politike in so sedaj v Oljki. SI je zastopal deželni odbornik Roberto De Gioia, laburiste pa Gianfranco Ciani, ki sta se strinjala - čeprav z

različnimi poudarki - da je treba čimprej ustanoviti novo socialistično stranko. Socialiste (in teh je kar precej), ki so se zatekli k »Forza Italia« je zastopal Ladi Minin, sicer pristav Pannellovih klubov.

Intini je v znanem slogu udarjal na desno in na levo (polemičen je bil v glavnem do Oljke in DSL), napadal je večinski volilni sistem in zagovarjal proporcionalni model ter napovedal, da bo obnovljena PSI sodelovala na upravnih volitvah prihodnje leto. Na Tržaskem vsekakor upajo že na sodelovanje na novembrskih volitvah na pokrajini in v Miljah.

Tudi Agnelli, ki ima še vedno člansko izkaznico Liste za Trst, je udarjal predvsem po levi. Razen Tersarja v Savoia ni bilo slovenskih socialistov.

V SODELOVANJU Z GM

Novi tečaji za mlade nabrežinske godbenike

Tudi letos bosta Godbeno društvo Nabrežina in Glasbena matica iz Trsta sodelovala pri organizaciji tečajev pihal, trobil in tolkal za vse, ki bi se radi ukvarjali z glasbo in vstopili v godbo.

Glasbeno solo Godbenega društva Nabrežina je lani obiskovalo nad 30 učencev. Tečaje tolkal, flavte, klarineta in saksofona, pozavne in »bombardine« ter trobente so vodili diplomirani profesorji Glasbene matice in godbe. Medtem ko sta si v prejšnjih letih dva profesorja godbe prevzela nalogo, da poučujeta vse vrste glasbil, so tečaji sedaj tako porazdeljeni, da lahko učenci poglobijo specifično znanje določenih instrumentov in na ta način odnesejo popolnejše znanje. Sodelovanje z Glasbeno matico omogoča, da se na koncu solskega leta učenci lahko udeležijo rednega niza izpitov in nastopov.

Tečaji potekajo dvakrat tedensko na sedežu društva v Nabrežini. Zacasno je sedež namješčen v drugem nadstropju srednje sole Iga Grudna v Nabrežini. Zal društvo se ne razpolaga z lastnim sedežem, ki bi popolnoma kril vse potrebe tako velike skupine godbenikov in učencev glasbene sole. Občinska uprava že več let obljublja primeren prostor, zal pa do tega se ni prislo.

V programu godbe je priprava na zaključni koncert, ki bo na sporedu pred božičem v cerkvi sv. Roka v Nabrežini. Tudi problem pomanjkanja primerne dvorane, kjer bi lahko koncertirali, kar bi gotovo priklicalo veliko število poslušalcev, je stalno v ospredju pozornosti društvenega odbora. Tudi letos se bodo zato obrnili na nabrežinskega župnika, ki jim je v prejšnjih letih vedno priškolil na pomoč.

MUZEJ REVOLTELLA

Veliko zanimanje za prikaz del Perizija in Jima Dinea

V zadnjih, nepričakovano hladnih poletnih dneh se je obisk v muzeju Revoltella zaznavno povečal, tako da so sklenili podaljšati razstave. Kot smo že poročali, bo antoloska razstava tržaskeskega umetnika Nina Perizija odprta do 30. septembra. Do nedelje, 13. oktobra pa bodo na ogled Venere ameriškega predstavnika pop umetnosti Jima Dinea. Zaključil se je tudi niz poletnih prireditev, zato bo od jutri muzej odprt po običajnem urniku, se pravi ob delovnikih (razen ob torkih, ko je muzej zaprt) od 10. do 13. in od 15. do 20. ure, ob nedeljah in praznikih pa samo dopoldne. Jutri pa bo ob 11. uri brezplačen voden obisk muzeja in raznih razstav, vodil ga bo Paolo Marcolin.

Glasbeni september

Nadaljuje se niz septembrskih koncertov, ki jih prireja skupina Cappella Civica in združenje Promusica. Drevi bodo v anglikanski cerkvi v Ul. San Michele 11 nastopile Claudia Vigni (sopran), Clara Giangaspero (mezzosopran) in Elisabetta Buffolini (klavir). Jutri pa bo ob 20.30 v katedrali sv. Justa koncert moskega dela zbora Cappella Civica, ki ga vodi Marco Sofianopulo, in organista Maura Macrija, obakrat je vstop prost.

Note Timave

V okviru koncertov, ki jih organizira združenje Punto Musicale, bo jutri zvečer v stivanski cerkvi nastopila pianistka Monica Catania.

Mednarodni posvet o etiopski umetnosti

V torek se bo v Trstu začela 4. mednarodna konferenca o zgodovini etiopske umetnosti, ki se je bodo udeležili številni strokovnjaki.

Zgodovina se ne pričinja leta 1945

Krozek Kras Altipiano Stranke komunistične prenovne prireja v ponedeljek, 23. septembra ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah javno debato o temi »Zgodovina se ne pričinja leta 1945«. Posegli bodo prof. Giovanni Miccoli, prof. mag. Boris Gombač in sen. Paolo Sema. Predsedoval bo prof. Aldo Rupel.

Zbiranje podpisov proti terminalu SNAM

Jutri bodo v devinsko-nabrežinski občini zbirali podpise pod peticijo proti gradnji upljičevalnika metana, ki jo je pripravil krajevni odbor za zaščito devinsko-nabrežinskega teritorija. Podpise bodo zbirali na krajevnih trgih, in sicer v Nabrežini od 9.30 do 11.30, v Sesljanu od 10. do 12. ure in v Devinu od 10.30 do 12.30.

REPENTABOR / GLASBENI POPOLDNEVI STARE IN SODOBNE GLASBE

Gostovanje vokalne skupine »Istituzioni Harmoniche«

Skupino iz Bologne sestavljajo altista G. Ghiringhelli in R. Bez, tenorist P. Da Col in basista G. Dagnino in E. Volontieri

Danes se na Repentabru nadaljuje niz koncertov z naslovom »Glasbeni popoldnevi stare in sodobne glasbe«, ki ga prireja glasbena skupina Gallus Consort v sodelovanju z deželnim sedežem Rai, s Trzasko pokrajino, z Deželo in z repentabsko župnijo. Na današnjem drugem koncertu, ki se bo pričel ob 18. uri, bo gostovala vokalna skupina »Istituzioni Harmoniche« iz Bologne; ansambel sestavljajo altista Gianluigi Ghiringhelli in Renzo Bez, tenorist Paolo Da Col ter basista Giovanni Dagnino in Enrico Volontieri.

Bolonjski ansambel ima bogate izkušnje, saj je nastopal na številnih koncertih po Italiji (bolonjsko Obcinsko gledališče, milanska La Scala itd.), po Franciji in ZDA. Snemal je tudi za televizijske in radijske postaje. V poletnih mesecih skupina prireja v Bellunu tečaje vokalnosti s posebnim poučkom na tehnične prijeme stare glasbe. Ime »Istituzioni Harmoniche« so člani skupine izbrali, ker je to naslov najvažnejše teoretske razprave beneskega glasbenika Gioseffa Zarlina (1517-1590). Čeprav je bil Zarlino aktiven glasbenik, se ga danes spominjamo predvsem kot glasbenega teoretika, ki je v svojem delu (1558) postavil temelje za dur-molovski tonski sistem. Kot glasbenik se je izpopolnil pri flamcu A. Willaertu, ki je deloval v beneski glasbeni kapeli; pod Zarlinovim mentorstvom pa so se glasbeno oblikovali G. M. Artusi, G. Diruta, C. Merulo in druge manj znane osebnosti.

Ce pa se povrnemo k vokalni skupini, lahko opozorimo, da so izvajalci zgolj moški, ki pojejo tudi v visjih legah, in sicer v t.i. falzetu. To je vokalna tehnika, ki je bila v rabi predvsem v tistem času, ko so ženskam prepovedali javne nastope in glasbeno sodelovanje pri cerkvenih obredih. Bolonjski ansambel je izbral svoj

koncertni spored prav iz teh časov, saj sega od glasbenih sol, ki so bile nekake predhodnice flamске sole, tja do začetkov 17. stoletja.

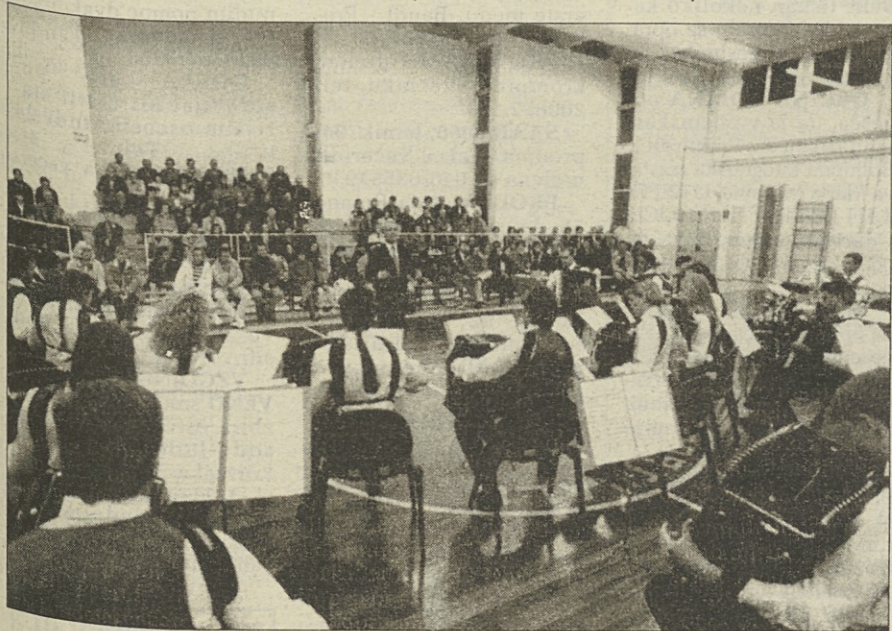
Na današnjem koncertu bo skupina izvajala mašo »Sancti Jacopi« Guillema Dufayja (pr. 1390-1474); ta sodi, po mnenju italijanskega muzikologa Claudia Gallica v prvo generacijo franko-flamskih skladateljev. Dufay, ki se je kot »puer«, tj. v otroških letih, glasbeno izoblikoval v soli cambraiske stolnice v severni Franciji, je dolgo let deloval v italijanskih mestih. Nekateri muzikologi trdijo, da je maša »Sancti Jacopi« prav iz tega obdobja, in sicer iz let 1426-1428. V tem delu je Dufay uglasbil ves Ordinarium, tj. vseh pet stalnih delov mase in se 7 delov pri loznostnega repertoarja, tj. Propriuma; za melodično podlago pa je izbral cantus firmi (to je napev) iz gregorianskega koral.

Luisa Antoni

BRISČIKI / ZGONIŠKI POLETNI VEČERI

Synthesis 4 navdušil občinstvo

Orkester se je predstavil s peštrim koncertnim sporedom

Predsinocnjim je v Brisčikih, v telovadnici Doma pristaniških delavcev, nastopil harmonikarski orkester Synthesis 4: koncert priznanega zamejskega sestava se je uokvijal v niz poletnih prireditev KD Rdeca zvezda. Ze drugič se je v tem bogatem in dokaj pestrem sporedu kulturnih pobud oglasila klasična harmonika: Poletni večeri v zgoniški občini, ki jim je domača krajevna uprava dala svoje pokroviteljstvo, so se namreč začeli preteklega julija prav s koncertom hrmonikarskega kvinteta Glasbene matice.

Tokrat je bil na vrsti orkestrski sestav, ki deluje prav tako pod okriljem naše glasbene ustanove in je pravzaprav od svojih začetkov eden redkih (ce ne ze edini) predstavnik tovrstnih instrumentalnih skupin v nasi sirsi okolici.

Tudi na predsinoc-

njem koncertu, pri katerem je ob glavnih pobudnikih sodelovalo krajevno kulturno-rekreacijsko društvo Dom Brisčiki, je Synthesis 4 pod vodstvom svojega ustanovitelja in umetniskega vodje Claudia Furlana do kazal svojo višjo kakovostno raven. Poleg načina izvajanja skladb je številno in prisrčno občinstvo prav gotovo navdušila izbira koncertnega sporeda, ki je bil dovolj pester, razgiban in zato vabljljv. Ob izvirnih skladbah, s katerimi orkester uveljavlja svoj namen, da vrednoti veliko vlogo harmonike kot klasičnega glasbila, so bile se skladbe takorekoč »razvedrilnega« značaja: predstavljeni program je torej lahko zadovoljil bodisi zahtevne poslušalce, kot tudi tiste, ki so se koncerta udeležili z namenom, da preživijo prijeten, sproščujoč večer ob kulturnem dogodku.

(dam)

Tekmovanje mladih glasbenikov

Na pobudo sindikata CILSL se je v Mieli zaključilo prvo mednarodno tekmovanje za mlade glasbenike, ki so se ga udeležili mladi iz nase dežele ter iz sosednjih Slovenije in Hrvaske. V prvi kategoriji (od 6. do 9. leta) je prvo mesto zasedla pianistka Francesca Hrast, drugo pianist Jan Grbec in tretje pevka Sara Petirosso. V drugi kategoriji (od 10. do 12. leta) je bil prvi pianist Marco Mazzon, drugi celistka Mariaberta Blascovic in tretja pianistka Eleonora Lana. V tretji kategoriji (od 13. do 15. leta) je bil prvi pianist Francesco Degiorgi, druga pianistka Giusi Rinaldi in tretja harmonikarka Marija Moric.

Za konec še skupina Musica noster amor

Uspešni niz prireditev Poletni večeri v zgoniški občini v priredbi kulturnega društva Rdeca zvezda, ki se je začel s praznovanjem sv. Urha v sakramentski cerkvi, se bo zaključil prihodnjo nedeljo na dan sv. Mihaela s koncertom v zgoniški cerkvi.

Nastopila bo vokalna skupina Musica noster amor, ki deluje v okviru tržaške sole Glasbene matice. Skupina nosi ime po začetnih besedah najznamenitejšega madrigala slovenskega renesančnega skladatelja Jacoba Galusa in je nastala pred približno dvema letoma na pobudo Tamare Stane-se. Umetniško vodstvo skupine je prevzel Janko Ban. Poudariti pa je treba, da vsi člani sodelujejo pri izbiri skladb in oblikovanju njihove interpretacije.

Sesterica izjemno nadarjenih pevcev izvaja renesančno glasbo posvet-

nega značaja v solistični zasedbi in se za priložnostne koncerte v cerkvi povseti tudi nabožni glasbi. Repertoar sestavljajo seveda v prvi vrsti Gallusovi madrigali oziroma moteti in ga dopolnjujejo skladbe nekaterih Gallusovih sodobnikov predvsem renesančnega skladatelja Alessandra Orologia. Skupina je nastopila na številnih revijah in prejela prvo nagrado na radijskem tekmovanju posnetkov z revije Primorska poje '95. Ravno pred kratkim je požela tudi dober uspeh na mednarodnem zborovskem tekmovanju C. A. Seghizzi.

Prihodnjo nedeljo se bo slovesna maša za počastitev zgoniškega patrona sv. Mihaela začela ob 10.30. Ze napovedani koncert vokalne skupine Musica noster amor pa bo v zgoniški cerkvi v poznih popoldanskih urah, in sicer ob 18. uri.

(L.G.)

PRIREDITVE

LJUDSKI DOM v Podlonjerju, Ul. Masaccio 24, vabi na praznik GROZDJA-POLETJE 96, ki bo danes, 22. t. m. Od 17. ure dalje bo glasba, odprtje kioskov in nagrajevanje najboljših grozdov.

KD LIPA iz Bazovice gostuje v petek, 27. t.m., ob 20.30 v kinodvorani v Bazovici dramsko skupino KD Kraski dom iz Repentabra z veseloigro v narečju ZGODBA O DR. FAUSTU, režija D. Gorup. Vabljeni!

POLETNI VEČERI V ZGONIŠKI OBČINI - KD Rdeca zvezda pod pokroviteljstvom občine Zgonik vabi v nedeljo, 29. septembra na koncert vokalne skupine Musica noster amor, ki bo v Zgoniku v cerkvi sv. Mihaela. Vljudno vabljeni!

SKD TABOR - Prosvetni dom. Vabimo vas na ogled izdelkov obiskovalcev tečaja likovnega izražanja za odrasle in na informativni večer, ki bo v četrtek, 26. t.m., ob 20.30.

GODBENO DRUSTVO NABREŽINA in **GLASBENA MATICA** prireja tudi letos tečaje tolkal, pihal in trobil za vse otroke in odrasle, ki bi se radi ukvarjali z glasbo in vstopili v godbo. Tečaje bodo vodili diplomirani profesorji GM in se bodo vršili na sedežu Godbenega društva Nabrežina v Nabrezini. Vsi zainteresirani so vabljeni, da se udeležijo informativnega srečanja, ki bo v sredo, 25. t.m., ob 18.30 na sedežu društva v 2. nadstr. sr.sole I. Gruden Nabrežina.

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi krožek KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (prilicje) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-13.00 in 14.30-17.30 od ponedeljka do petka.

V 89. letu starosti je potihoma odšla

Vida Tusulin vd. Daneu

Pogrebni sprevod bo krenil ob 11. uri iz Gorice v Trzic, kjer bo ob 12. uri na tržiskem pokopališču maša.

Zalostno vest sporoča hči Bojana z možem

Draga nona, za vedno bos ostala v našem spominu

Patricija, Sasa in Andrej z družinami

Tržic. Trst, Gorica, Camerino, 22. 9. 96

Ob izgubi drage none izreka iskreno sozalne Sasi in svojcem

Mariza z družino

V dalnjem Montevideu nas je zapustila nasa draga teta

Marija Grgič vd. Marušič

(MARICKA BKRCCTVA)

Zalostno vest sporočajo necaki

Montevideo, Padrice, Bazovica, Gropada, 22. 9. 1996

ZAHVALA

Ob izgubi moje drage

Pepke Rožanc

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so z mano sočustvovali.

Hci Olga z družino

Trst, 22. 9. 1996

ZAHVALA

Eliana Zajec in družina Sideri se zahvaljujeta upravnemu odboru, učnemu in neučnemu osebju Glasbene matice, gojencem in njihovim staršem za izraženo soznanje ob izgubi predragega

Giuliana

Trst, 22. 9. 1996

Ob smrti gospoda Salvatoreja Venosija, prijatelja in rojaka, ki je svoje življenje posvetil zavzemanju za preživetje slovenske narodne skupnosti v Kanalski dolini, izrekava njegovim svojcem in sodelavcem, pa tudi vsem zamejskim Slovincem, ki občutijo to bolečo izgubo, iskreno soznanje.

Njegovo plemenito prizadevanje bo v spominu slovenskega naroda ostalo zapisano za vselej.

RUDI MERLJAK

prof. dr. Peter Vencelj

Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije

Urad republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Ljubljana, 22. 9. 1996

Ob prerani smrti dragega Salvatora Venosija izreka iskreno soznanje hčerki Klavdiji in se pridružuje zalovanju Slovencev v Kanalski dolini

Marija Legisa z družino Nabrežina, 22. 9. 1996

Ob prerani izgubi dolgoletnega soprireditelja zamejskega smučarskega pokala »Lepi vrh« Salvatoreja Venosi izreka svojcem občuteno soznanjeSK Devin

Po daljši boleznij je v Kopru umrl naš dragi

inz.kemije

Marino Mahne

Pogreb bo jutri, 23. t.m., ob 16.30 na pokopališču v Kopru.

Z ljubeznijo se ga spominjajo sosolci Klasičnega liceja -Trst

Trst, 22. 9. 1996

ZAHVALA

Ob spoznanju, da nisimo bili sami ob tej težki in boleči izgubi našega draga

Ivota Pertota

se prisrčno zahvaljujem vsem bližnjim in daljnim sorodnikom, prijateljem, znancom in vsem, ki ste ga pospremili v tolikem številu na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala naj gre našim dobrim sosedom, družini Turco, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali in nam lajšali bolečino. Iskrena hvala g. Brunu Volpi-Lisaku, župnikoma g. Markuži in g. Breclju za poslovlilni obred, nosilcem krste, za soznanje, za prečudovito cvetje in svečke, podjetju Koimpex, pevcem I. Gruden, nabrežinski godbi in g. Alojzu Markoviču za poslovlilne besede.

Delo in trud tvojih rok ostaja z nami, dragi Ivo.

Zena Anita, Peter, Martin, Vanda, Milos in Milko.

Sesljan, 22. 9. 1996

22. 9. 1986 22. 9. 1996

Oliviero Košuta

Ob 10. obletnici smrti se ga spominjajo

zena Albina ter sin Aurelio in hci Patrizia z družinama

Domjo, 22. 9. 1996

18. 9. 1995 18. 9. 1996

Basilio Gombač

Ze leto v grobu spis, a v nasih srclih se zivi.

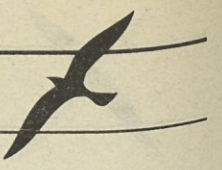
Tvoji najdražji

Oreh, Opcine, 22. 9. 1996

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka od 8.30 do 15. ure
PUBLIEST - Trst Ul. Valdirivo 36
tel. 040-361888 - fax 040 - 768697
ob sobotah, nedeljah in praznikih
redakcija Primorskega dnevnika
Ul. Montecchi 6. - tel. 040-7796600

NARODNA IN STUDIJSKA KNJIZNICA

vabi člane na

REDNI OBČNI ZBOR

v ponedeljek, 30. t. m., ob 18.30 v prvem in ob 19. uri v drugem sklicu v čitalnici NSK v Trstu, Ul. sv. Franciska 20/1.

VČERAJ-DANES

Danes, NEDELJA,
22. septembra 1996
MAVER

Sonce vzhaja ob 6.52 in
zatone ob 19.02 - Dolžina
dneva 12.10 - Luna vzhaja
ob 16.01 in zatone ob 1.07.

Jutri, PONEDELJEK,
23. septembra 1996
DOMAGOJ

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka
16,5 stopinje, zračni tlak
1007,8 mb ustaljen, veter 6
km na uro vzhodnik, vlaga
77-odstotna, v jutranjih
urah je padlo 3,4 mm
dežja, nebo oblačno, morje
skoraj mirno, temperatura
morja 19,8 stopinje.

MORIS

ČEVLJI TORBICE

Priporočila se vam
z novo kolekcijo

Nabrežina center 79

Marsich Prefabbricati

A. Marsich

cementni izdelki
material
za gradbeništvo

TRST - Drž. cesta 202 - III. km
Rocol (Callaia) anagr. št. 1683
Tel. 910806 - Fax 910924

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Carlotta
Nanut, Matej Jazbec, Luca
Tomasini, Fabiana Alva-
rez.

UMRLI SO: 36-letna
Paola Steinbach, 55-letna
Aurora Vogrig, 82-letna
De Chiara. 67-letni Fran-
cesco Russo, 75-letni Bru-
no Riva, 83-letna Bruna
Danieli, 68-letni France-
sco Giordano, 86-letni Do-
menico Corsi, 75-letna
Fortuna Diella, 74-letni
Silvano Millo, 82-letni
Paolo Cervi.

LEKARNE

**NEDELJA, 22. SEP-
TEMBRA 1996**
Lekarne odprte od 8.30
do 13.00

Trg Giotto 1, Ul. Bel-
poggio 4, Istrska ulica 33,
Ul. Flavia 89 (Zavljje).

FERNETICI
Lekarne odprte od
13.00 do 16.00

Trg Giotto 1 (tel.
635264), Ul. Belpoggio 4
(tel. 306283), Ul. Flavia
89 - Zavljje (tel. 232253).
FERNETICI (tel.
416212) - samo po telefo-
nu za najnujnejše prime-
re.

Lekarne odprte od
16.00 do 20.30

Trg Giotto 1, Ul. Bel-
poggio 4, Istrska ulica 33,
Ul. Flavia 89 - Zavljje.

FERNETICI (tel.
416212) - samo po telefo-
nu za najnujnejše prime-
re.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od
20.30 do 8.30
Istrska ulica 33 (tel.
638454).

**Od PONEDELJKA, 23.,
do SOBOTE, 28. SEP-
TEMBRA 1996**

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00

Largo Piave 2 (tel.
361655), Ul. Felluga 46
(tel. 390280), Lungomare
Venezia 3 - Milje (tel.
274998).

OPCINE - Proseška uli-
ca 3 (tel. 215170) - samo
po telefonu za najnujnejše
primere.

Lekarne odprte od
19.30 do 20.30

Largo Piave 2, Ul. Fel-
luga 46, Ul. Bernini 4,
Lungomare Venezia 3 -
Milje.

OPCINE - Proseška uli-
ca 3 (tel. 215170) - samo
po telefonu za najnujnejše
primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od
20.30 do 8.30
Ul. Bernini 4 (tel.
309114).

**Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -**

TELEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije
KZE deluje od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure.
- tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20.
ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 10.00 in
11.30 »In viaggio con Pip-
po«, risani film, prod.
Walt Disney; 15.30, 17.45,
20.00, 22.15 »Striptease«
r. Andrew Bergman, i. De-
mi Moore, Burt Reynolds.

EXCELSIOR - 16.30,
18.25, 20.30, 22.15 »La
lupa«, r. Gabriele Lavia,
i. Raul Bova, Monica
Guerritore.

**EXCELSIOR AZZUR-
RA** - 16.45, 18.30, 20.15
»Vesna va veloce«, r. Car-
lo Mazzacurati.

AMBASCIATORI -
16.00, 18.05, 20.15, 22.30
»Mission Impossible«, i.
Tom Cruise.

NAZIONALE 1 - 15.20,
17.00, 18.40, 20.30, 22.15
»Bambola«, r. Bigas Luna,
i. V. Marini, prepovedan
mladini pod 18. letom.

NAZIONALE 2 - 15.15,
17.30, 19.45, 22.00 »The
Rock«, i. Sean Connery.

NAZIONALE 3 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Qual-
cosa di personale«, i. R.
Redford, M. Pfeiffer.

NAZIONALE 4 - 15.15,
17.00, 18.45, 20.30, 22.15
»L'uomo di casa«,
prod. Walt Disney.

MIGNON - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Qual-
cosa di personale«, i. Ro-
bert Redford, Michelle
Pfeiffer.

CAPITOL - 16.45,
18.30, 20.20, 22.10 »Gio-
vani streghe«, prepove-
dan mladini pod 14. le-
tom.

ALCIONE - 16.45,
18.30, 20.15, 22.00 »La
felicità è dietro l'angolo«,
r. Etienne Chatiliez, i. Mi-
chel Serrault, Carmen
Maura.

Zmagoslavje lepote
DEMI MOORE

"STRIPTease"

Kino **ARISTON**

TRST - Ul. Gessi 14
Tel. št. 040/304222

Možnost parkiranja!

LUMIERE - 17.00,
18.45, 20.30, 22.15 »La
bruttina stagionata«, r.
Anna Di Francisca, i. Edi
Angelillo, Milena Vuko-
tić.

Danes slavita 25.
obletnico poroke

Nevenka in Salvo

Ob tem lepem jubi-
leju Vama iz srca česti-
tamo in želimo se veliko
zdravih in srečnih sku-
pnih let

Meri, Ivan,
Igor in Mojca

ČESTITKE

Dragi MAURIZIO! Vse
najboljše za tvoj god. Pas-
tine so bile dobre, v pone-
deljek jih lahko pripelješ
eno ape. Kolegi iz man-
sarde. P.S. je manjkalo
kafe.

OBVESTILA

**KROZEK KRAS-ALTI-
PIANO** Stranke komuni-
stične prenove prireja jutri,
23. t. m., ob 20. uri v pro-
storih prosvetnega doma
Tabor na Opcinah javno
debatu na temo ZGODOVI-
NA SE NE PRICNE LETA
1945. Posegli bodo: prof.
Giovani Miccoli, prof. mag.
Boris Gombac in sen. Paolo
Sema, predsedoval bo prof.
Aldo Rupel. Vabimo obca-
ne naj se udeležijo.

**GODBENA SOLA V.
PARMA IZ TREBC** ob-
vešča, da je v teku vpiso-
vanje novih članov vsak to-
rek in petek od 16.00 do
20.30.

UREDNIŠTVO GALEBA
sporoča, da bo Galebov
dnevnik, zaradi tehničnih
ovir, tiskan nekoliko ka-
sneje. Za zamudo se opravi-
čujemo in prosimo za ra-
zumevanje.

OBČINA DOLINA ob-
vešča, da je v občinskem
gledališču F. Preseren v
Boljuncu fotografska razsta-
va Maria Magajne O LEPO-
TAH DOLINE GLINSICE.
Odprta bo danes, 22. t. m.
od 11. do 13. ure ter od 15.
do 18. ure.

SKD VIGRED obvešča,
da bo prvo srečanje za tečaj
vezenja-stikanja v torek, 24.
t.m., ob 18. uri, v drustve-
nih prostorih. Vabljeni
dekleta in zene, ki jim je
vseč ročno delo.

KD SLOVAN - Padriče.
Pricakujemo te na prvi pev-
ski vaji, ki bo v torek, 24.
t.m., ob 20.30 v prostorih
Gozdne zadruge. Vabljeni
vsi ljubitelji lepega petja.

SPD PRIMOREC - TA-
BOR - Glasbeni svet skozi
petje (pevski zbor) in se kaj
- Avdicija in vpisovanje prv-
vih članov otroškega zbora
Primorec-Tabor (iz 1., 2. in
3. razreda osnovnih sol) bo
v sredo, 2. oktobra od 15.
do 18. ure v Ljudskem do-
mu v Trebčah. Za pojasnila
klicite zvečer Nidio Sivitz (tel.
212688) ali Vilmo Pa-
dovan-Scek (tel. 215157).

KRUT obvešča, da se
začnejo 1. oktobra tedenske
plavalne ure v termalnih
bazenih v Strunjanu in Gra-
dezu. Vpisovanje in infor-
macije na sedežu krožka
vsaki dan razen sobote od
9. do 13. ure in od 14.30 do
17. ure; tel. 3720062 ali
360072.

SKD VIGRED obvešča,
da bo prva pevka vaja in
spoznavni sestanek s stariš-
otroškega pevskega zbora
jutri, 23. t.m., ob 16. uri v
drustvenih prostorih v
Sempolaju. Vabljeni stari in
novi pevci.

KD S. SKAMPERLE or-
ganizira tečaj slovensčine
za Italijane. Za informacije
tel. na št. 572662.

V BOLJUNCU se bo prve
dni oktobra začel tečaj si-
vanja in krojenja. Informa-
cije na tel. št. 225231.

SKD PRIMOREC -
Trebče obvešča, da začne
rekreacija za odrasle in si-
cer za obe skupini, jutri, 23.
t.m., ob 20.30 v telovadnici
OS P. Tomazič.

IZLETI

**DOLINSKA SEKCIJA
SLOVENSKE SKUPNOSTI**
organizira v nedeljo, 6. ok-
tobra enodnevni izlet v
Valdobbiadene in Bassano.
Informacije in vpisovanje
pri predstavnikih sekcije:
Mario Zahar - tel. št.
228481 in Just Vodopivec,
tel. št. 227031. Vabljeni
člani in prijatelji!

SPI-CGIL sindikat
upokojencev - kraska sek-
cija Nabrezina, organizira v
nedeljo, 6. oktobra enod-
nevni izlet v Alano di Pia-
ve. Informacije in vpiso-
vanje na sedežih sindikata
v Nabrezini, Krizu in na
Opcinah. Telefoni 200698,
220710, 214222.

MALI OGLASI
tel. 040-361888

TECAJI latinskoame-
riskih in standardnih ple-
sov s Sereno. Vpisovane
jutri, 23. t.m., ob 20.15 v
baru Faust v Krizu. Tel.
št. 040/380728.

PRODAJAMO različne
vrste medu. Bandi - Pre-
beneg - tel. 231865.

PRODAJAMO domač
krompir v Precniku, tel.
200882.

SAAB 2000, letnik '94,
prodam. Tel. v večernih
urah na št. 040/635579.

PRODAM Alfa Romeo
75, letnik '87 v dobrem
stanju. Cena po dogovo-
ru. Tel. št. 040/229197.

ALFA ROMEO 155,
letnik '92, crne barve,
full optional, edini last-
nik, v odličnem stanju
prodam. Tel. št.
0481/419993 ali urad
0481/40469.

PRODAM Mercedes
2000, bele barve po ugod-
ni ceni. Tel. št. 220722.

POHISTVO, nove
omare različnih vrst po
polovični ceni. Ponudba
velja do izčrpanosti.
Pohistvo Korsic, pri Sv.
Ivanu, Trst - tel. 040-
54390.

CE ZELIS po primerni
ceni mlado doraščeno ko-
zo, molzno kožo z mla-
dičem ali krepkega kozla
tel. ob uri kosila na št.
040/226649.

KRAVO sivorjave pa-
sme nujno prodajam. Tel.
št. 040/228932 - Draga 31.

**MALI OGLASI IN RAZNA
OBVESTILA ZA OBJAVO
NASLEDNJI DAN**
se sprejemajo
od 8.30 do 12.30
od ponedeljka do petka
OB SOBOTAH IN PRAZNIKIH
ZAPRTO
PUBLIST - Ul. Valdirivo 36 - I. nad.
Tel. 361888 - Fax 768697

KUPIMO stanovanje
na Opcinah: dve sobi,
dnevna soba, kuhinja,
kopalnica, parkirni pro-
stor. Placilo v gotovini.
Cuzzot - tel. št.
040/636128.

ISCAMO za naše
stranke samostojno vilo
na Opcinah ali Padricah.
Takojsna dolocitev. Cuz-
zot - tel. št. 040/636128.

TRZASKO trgovsko
podjetje sprejme v služ-
bo sodelavca 25/35 let
starega z visješolsko izo-
brazbo, delovnimi
izkusnjami na področju
prodaje ter znanjem an-
gleščine za vodenje di-
stribucijske dejavnosti na
italijanskem trziscu.
Pisne ponudbe poslati na
Publiet Srl, C.P. 568,
34132 Trst pod sifro
"Prodaja".

PODJETJE import/ex-
port, ki deluje na po-
dročju medicinskih
proizvodov isce trgov-
skega potnika z znanjem
slovensčine, hrvasčine in
angleščine. Pisne ponu-
be poslati na Publiet
Srl, Ul. Valdirivo 36,
34132 Trst, pod geslo
"Potnik".

PRODAM staro slo-
vensko knjigo iz leta
1691 "Sveti Priročnik"
Janeza Svetokriškega. Pi-
sмене ponudbe poslati
na upravo Primorskega
dnevnika v Gorici, Dre-
vored XXIV Maggio 1,
pod sifro "Svetokriški".

DIPLOMIрана bol-
nicarka z znanjem slo-
vensčine nudi vsakovrst-
no pomoč pri negi bol-
nikov (na domu, v bol-
nišnici, podnevi in po-
noci) ter je na razpolago
za injekcije. Tel. 0481-
32410 po 19. uri.

MLADA gospa sprej-
me službo kot čistilka pri
družini ali trvdki. Tel. št.
828251.

V GOSPODINJSTVU
nudim pomoč dvakrat ali
trikrat tedensko. Tel. št.
0038667/82551.

GOSPA gre po-
spravljat ali čistit sta-
rejšim osebam, tudi 24
ur. Tel. št.
0038667/232113 v večer-
nih urah.

KAKRSNOKOLI delo
v okolici Trsta, Kopra,
Pirana išče mlajša
upokojenka. Ponudbe:
Publiet Srl, Ul. Valdiri-
vo 36, 34132 Trst, pod
sifro "Pavla".

**VZGOJNO ZAPOSLOTIT-
VENO** središče Mitja Cuk
zbira ostanke blaga, po-
sodo-lonce in globoke
krožnike. Klicite na tel.
št. 327114 med 13. in 15.
uro od ponedeljka do
petka. Ze vnaprej se sam
zahvaljujemo.

Kam po bencin

Danes bodo na
Trzaskem obratovala na-
slednje crpalke:

AGIP
Drev. D'Annunzio 44
Miramarski drev. 49
Istrska ulica 50
Ul. I. Svevo 21

MONTESHELL
Aquilinia (Milje)
Ul. F. Severo 2/2
Largo A. Canal 1/1
Ul. D'Alviano 14
Nabrežje Grumula 12
Furlanska cesta 7
Ul. Revoltella 110/2
Miramarski drevored 273
NABREZINA 129

ESSO
Nabrežje N. Sauro 8
Trg Valmaura 4
Ul. F. Severo 8/10
Miramarski drev. 267/1
SESLJAN - drž. c. 14

IP
Ul. Giulia 58
Ul. Carducci 12

SAMOSTOJNI
SIAT
Trg Cagni 6 (Barve IP)

NOCNE CRPALKE
(self service)
TAMOIL - Ul. F. Severo
2/3

ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica
AGIP - Miramarski drev.
49

NA AVTOCESTAH
(odprte neprekinjeno 24 ur)

AGIP
Devin (sever)
Devin (jug)

EVROPSKA KOMISIJA

MINISTRSTVO ZA DELO IN
SOCIALNO SKRBSTVO

DEZELA FJK

ZBOR04

ARIES
POSEBNO PODJETJE
TRZASKE ZBORNICE ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO, OBRT IN KMETIJSTVO

Borzni trg 14, 34121 TRST
Tel 040 - 6701 281/220; fax: 040 - 365001

NOVI PODJETNIKI

pogoji: brezposelnost in univerzitetna diploma izpred najmanj leta dni;
število udeležencev: 20;
trajanje tečaja: 400 ur

TEHNIK V JAVNEM RACUNOVODSTVU

pogoji: brezposelnost in diploma tehničnega trgovskega zavoda in starost do 27 let na dan 4. novembra 1996;
število udeležencev: 20;
trajanje tečaja: 240 ur

OPERATER NA MEDNARODNIH FINANCIHNIH TRGIH

pogoji: brezposelnost, univerzitetna diploma ekonomske fakultete in starost do 27 let na dan 4. novembra 1996;
število udeležencev: 20;
trajanje tečaja: 350 ur

EKOMENEDŽER NA OBALNEM PODROČJU

pogoji: brezposelnost in univerzitetna diploma izpred najmanj leta dni iz naravoslovja, biologije ali geologije;
število udeležencev: 16;
trajanje tečaja: 400 ur

PODJETNIK NA VZGOJNEM PODROČJU; KAKOVOST PODJETJA, DIDAKTIČNA KONTINUITETA OD 0 DO 6 LET IN UČENJE JEZIKA V ZGODNJIH LETIH OTROSTVA

pogoji: brezposelnost in univerzitetna diploma izpred najmanj leta dni na Magisteriju ali psihologiji;
število udeležencev: 20;
trajanje tečaja: 340 ur

Tečaji bodo potekali od novembra 1996 do marca 1997.

Potrebna dokumentacija za vpis: fotokopija dokazila o izobrazbi, osebnega dokumenta in davčne-
ga kodeksa, curriculum vitae in potrdilo o brezposelnosti, ki ga izda pristojni urad za zaposlovanje.
Del tečaja bo potekal v podjetju.

Na tečaju bodo lahko sodelovali tisti, ki bodo uspešno prestali predhodno selekcijo.

Udeleženci bodo imeli pravico do nadomestila za obiskovanje tečajev.

Obrazce za vpis lahko kandidati dobijo v tajništvo podjetja ARIES - Borzni trg 14 - III nadstropje, soba 310

TRŽIČ / KLJUB DEŽJU USPELA MANIFESTACIJA ODBORA "NO TERMINAL"

Množična demonstracija nasprotnikov uplinjevalnika

Z naravovarstveniki na shodu tudi Zeleni, SKP, SSK, FI in LpT

Mocan naliv včeraj popoldne ni ustavil množice nasprotnikov uplinjevalnika Snam, ki so se v Tržicu udeležili manifestacije odbora "No terminal". Po ocenah organizatorjev je bilo udeležencev vsaj 2 tisoč, policija trdi tisoč, resnica pa bo neke vmes. Spričo nemogočih vremenskih razmer - močno je deževalo od zacetka spreveda pa do konca shoda na Trgu republike - je bila udeležba dobra in je dokazala, da nemajhen del Tržičanov noče zrtvovati svoje varnosti in okolja energetskim potrebam države. Manifestacije so se organizirano udeležili predstavniki številnih naravovarstvenih združenj, Zelenih in SKP. Precej je bilo tudi somišljenikov drugih strank in gibanj ter navadnih občanov, zlasti mladih. Prisli so tudi "oporecniki" iz vrst Legambiente, četudi je ta naravovarstvena organizacija zavzela pogojno stališče v prid realizaciji uplinjevalnika. Precej je bilo tudi občanov devinsko-nabrezinske občine z županom na čelu.

Spreved je obsel glavne tržiske ulice ob skandiranju gesel proti Snamu, Enelu in tržiski občinski upravi, ki da se je "prodala". Na Trgu republike so spregovorili organizatorji in predstavniki strank in združenj. Federico Pappalardo je v imenu odbora "No terminal" pozval tržiske občane, naj ne nasedajo obljubam in naj prihodnjo nedeljo glasujejo proti načrtu, ki bi negativno zaznamoval bodočnost mesta in vsega Trzaskega zaliva. Alessandro Brollo (WWF) je oce-

nil, da načrt Snama ne prinaša napredka, temveč da gre za zadnji ostanek preživele politike in izraz namere, da bi zaliv od Milja do Trzice spremenili v en sam velik energetski pol, ne za potrebe tukajšnjega prebivalstva temveč industrije cele severne Italije.

Podporo SKP demonstrantom je izprical deželni svetovalec Roberto Antonaz. Terminal prinaša Tržicu škodo in ne koristi, vse, ki mu nasprotujejo, pa je pozval, naj ne obupajo: če bodo na referendumu zmagali "Ne", potem bo mogoče preprečiti gradnjo, pa naj za njo stojijo še tako močni interesi. Zupan Devina-Nabrezine Giorgio Depangher je Tržičane pozval naj glasujejo "Ne" tudi v imenu prebivalcev bližnjih krajev, ki ne bodo mogli odločiti o objektu, čeprav bo terminal preprečil možnosti turističnega razvoja na širšem območju. Luciano Giorgi (Zeleni) je ocenil, da ima družba Snam kolonizatorski odnos do Trzice, podvomil pa je v demokratičnost referendumu, ki ga Snam težko pogojuje s svojimi milijardami.

V slovenscini je tržiske volilce pozval, naj glasujejo "Ne", deželni tajnik SSK Martin Breclj, ki je tudi sam opozoril na neuravnovesenost kampanje in na nemoč prebivalcev Krasa, da bi soodločali o načrtu, ki bo bremenil širše območje. Za "Ne" so se na shodu izrekli tudi bivša poslanka FI Marucci Vascon, predstavnik Liste za Trst in predstavniki se nekaterih tržiskih združenj.

Demonstranti so ironično polemizirali z županom Persijem... (foto Bumbaca)

Zeleni: nekorektna kampanja in problem živega srebra

Zeleni so včeraj na tiskovni konferenci v Ronkah polemično opozorili na dva sporna aspekta razprave o uplinjevalniku Snam: nekorektnost referendumske kampanje in prisotnost živega srebra v morskem dnu.

O obeh je govoril deželni svetovalec Paolo Ghersina, ob njem pa je z zavzanimi usti sedel Luciano Giorgi, koordinator Zelenih za tržisko območje. Giorgi si je zamislil usta iz protesta proti družbi Snam, ki je že napovedala sodno prijavo zaradi letaka Zelenih in pred konferenco spet grozila s prijavi, če bi širili lažne vesti. Ghersina je tudi opozoril na nekorektnost kampanje, kjer je Snam s tezo denarja prevrnila tehtnico na svojo stran. Ugotovil je, da je tisk odločno na strani "Da" in napovedal, da bo od vodstva "Piccola"

zahteval, naj povedo, koliko je Snam investirala v reklamo, ki vsakodnevno polni strani časopisa.

Se bolj zaskrbljujoč pa je za Zelene problem živega srebra. Včeraj so novinarjem ponovno razdelili studijo, ki so jo pred nekaj leti opravili raziskovalci Instituta za higijeno pri Trzaski univerzi. Iz nje jasno izhaja, da so morske usedline ob izlivu Soče in v Panzanskem zalivu polne živega srebra (koncentracija je najvišja v Jadranu in podobna obi v zalivu Minamata na Japonskem, kjer so zaradi tega imeli številne smrtno primere), ki ga je v stoletjih prinasala Soca. Izkop kanala za metanonosilke bi spet spravil v obtok to živo srebro in povzročil skrajno nevarno onesnaženje vsega Trzaskega zaliva, trdijo Zeleni.

ZSKD IN KULTURNI DOM

Srečanje s Spomenko Hribar

Pogovor o knjigi "Svet kot zarota" in o Sloveniji danes

V Sloveniji bodo novembra parlamentarne volitve. Dogodek je izredno pomemben, saj iz več krajev napovedujejo, da bodo tokratne volitve dale jasnejšo sliko odnosa državljanov do posameznih strank.

V tem času se množijo tudi javnomnenjske raziskave in napovedi o strankarskih izbirah volilcev, množijo pa se tudi napetosti in predvolilne bitke. Volilna tekma v Sloveniji gotovo zanima tudi naso narodnostno skupnost, ki očitno delje gleda in podpira različne politične in strankarske opcije.

In prav o tem bo tekla beseda na srečanju z družbeno-kulturno delavko in pozorno spremljevalko politične-

ga dogajanja na Slovenskem, Spomenko Hribar. Srečanje, ki bo v četrtek, 3. oktobra, ob 18.30 v mali dvorani goriskega Kulturnega doma, sta pripravili Zveza slovenskih kulturnih društev in uprava Kulturnega doma.

Spomenka Hribar je pred dnevi izdala knjigo z naslovom "Svet kot zarota", ki je analiza logike misljenja in delovanja politika Janeza Janše. Hribarjeva v knjigi opisuje dogajanje v času slovenske pomladi in Janšev spreminjanje iz nacionalnega simbola v "lovca na carovnice". Avtorica razlaga tudi, kaj se je dogajalo v zakulisju slovenske osamosvojitve in se sprašuje, če so bili takrat Slovenci na pragu vojaškega udara.

ŠOLSTVO / PROBLEM STOLIC

Možnosti za rešitev

Bratina o rezultatu srečanja z ministrom

Na solskem skrbništvu je bilo v petek se eno srečanje na katerem so obravnavali vprašanje krčenja števila profesorskih mest na visjih srednjih solah. Tokrat sta se srečanja, poleg skrbnika, predstavnikov sindikatov in ravnateljev, udeležila tudi senator Darko Bratina in poslanec Mario Prestamburgo. »Izmenjali smo informacije o uspehu posredovanja pri ministrstvu za šolstvo, ki bo že v nekaj dneh s posebnim odlokom razrešilo vprašanje, ki v mnogem otežuje redno pricetek dejavnosti na visjih srednjih solah s slovenskim učnim jezikom in ustvarja ozračje negotovosti ter po drugi strani preverili najboljši način za trajno rešitev vprašanja učnega osebja«, nam je v pogovoru povedal senator Bratina. Dejal je tudi, da so se vsi udeleženci srečanja strinjali z nakazano resitvijo, to je, da je treba število profesorskih mest na visjih srednjih solah obravnavati ločeno za sole z italijanskim učnim jezikom in sole s slovenskim učnim jezikom.

SEJEM / VČERAJ PRVI PRIREDITVI

Odperta vrata Mittelmoda 96

V nedeljo pobuda "Mittelmoda shopping" v goriških trgovinah

Na gospodarskem razstavišču ob locniškem mostu sta se včeraj odvijali prvi od prireditvev v sklopu letošnjega sejma Mittelmoda 96, ki bo trajal, z vmesnimi časovnimi presledki do 7. oktobra. Dopoldne so v hali "C" odprli razstavo cipk s prikazom njih uporabnosti pri izdelavi poročnih oblek in posteljnine, zatem pa se je v kongresni dvorani pričelo 2. mednarodno posvetovanje o cipkarstvu skozi čas. Sinoci pa so, prav tako v ulici della Barca, na prireditvi Mittelmoda Premio, proglasili zmagovalce mednarodnega natečaja za mlade modne kreatorje, bila je na sporedu predstavitev modelov, prireditvev pa se je sklenila z družabnostjo. Uradna slovesnost ob odprtju pa je bila v petek zvečer na gradu. Vrata Mittelmode se bodo spet odprla v nedeljo, 29. t.m. ko se bo prireditvev, tokrat pod imenom "Mittelmoda shopping" z razstavišča, v bistvu preselila v mesto.

Na sliki (foto Bumbaca) udeleženci včerajšnjega mednarodnega posveta

Cerkev in družba na Goriškem

V prostorih Univerze (nekdanjega semenišča) bo od 26. do 28. t.m. mednarodni simpozij zgodovinarjev, ki ga prireja Institut za versko in socialno zgodovino ter Institut za mitolevropska kulturna srečanja, v sodelovanju s številnimi znanstvenimi ustanovami in institucijami ter pod pokroviteljstvom Ministrstva za zunanje zadeve republike Italije in republike Slovenije.

Zgodovinarji in sociologi iz Italije in Slovenije bodo skusali osvetliti različna vprašanja odnosov med Cerkvijo in družbo na Goriškem v letih neposredno pred, med in po drugi svetovni vojni ter njun odnos do vojne in osvobodilnih gibanj.

RAZSTAVA / KULTURNI DOM

Afro-kubanski miti

Zanimivo pobudo uresničila zadruga Maja

V galeriji Kulturnega doma v Gorici je na ogled razstava Afro-kubanskega bajeslovja, ki jo prireja Kulturna zadruga Maja. Gre za zanimiv cepnav le delni prikaz mitologije, ki se je razvila na kubanskih tleh in to s strani afriških crncev, ki so jih naselili (kot sužnje) na tem karibskem otoku.

Na razstavi zasledimo mitološka imena (afrokubanski bogovi) kot so Orumila, Oya, Obatala, Babalu-Aye, Shangò, Yemanya, itd., ki nam dajejo slutiti bogastvo bajeslovja, ki se je preselilo iz afriškega kontinenta preko oceana na ameriško celino.

Ob tej priložnosti povzemamo opis ene izmed boginj afro-kubanske mitologije, in sicer Oshuni, pri kateri razberemo sledeče: »Oshuni je boginja sladke vode, lepote, zenskosti in plodnosti. Gre za oris rumenih kovin in ljubezni. Njena barva je bronasta. Iz

rokopisov, ki jih hranijo na Kubi razberemo, da se je Oshuni rodila med izviri in visokimi slapovi, nakar se je spremenila v boginjo ljubezni, lepote in sladke vode. Predstavlja Gospo rumenih kovin in okrogle korale. Nekega dne je boginja izvedela, da je Oggun, krut bojevnik, ubijal s svojim nabrušenim orožjem. V zelji, da bi mu resila življenje, se je boginja Oshuni odločila, da ga osvoji. Roki si je nakitila z zvonkljajocimi obročki ter si je golo in ogorelo telo namazala z medom in cimatom. V gozdu se bog kovin ni mogel upreti vabljenemu in sladkemu blesku njene kože ter njenim z medom namazanim ustnicam. Tako je mir ponovno zavladal na Zemlji.

Razstava Afro-kubanskega bajeslovja bo odprta v galeriji Kulturnega doma do 6. oktobra ob delavnikih od 9. do 13. in od 15.30 do 18. ure.

VRH / 29.T.M.

Prijateljsko srečanje

Planinsko društvo Gorica, odbor za podelitev trofeje "Renco Faganel" in Kraski krti vabijo v nedeljo 29. t.m. na "Prijateljsko srečanje na krasu", združeno s športnimi prireditvami in tekmovanjem ter vodenim ogledom jame "Kraljica krasa".

Na progi med Gabrjami in Vrhom (start bo ob 9.30v Gabrjah) ter na manj zahtevni progi na Vrh (start ob 10. uri pri jamarskem domu) se bodo pomerili kolesarji in kolesarke z gorskimi kolesi, (predvideni sta dve kategoriji tekmovalcev, glede na starost in ločeno po spolih) ob 11. uri pa bo poligon za predolske in osnovnosolske otroke (pri jamarskem domu).

Po tekmovanjih bo "pasta" za vse, ogled jame in podelitev nagrad ter izročitev, v trajno last, trofeje "Renco Faganel"

NOVICE

Zadružna banka Sovodnje pripravlja izlet na Brione

Clani Zadružne kreditne banke iz Sovodenj se bodo v nedeljo, 29. t.m. z ladjo odpeljali na izlet na Brione. Pobuda je naletela na dober odziv med clani in poslovnimi partnerji, saj se je že v prvih dneh po razpisu prijavilo kar lepo število interesentov. Namen upraviteljev banke je bil, tudi s takimi pobudami, utrditi stike s clani in strankami in splošno mnenje je, da ja pobuda uspela. Interesenti naj se za morebitna prosta mesta pozanimajo neposredno v banki, na glavnem sedežu v Sovodnjah, kakor v podružnici v Standrežu.

Centralno ogrevanje je lahko vključeno sedem ur dnevno

Goriški občinski odbor je v petek sprejel sklep, ki je že v veljavi in po kateri so lahko sedem ur dnevno vključene naprave za centralno ogrevanje. Naprave so lahko vključene med 5. in 23. uro. Od 15. oktobra dalje bodo naprave za ogrevanje lahko vključene največ 15. ur in sicer v časovnem razdobju med 7. in 23. uro.

Jutri v Trzinu pogreb učiteljice Vide Tusulin

V Trzinu bodo jutri pokopali upokojeno učiteljico Vido Tusulin vd. Daneu. Bila je skupaj z možem, prvim didaktičnim ravnateljem slovenskih osnovnih šol za trziško okrožje, Danilom Danevom, med tistimi, ki so postavljali na noge slovensko solo v Trzinu, ki je delovala v času zavezniške vojske uprave in ki je bila veliko več kakor samo sola. Lani, ko so v Laskem obeležili petdeset let odprtja slovenske osnovne šole, se je udeležila raznih prireditvev in ob tej priložnosti pripovedovala, kako je bilo s slovensko solo v prvih dveh letih po vojni. Pogreb Vide Tusulin bo jutri ob 11. uri iz mrliške veže bolnišnice Janeza od Boga v Trzinu.

Trziški redarji so zelo hitri

Tokrat so trziški mestni redarji ukrepali zelo hitro in kazni za parkiranje na prepovedanem kraju izrekli dezurni policijski obhodniki. Zgodilo se je v četrtek dopoldne pred podružnico kreditnega zavoda Banca del Friuli v ulici Roma. Ker se je v banki sprožil alarmni sistem, je na kraj prihitela dezurna ekipa. V času ko so policisti ugotavljali, kaj se je pravzaprav zgodilo v banki in zakaj se je sprožil alarm - na srečo ni šlo za rob - so redarji (menda je šlo za redarko) opravili svojo dolžnost. Ni znano, če je policija kazni tudi plačala. Domnevati je mogoče, da so zadevo pojasnili. Sicer pa krožijo v Trzinu, na ta račun tudi šale. Recimo roparji naj pazijo, kje parkirajo, ker bodo sicer plačali kazni.

CASINO FORTUNA • poker • american roulette

ROŽNA DOLINA
200m od mejnega prehoda

ODPRTO NON-STOP

S KUPONOM KAVA ZASTONJI

NAGLUŠNOST PHILIPS

DELUGE AVTOMATIČNO BREZ STRANSKIH UČINKOV

SLUŠNI APARAT JE GLOBOKO V UŠESU PRIHRANI DO 30% ENERGIJE KAR POMENI DA NE POVZROČA ODMEVA, SUMOV TER SKROMNA PORABA BATERIJ.

BREZPLACNA POJASNILA PRI NOVI DIAGNOSTIČNI CENTER PHILIPS: v Gorici, Ulica Marconi 3 - Tel. 0481/30030 urnik: torek, sreda in četrtek 9.00 - 12.30

v Trstu pri CENTRO ACUSTICO PHILIPS Drevored XX Settembre 46 - Tel. 040/775047 ob sredah in petkih 9.30 - 12.30

SKGZ / SEJA POKRAJINSKEGA SVETA

Aktiven dejavnik v svojem prostoru

Pozitivni poudarki o vlogi in perspektivah Zveze Agilnejše vodstvo in porazdelitev odgovornosti

Pokrajinski svet Slovenske kulturne gospodarske zveze za Goriško je v sredo izvolil nov 14-clanski pokrajinski odbor. Seja je bila prva po junijskem občnem zboru, kar pa še ne pomeni, da je zveza v tem času mirovala. Stevilni clani so se namreč konec avgusta zbrali na dvodnevem seminarju na Lokvah in tam zacrtali smernice za novo sezono.

V razpravo je uvedel predsednik Karlo Devetak in podal obračun triletnega obdobja od posveta, ki je bil septembra 1993 v Dijaskem domu. Njegovo poročilo je izkazovalo dokaj optimistično in samozavestno. V teh letih, je dejal, je SKGZ doživela težke pritiske, sprico katerih je bil prvi cilj zdržati in ohraniti obstoj vseh številnih dejavnosti. Zveza pa je dokazala, da je trdna, da so ljudje, ki jo sestavljajo, vredni zaupanja in da je obstoj take organizacije v korist celotne manjšine: »Dokazali smo, da se naša organizacija zna boriti za interese Slovencev na Goriškem in da smo kljub številnim frontalnim napadom znali ohraniti trdno jedro in doseči zastavljene rezultate.«

K pozitivnemu gledanju na bodočnost je prispevala tudi sprememba političnega ozračja z zmago Oljke in zasukom v odnosih Italija-Slovenija. Pretiran optimizem je lahko škodljiv, gotovo pa so pogoji za manjšino danes boljši kot pred kakim letom. Devetak je

pozval k sodelovanju v okvirih demokratične družbe in soglasal s sen. Bratino o potrebi, da Slovenci postanemo aktivnejši dejavnik v razvoju območja, na katerem živimo. Odstraniti je treba psihološke ovire, ki silijo v življenje v zaprtih skupinah: v obdobju internetne to ni samo politično arheološko dejanje, temveč pomeni tudi postopno krčenje jedra in v končni fazi podpiranje asimilacije, je dejal predsednik in glede vloge SKGZ se ugotovil: »Ko se borimo za naš nacionalni obstoj, veliko prispevamo k razvoju mesta in okolja, kot dokazuje recimo prispevek Kulturnega doma za splošno kulturno življenje v Gorici.«

Zveza torej razpolaga z velikim potencialom, jasnimi smernicami in številnimi sposobnimi ljudmi. V zadnjem času je pridobila se zavest o tej kvaliteti in zaupanje v svoje delo. To naj bi se v večji meri priložnost za dodatno razvijanje strukture, kjer bo sestava vodilnih organov agilnejša, pretok informacij in porazdelitev nalog med clani pa širša, zato da bi uspešneje bili kos številnim nalogom.

O tem je specifičneje govoril organizacijski tajnik Aldo Rupel, ki je povzel zaključke seminarja na Lokvah in nakazal operativne naloge za novo sezono. Med prvimi je organizacijska preureditev z večjo porazdelitvijo odgovornosti in resorskih pristojnosti tudi izven samih vodilnih organov, ki bo

kot rečeno po sestavi agilnejši. Skrb organizacije naj bi se nato usmerjala v izboljšanje informiranja med članstvom in tudi navzven, v krepitev publicistike, v poglobljanje poznavanja preteklosti in v pobude za miselno rast (predavanja in podobno), v srečanja s clanicami, javnimi upravitelji in pripadniki raznih interesnih skupin, v večje vključevanje v italijansko družbeno in politično življenje, v obmejno sodelovanje in vrsto drugih dejavnosti. V nacrtu je tudi nekaj večjih manifestacij v zvezi z obletnicami 1927 (fasistični ukrepi zoper manjšino), 1947 (vrnitev Gorice pod Italijo), 1977 (Osimski sporazumi).

V razpravi, ki je sledila, so clani podkrepili ugotovitve o kakovosti dela in dragocenem človeškem potencialu, ki se na Goriškem združuje v okviru SKGZ. Posamezni razpravljalci so se zavzeli za krepitev povezovanja slovenske levice (Rudi Pavsic), za aktivnejšo vlogo v krajevni politiki (Livio Semolic), za več stikov in boljše informiranje italijanske javnosti o nas (Mario Lavrencic), govor pa je še bil o stanju na sportnem in kulturnem področju, o odnosu do Slovenije, o gospodarstvu. V razpravo je posegel tudi deželni predsednik Klavdij Palcic, ki se je zelo pohvalno izrazil o delovanju in vzdušju v goriškem delu zveze. Poudaril je ponos za vlogo, ki jo SKGZ ima v korist celotne manjšine in napovedal, da bo decembrski občni zbor priložnost za dodatni korak na poti prenove, zato da bi ta vloga bila še naprej ziva in učinkovita.

Sledila je soglasna izvolitev članov pokrajinskega odbora, katerega sestava bo poslej bolj kot teritorialno zastopnost upoštevala resorske pristojnosti posameznih članov. Ob predsedniku Karlu Devetaku bodo v odboru Ales Doktoric, Marko Lutman, Sonja Klanjšcek, Kristina Knez, Igor Komel, Rudi Pavsic, Boris Peric, Damjan Primožic, Sasa Primožic, Aldo Rupel, Livio Semolic, Silvan Semolic in Pavel Vizintin. Izvolili so tudi tričlanski nadzorni odbor: Nada Komjanc, Edmund Kosuta in Mirko Primožic.

KINO

GORICA
CORSO 16.00-18.00-20.00-22.00 »Mission impossible«. I. Tom Cruise.
TRZIC
COMUNALE 15.15-17.30-19.45-22.00 »Ilona arriva con la pioggia«. R. Sergio Cabrera, i. Margarita Rosa De Francesco in Davide Riondino.

OBVESTILA

26. SEZONA REKREACIJSKE TELOVADBE SPDG se prične v torek, 1. oktobra, ob 21. uri v telovadnici Kulturnega doma v Gorici.

Naložba (ne kalorična) v telo se najbolj obrestuje! SEKCIJA RITMIKE in ORODNE TELOVADBE SZ DOM vpisuje deklice (letnik 1990 in starejše) za ritmično gimnastiko ter dečke in deklice (letnik 1990 in starejše) za orodno telovadbo, vsak tork v petek od 15.30 do 18. ure v telovadnici Kulturnega doma v Gorici ali po tel. št. 33029 (sedež društva). Treninki so se že pričeli.

MOSKI PEVSKI ZBOR SKALA IZ GABRIJ je začel z vajami, ki so vsak ponedeljek in četrtek zvečer na društvenem sedežu. Vodstvo zbora vabi ljubitelje petja, naj se pridružijo: do volj je, da se zglasijo na vaji. KD OTON ŽUPANČIČ obvesca, da bo otroški pevski zbor imel prvo vajo jutri ob 15.30 v domu Andrej Budal.

KRUT obvesca, da se 2. oktobra pričena dejavnost v termalnem bazenu v Gradcu. Informacije in prijave pri g. Anamariji, tel. 531644.

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV ZA GORIŠKO sporoča, da bo prva vaja telovadbe za upokojence v telovadnici Kulturnega doma v Gorici v torek, 1. oktobra, ob 14.45. Vadba bo ob torkih in petkih. Vabljeni!

PIHALNI ORKESTER KRAS priredi v sodelovanju z Glasbeno matico - Gorica godbeniško solo. Informacije nudijo vsak dan od 12. do 13. ure do 30. septembra (telefon: 78350 ali 78077). Sprejemajo prijave za pihala, trobila in tolkala.

AKCIJA "OCISTIMO SVET", ki je bila napovedana za danes v Doberdolu, je prenesena do prihodnje nedelje zaradi slabega vremena. Tako so sporočili z županstva.

ČRPALKE

Danes so na Goriškem dejavne naslednje bencinske črpalke:

GORICA
AGIP - Ul. d'Aosta
ESSO - Ul. Brass
IP - Ul. Lungo Isonzo
ERG - Ul. Brig. Re
GRADISCE
IP - Trg Unità
TRZIC
ESSO - Ul. Boito
API - Ul. Cosulich
MONTESEHELL
Ul. Boito
AGIP - Ul. Duca d'Aosta
RONKE
MONTESEHELL
Ul. Redipuglia
ZAGRAJ
API - Trg Garibaldi
TURJAK
IP - državna cesta
KRMIN
API - Drev. Ven. Giulia
DOBERDOB
CHEVRON - Palkisce

VČERAJ-DANES

Podatki iz matičnega urada goriške občine od 14. do 21. septembra 1996.

RODILI SO SE: Leonard Decolle, Denis Beltrami, Giulia Sella, Daniele Natoli, Marco Laetano, Mattia Mastroianni, Aron William Trevisan, Simone Hlede, Christopher Bonutti, Elisa Gregorutti.

UMRLI SO: 68-letni upokojenec Umberto Zei, 66-letna gospodinja Angiolina Dose vd. Braida, 86-letna upokojenka Olivia Seffin, 79-letna upokojenka Lidia Luigia De Cecco vd. Tosio, 58-letni upokojenec Sukri Abdiji, 91-letna gospodinja Emilia Persolia vd. Calligaris, 69-letni upokojenec Giorgio Zorzenon, 83-letna gospodinja Cecilia Luppi vd. Perrone, 65-letni upokojenec Gino Seculin, 77-letni upokojenec Raffaele Buzzolo, 86-letna upokojenka Giovanna Canova vd. Cosma, 82-letna trgovka Laura Gabassi, 77-letni upokojenec Silvano Scozzina.

POROCILI SO SE: prodajalec Silvano Zavavlad in delavka Federica Sandrigo, zdravnik Angelo Catalano in farmacistka Paola Gratton, zlatar Maurizio Falcone in uslužbenka Elena Selovin, profesor Arnaldo Palmisano in profesorica Francesca Marcozzi, upokojenec Amadio Buriolla in upokojenka Floriana Hvalica, delavec Giorgio Favero in vzgojiteljica Laura Vida, gostinec Arturo Ciotta in uslužbenka Adriana Princi, arhitekt Filippo Zampollo in Fulvia Raimo, trgovec Alessandro Mattioli in uslužbenka Michela Sborgar, mizar Marco Fabretti in cistilka Monica Princi.

OKLICI: delavec Raffaele Petris in brezpodelna Michela Bardusco, uslužbenec Roberto Bordin in uslužbenka Gabriella Barbieri.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBCINSKA 2, Ul. Garzaroli 154, tel. 522032.
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
ALLA SALUTE, Ul. Cosulich 117, tel. 711315.

POGREBI

Jutri: 10.30, Marija Durjava iz splosne bolnišnice, kjer bo verski obred, na glavno pokopališče; 12.00, Peter Lutman iz splosne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Standrežu; 11.00 Andrea Masetti na glavnem pokopališču; 11.00 Vida Tusulin vd. Daneu iz bolnišnice Janeza od Boga v Trzinu.

†
Nepričakovano nas je zapustil naš dragi

Peter Lutman
(Benedikov)

Zalostno vest sporočajo zena Roza, hči Duška, sinovi Perin, Pepi in Dusan z družinami.

Pogreb bo jutri, 23. t.m., ob 12. uri iz mrliške veže splosne bolnišnice v Gorici v cerkev v Standrežu.

Standrez, 22.9.1996

COMMERCIALE MARMI
Perissutti Luciano jr.
IMPORT - EXPORT

ŽE TRI GENERACIJE NA PODROČJU MARMORJEV

oprema - gradbeništvo - sakralna umetnost
porfidi - domači in uvoženi graniti - bronasti izdelki - nagrobniki in spomeniki

DOSTAVA IN NAMESTITEV

Trg De Amicis 7 - GORICA - Tel. in Fax: (0481) 532430

BETONPRESS

FARRA D'ISONZO - Ul. Gorizia 146
(ob državni cesti Gorica - Gradisca) - Tel. 0481-888027

ploščice - sanitarije - kadi za hidromasažo - armature - kopalniška oprema - vrtna oprema - ter kamini

in peči **CAMINETTI MONTEGRAPPA**

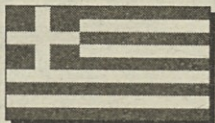

GRŠKE VOLITVE

Vladajoči grški socialisti se bodo na današnjih predčasnih parlamentarnih volitvah spopadli s konservativno koalicijo. Predvolilne ankete javnega mnenja napovedujejo tesen izid, odločili pa naj bi glasovi neodločenih, ki jih je bilo še včeraj skoraj dvajset odstotkov.

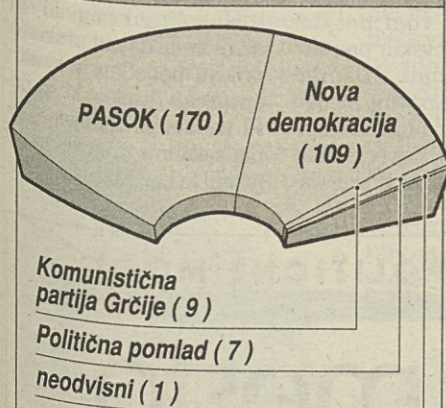

gospodarstvo - 1994	
BDP na prebivalca:	8.300 ameriških dolarjev
Inflacija:	10,9 odstotka
rast:	1,5 odstotka
glavni izvozni artikli:	hrana, olivno olje, tobak
glavni uvozni artikli:	stroji, transportna oprema
dohodek:	največji delež predstavlja storitveni sektor, vključno s turizmom; ima eno največjih trgovskih flot na svetu

oborožene sile	
redna vojska:	171.300
rezervisti:	291.000

zgodovina	
1829:	izbori si neodvisnost od Otomanskega imperija
1924:	politično vrenje
2. svetovna vojna:	zasede jo Nemčija
1944-1949:	državljanska vojna
1967:	vojaški udar, s katerim se začne sedem let vojaške diktature; kralj Konstantin pobegne v tujino
1974:	Grki volijo za republiko
1981:	vključje se v Evropsko skupnost
1990:	po desetletju vladavine socialistov zmagajo konservativci
1996:	z izvolitvijo premiera Kostasa Simitisa oblast prevzame Panhelensko socialistično gibanje (PASOK)

RAZMERJE SIL V GRŠKEM PARLAMENTU

Panhelensko socialistično gibanje (PASOK)
Ustanovljeno 1974, na oblasti od januarja 1996; združuje odporiški organizaciji Demokratično obrambo in Panhelensko osvobodilno gibanje. Zagovarja socializacijo produkcijskih sredstev, decentralizacijo in samoupravljanje.
voditelj: Kostas Simitis

Nova demokracija (ND)
Leta 1974 je stranko ustanovil Konstantinos Karamanlis; desnosredinska stranka, ki podpira socialno reformo in okvir za liberalno gospodarstvo. Zagovarja članstvo v Evropski uniji in Natu.
voditelj: Miltiades Evert

Komunistična partija Grčije (KKE)
Ustanovljena 1918, prepovedana 1947, vnovič se pojavi 1974.
Generalni sekretar: Aleka Papariga

Politična pomlad (POLA)
Ustanovljena 1993; desnosredinska stranka z nacionalističnim pristopom k zunanji politiki, predvsem v zvezi s pogajanji z nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo
voditelj: Antonis Samaras

REUTERS

GRKI GREDO DANES NA VOLIŠČA

Socialisti na težki preskušnji

Ankete napovedujejo tesen izid

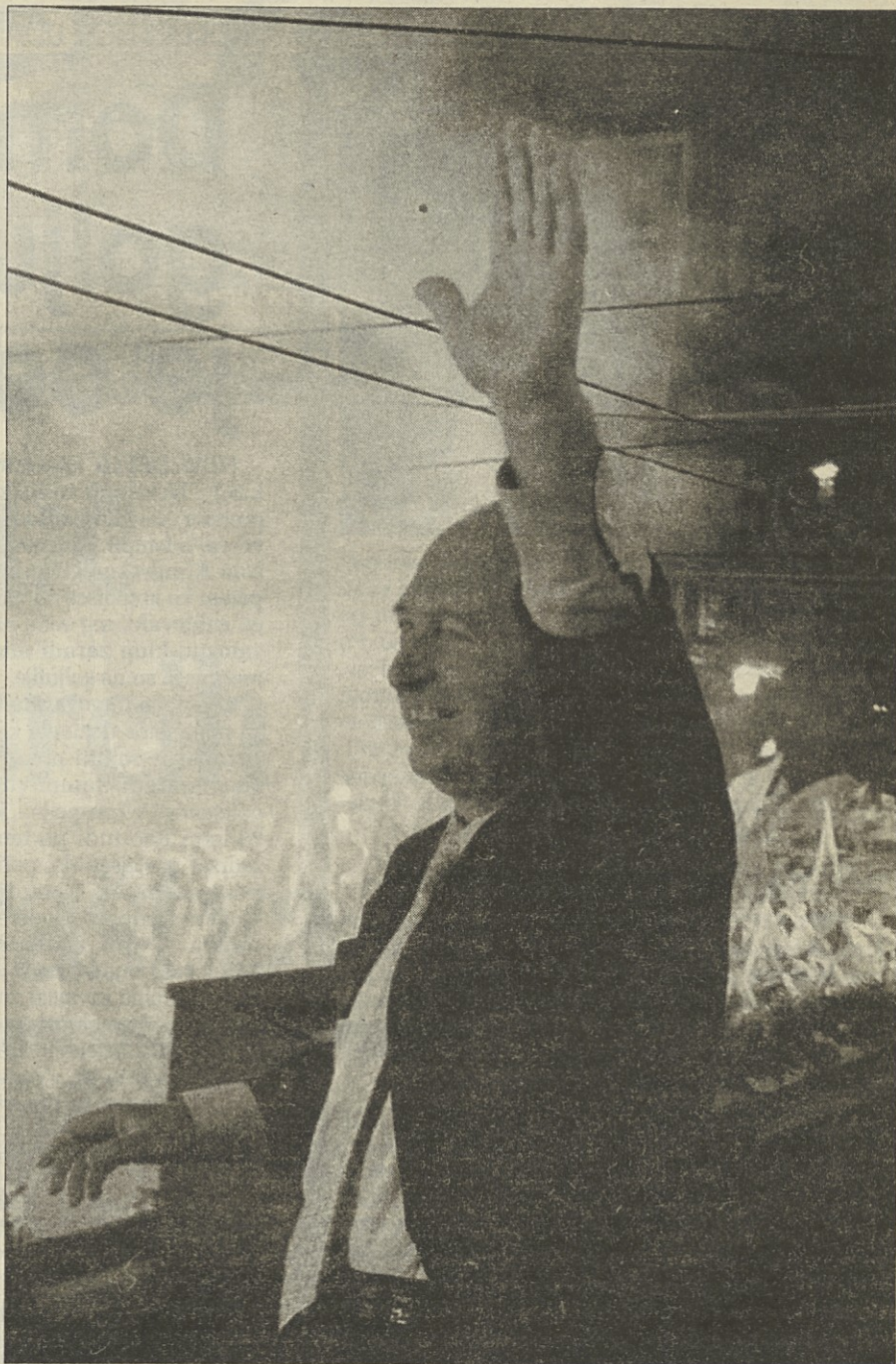
ATENE (Reuter, M.S.) - Vladajoči grški socialisti iz Panhelenskega socialističnega gibanja (PASOK) se bodo na današnjih predčasnih parlamentarnih volitvah s konservativno koalicijo prvič spopadli brez ustanovitelja svoje stranke Andreasa Papandreuja. Vendar pa utegne pokojni grški voditelj tudi tokrat odločiti izid volitev, saj se je premier Kostas Simitis, ki si je zmagao sicer skušal zagotoviti z natančnimi gospodarskimi analizami, na koncu kampanje vendarle začel sklicevati na »velike trenutke v socialistični zgodovini Grčije«.

Kljub zasuku v kampanji pa predvolilne ankete javnega mnenja napovedujejo tesen izid. Simitis je imel včeraj le dober odstotek prednosti pred voditeljem Nove Demokracije Miltiadesom Evertom, odločili pa naj bi glasovi manjših strank in neodločenih volilcev, ki jih je bilo se včeraj skoraj 20 odstotkov. Prav njih je Simitis nagovoril v svojem zadnjem predvolilnem nastopu. »Predstavljamo prihodnost upanja in napredka; močnejšo, zdravo in bolj pravično Grčijo, ki bo imela vodilno vlogo na Balkanu in v Sredozemlju,« je zaklical vectisoglavi množici, ki se je

zbrala v središču Aten. Simitis je napovedal se ostrejšo politiko do islamske sosedne: »Turcija se igra z ognjem od Trakije do Egejskega morja, do Cipra. Vendar se Grčija ne bo pogajala o svojih ozemeljskih pravicah in suverenosti... Zaradi nase uspešne politike je Turcija doživela diplomatski poraz in postala povsem izolirana,« je se ocenil z glasom in mimiko, ki sta na moč spominjala na nastope Papandreuja.

Podobno kot njegov predhodnik je Simitis brez vseh zadržkov napadel tudi opozicijo in voditelja konservativne koalicije Everta: »Ne smemo pozabiti, da, kar dajejo z eno roko, večkrat vzamejo z drugo. Ti stari triki ne delujejo več. Grki so jih spregledali. Grki lahko vidijo, da nas želi popeljati nazaj v preteklost, tja, kjer smo že bili,« je sporočil Simitis in zamahnil z roko v značilnem Papandrejevem slogu.

Stevilni menijo, da je Simitis z novim nastopom udaril prepozno. »Papandreu je dal Grkom razlog za sanje, Simitis jim je želel dati razlog za razmišljanje, vendar se niso odzvali. Zato je zmaga dostopna obema stranema,« je ocenil eden izmed grških političnih analitikov.

Simitis je nagovoril volilce v slogu svojega legendarnega predhodnika Papandreuja (Reuter)

ARGENTINSKI PREDSEDNIK IZGUBLJA PODPORO V LASTNIH VRSTAH

Čas je za spremembo sloga

DANIEL HELFT / REUTER

BUENOS AIRES - Argentinski predsednik Carlos Menem bo moral zaradi upadajoče podpore svojih državljanov spremeniti udarniški politični slog in bolj prisluhniti zakonodajalcem iz lastne peronistične stranke. »Menemovo vodenje države vse bolj spominja na brazilskega predsednika Fernanda Henriqueza Cardosa in vse manj na perujskega Alberta Fujimorija,« je za Reuter povedal politični analitik Rosendo Fraga.

Fraga je s tem mislil zlasti na lahkoto, s katero spravlja Fujimori svoje zakonske predloge skozi perujski kongres, kar je v velikem nasprotju s trdimi pogajanji, s katerimi se Cardoso srečuje v vrstah lastne vladajoče koalicije.

Razlog za upadanje Menemove moči je posledica zmanjšanja učinkovitosti njegove gospodarske politike. Argentina se le počasi prebuja iz enoletne recesije, polega tega pa ljudje, ob 17-odstotni stopnji nezaposlenosti, kažejo vse manj razumevanja za vladne ukrepe gospodarskega oživljanja. Peronistično stranko, ki ima dolgo populistično tradicijo, je začelo skrbeti, da ne bo več tako zlahka osvajala glasov na volitvah, kot ji je to uspevalo vse od Menemovega prihoda na oblast leta 1989. Politicni analitiki pa opozarjajo, da so predsednikove težave tudi posledica dejstva, da

se mu bo leta 1999 iztekel drugi mandat in ne bo smel več kandidirati. Strankarski veljaki se zatorej že ozirajo po svežih imenih. »Zadeva je precej enostavna. Menem se zaveda, da so mu dnevi pac steti in mora zato do konca mandata ubrati bolj umirjene strune,« pravi analitik Daniel Rodriguez Lamas.

Menem je pred kratkim odstavil vzkipljivega in nekoč mogočnega ministra za gospodarstvo Dominga Cavallo in ga nadomestil z vase zaprtim predsednikom centralne banke Roquejem Fernandezom. Menem je s tem prevzel odgovornost za boleče ukrepe, s katerimi bo novi minister skušal zamašiti luknjo v državni blagajni. Zato je v predsedniško palačo povabil vodilne strankarske moze in jih skušal pridobiti za podporo. Kljub temu pa nekaj dni zatem njegov paket gospodarskih ukrepov ni dobil podpore kongresa, v katerem ima Menem večino v obeh domovih. »Upadanje moči je več kot očitno,« trdi finančni svetovalec Miguel Angel Broda. V uvodnih dveh letih vladanja je dvojica Menem-Cavallo s ključnimi reformami dobesedno preletela skozi kongres. Ko so zakonodajalci delali prepocasi, se je Menem zatekel k predsedniškim dekretom. Razdeljena opozicija ni bila za tak agresiven nastop niti najmanjša ovira.

Menem je privatiziral državna podjetja in spremenil gospodarska pravila ter državo na široko odprl tuji konkurenci. Z zatrtjem ponorele inflacije ter gospodarsko rastjo so njegove reforme povsod po svetu pozele nedeljeno priznanje, doma pa ponovno izvolitev leta 1995. Politični analitiki pa kljub tem uspehom zavračajo Menemov politični slog, ki skorajda popolnoma zanika demokratična pravila. Primera zato sta najmanj dva - imenovanje tesnega sodelavca za predsednika vrhovnega sodišča in izmikanje kongresu z velikim številom predsedniških dekretov. V popolnem nasprotju s taksnimi postopki pa je Menem pred nekaj dnevi ponudil srečanje s svojimi zavezniki v kongresu in predlagal ohranitev nove oblike sodelovanja med izvršno in zakonodajalno vejo oblasti, da bi popolnoma iskreno analizirali težave, v katerih se je znašla Argentina. Analitik Broda pravi, da je to znak, da bo država imela zdaj več resnične demokracije, hkrati pa dodaja, da »ima tudi ta kovanec dve strani«. Ključni zakoni v korist gospodarskih reform morda ne bodo nikoli sprejeti, če bodo morali skozi dolgotrajno kongresno proceduro. »Takšno politično sobivanje bo vsekakor omejitvev za prihodnje reforme,« zaključuje Broda.

NOVICE

Schäfer. Spomladi o sprejemu novih članic

BERLIN (STA/dpa) - Državni sekretar nemškega zunanjega ministrstva Helmut Schäfer je včeraj v Berlinu izjavil, da pričakuje, da bo odločitev o sprejetju vzhodnoevropskih držav v zvezo Nato sprejeta pozno spomladi ali zgodaj poleti leta 1997. »Nas cilj mora biti povečanje vseevropske stabilnosti,« je poudaril Schäfer in dodal, da je potrebno dogovor o odnosu Nato - Rusija doseči vzporedno z napredovanjem procesa siritve zveze.

Perry ne more Moskvi ničesar obljubiti

HELSINKI (Reuter) - Ameriški sekretar za obrambo William Perry je včeraj, ob začetku turneje po skandinavskih državah, izjavil, da Nato sicer ne nacrta namestitve jedrskega orožja na ozemlju prihodnjih vzhodnoevropskih članic zveze, vendar pa ne more Rusiji v zvezi s tem ničesar obljubiti. »Mislim, da v tem trenutku se nihče ni pripravljen dajati zagotovil ali se k čemu obvezati,« je dejal Perry. »Nato mora najprej natančno preučiti, kaj se v svetu - in v Rusiji - dogaja in kaj se bo dogajalo... Sele potem pridejo na vrsto obljube.« Hkrati je ameriški sekretar pojasnil, da se Moskva se vedno upira pozivom, naj zmanjša zalogo jedrskih izstrelkov kratkega dosega.

Konferenca o sodelovanju med Rusijo in Natom

SANKT PETERSBURG (STA/Tanjug) - V Sankt Petersburgu se je včeraj začela konferenca o sodelovanju med Rusijo in zvezo Nato. Visoki vojaški predstavniki Moskve in Nata razpravljajo o sodelovanju v okviru mednarodnih mirovnih sil v BiH, projektih zveze Nato za leto 1997, ki so povezani s programom Partnerstvo za mir, ter o rusko-ameriskem vojskem sodelovanju.

NOVICE

Murtaz Buto podlegel ranam

KARACI (STA) - Murtaz Buto, brat pakistanske premierke Benazir Buto, je včeraj umrl v bolnišnici v Karaciju (na Reuterjevi sliki), kamor so ga pripeljali po tem, ko je bil težko ranjen v spopadu s policijo. Po poročanju agencij, ki se sklicujejo na izjave očividcev, je do streljanja prišlo, ko je policija zaradi kontrole ustavila avtomobil Murtaza Buta. Njegovi pristasi so začeli streljati, policisti pa so na napad odgovorili. V spopadu je umrlo še šest pripadnikov Murtazove politične frakcije, ki se je pred časom odcepila od vladajoče Pakistanske narodne stranke.

Jelcin je res imel srčni napad

MOSKVA (STA) - Clani zdravniškega konzilija, ki skrbi za zdravje ruskega predsednika, so sporočili, da ima Boris Jelcin težave tudi z drugimi organi, ne le s srcem, kar bi utegnili zaplesti napovedano operacijo. Priznali so tudi, da je Jelcin med prvim in drugim krogom volitev doživel srčni napad, čeprav so takrat njegovo odsotnost opravičili s »prehladom«.

Varnostni svet obsoja Hrvaško

NEW YORK (STA) - Varnostni svet ZN meni, da bi lahko številni incidenti na območjih Hrvaske, ki so bila pod srbskim nadzorom, ogrozili napore za vrnitev beguncev. VS je v posebni izjavi zapisal, da kljub nekaterim ohrabrujočim znakom prebivalci Krajine in zahodne Slavonije še vedno živijo v negotovosti. Zlasti pa so članice VS obsodile napade na humanitarno osebe in rope, ki jih ponekod izvajajo uniformirani Hrvati.

Omajana teorija o bombnem napadu na boeing 747

WASHINGTON (STA) - Mesec dni pred nesrečo boeinga 747 letalske družbe TWA nad Long Islandom so letalo uporabljali za urjenje psov - iskalcev bomb, zato je mogoče, da so sledi razstreliva, ki so jih nasli preiskovalci, v letalu ostale po vajah, so sporočili ameriški vladni predstavniki. Zvezni preiskovalci lahko zdaj teorijo, da je bila na krovu letala bomba, dokažejo le, če odkrijejo neposredne znake eksplozije.

Seja padanske vlade

MILANO (STA/APA) - V Milanu se je včeraj na prvi seji sesla »zacasna vlada Padanije« pod vodstvom nekdanjega notranjega ministra Roberta Maronija. Pripadniki Severne lige so na seji razpravljali predvsem o ustanovitvi lastne »narodne garde«, ki naj bi predstavljala jedro bodoče padanske vojske.

INDIJA / NOV UDAREC ZA »KONGRESNIKE«

Domnevni goljuf Rao je odstopil

NEW DELHI (Reuter, L.S.) - Nekdanji indijski premier Narasimha Rao je včeraj odstopil s položaja sefa Kongresne stranke, potem ko je sodišče od nje zahtevalo, naj sede na zatožno klop zaradi utemeljenega suma goljufije.

Ceprav je njegova stranka maja letos doživela katastrofalen volilni poraz - zlasti zaradi domnevne vpletenosti v korupcijo -, je 75-letni Rao tudi po tem zadržal precejšen del politične moči, saj je nudil ključno podporo levsredinski vladni koaliciji Združene fronte. Očitke je vselej vztrajno zavračal, tudi včeraj. »Vse obtožbe so lažne, neutemeljene in zlonamerne,« je dejal. »Verjemem v pravico in prepričan sem, da bo sodišče spoznalo, da sem povsem

nedolžen... Kljub temu pa sem se odločil oditi z vrha stranke, da bi preprečil morebitne napetosti in zmedo v naših vrstah.«

Sodišče v New Delhiju je sporočilo, da se mora nekdanji premier 30. septembra pojaviti na zaslišanju, ker ga sumijo sodelovanja v goljufiji. Premozni indijski poslovnež Lakhubhai Pathak je namreč pred časom obtožil Raa in hindujskega guruja Candrasvamija, da sta mu leta 1983 s prevaro »izpuli« sto tisoč dolarjev. Julija letos je prvostopenjsko sodišče proti Rau vložilo obtožnico, na kar se je leta pritožil, vendar so sodni organi pritožbo zavrnili. Kongresni delovni odbor, najvišje telo stranke, naj bi že jutri izvolil Ravega naslednika.

Val nasilja spremlja volitve v Kašmirju

SRINAGAR (Reuter, R.P.) - Ena oseba je bila ubita, najmanj 24 pa težko ranjenih v večeri eksploziji v indijski zvezni državi Džamu in Kašmir med tretjim krogom ključnih lokalnih volitev. Med ranjenimi je bilo tudi šest pripadnikov paravojskih skupin. Tiskovni predstavnik policije je dejal, da so v enem izmed napadov granate priletele v »živo ograjo« pripadnikov neke druge paravojske skupine, ki je stražila volilno mesto v Gandarbalu, kjer kandidira tudi nekdanji sef države Faruk Abdullah. Ena oseba je bila pri tem ubita, več pa ranjenih. Policija je objavila tudi podatek, da je v mestu Sarar-e-Sarif eksplozija mine unicila zgradbo in avtobus, na srečo brez žrtev. Apa Sahib Alur, sef kašmirskih ob-

mejnih varnostnih sil, je povedal, da so nastali tri eksplozije, med temi tudi dva bombna napada na njihovo patruljo. Prebivalci omenjenih območij so tudi sami prijavili na ducate eksplozije, ki so zaznamovale noč pred lokalnimi volitvami v Kašmirju, ki so se začele 7. končale pa se bodo 30. septembra. V tem času je bilo po uradnih podatkih ubitih že 20 ljudi. Separatistične paravojske skupine ostro nasprotujejo volitvam, s katerimi skusa New Delhi obnoviti demokracijo v Kašmirju po več kot šest let trajajoči neposredni zvezni oblasti. Vlada se boji izbruha nemirov zlasti med volitvami v mestu Srinagar, ki je že vse od leta 1990 središče separatističnega gibanja, zato je tja poslala na tisoce pripadnikov varnostnih sil.

AMERIŠKO PRAVOSODJE SPROŽILO PREISKAVO PROTI OSREDNJI OBVEŠČEVALNI AGENCIJI

Je Cia vpletena v trgovino z mamili?

WASHINGTON (Reuter, R.P.) - Ameriško pravosodno ministrstvo je v petek sprožilo preiskavo o obtožbah proti obveščevalni agenciji Cia, ki naj bi v osemdesetih letih pomagala preplaviti Združene države s kokainom za financiranje upornikov proti levicarski vladi Nikaragve.

»Danes sem odprl preiskavo o obtožbah, da je zvezna agencija pred leti oskrbovala upornike v Nikaragvi, bolj znane kot 'kontrasi', z denarjem od prodaje mamil,« je dejal generalni pravosodni inšpektor Michael Bromwich. Dodal je se, da bo svoje delo usklajeval z generalnim inšpektorjem Cie, ki je že začel s notranjo preiskavo v sami agenciji. Vest o tem je prvi objavil časopis San Jose Mercury News. Ka-

lifonijski casnik je v treh delih prejšnji mesec poročal, da je »mamilaska« pot med Kolumbijo in območjem zaliva San Francisco nemoteno delovala skoraj celo desetletje z vsaj tihimi privolenjem Cie. Slednja pa je dobila posiljala kontrase v Nikaragvi. Bromwich je dejal, da ga je na dejstva o tej zadevi spomnila javna tožilka Janet Reno, potem ko je od senatorke Dianne Feinstein in kongresnice Maxine

Waters, članic Demokratske stranke iz Kalifornije, prejela več pisem.

Direktor Cie John Deutch je 4. septembra ukazal notranjo preiskavo, hkrati pa dodal, da ne verjame v resničnost obtožb. »Psi čuvaju« v agenciji, generalnemu inšpektorju Fredericku Hitzu, je naročil, naj svoje poročilo konča v 60 dneh. Watersova je objavila tudi sporočilo predsednika kongresa Newta Gingricha, v katerem naroča kongresnemu odboru za obveščevalne zadeve, naj zadevo razisče. »Ceprav smo zadovoljni s sodelovanjem pri naših zahtevah za temeljito preiskavo izvora kokaina v

naši okolici ter domnevnim sodelovanjem Cie, je vse skupaj sele zacetek,« je dejala Watersova v posebni izjavi. »Čaka nas dosti dela.«

V seriji clankov z naslovom Temna naveza je Mercury News v podrobnosti opisal shemo, po kateri so pretakali na tone kokaina v črnske predele Los Angelesa, Cia pa naj bi iz tega črpal milijonske dobičke in jih pošiljala gverilcem. V seriji clankov vodi pot do dveh nikaragovskih preprodajalcev mamil - Danila Blandona in Norwina Menelesa, ki sta bila tudi civilna voditelja FDN, največje kontrastne skupine, ki je skušala

zrušiti levicarsko sandinistično vlado, pri čemer jo je velikodušno podpirala Cia.

Z navajanjem po novem javno dostopnih dokumentov, pričevanj na sodišču in intervjujev, so pri časopisu prisli do sklepa, da je Cia najela omenjeno dvojico za zbiranje denarja za kontrase in jima pri načinu zbiranja nudila vso podporo. V svojem pismu kongresu pa Deutch trdi, da Cia nikoli ni bila v stikih z Blandonom ali Menelesom in da niti ni skušala prikriti podatkov v zvezi z omenjeno dvojico, ki so prisli na dan na zadnjem soenju nekemu preprodajalcu mamil iz Los Angelesa.

DNJEPROPETROVSK JE NESPORNO SREDIŠČE UKRAJINSKE GOSPODARSKO-POLITIČNE MOČI

Ni prestolnica, je pa »glavno« mesto

ROSTISLAV KOTIN / REUTER

DNJEPROPETROVSK - Radijski napovedovalec se je pred kratkim v neki kontaktni oddaji poslal, da to ukrajinsko industrijsko mesto poleg državnih voditeljev občasno »proizvede« tudi kakega dobrega pevca in komedijanta. To pravzaprav sploh ni daleč od resnice. Vsaj kar se tiče državnikov ne. Dnjepropetrovsk, mesto v vzhodni Ukrajini, je bil dom dolge vrste voditeljev komunistične stranke in sedanjih voditeljev post-sovjetske Ukrajine.

Tukaj in v sosednjem satelitskem mestu Dneprodzeržinsk je kariero začel sovjetski voditelj Leonid Brežnev. Tu je bil doma tudi Vladimir Šcerbicki, sedemnajst let voditelj ukrajinske (sovjetske) komunistične partije. Ukrajinski predsednik Leonid Kučma je vstopil v politično orbito na tem področju kot direktor Juzmasa, največje tovarne orožja na svetu. Ministrski predsednik Pavlo Lazarenko je tudi iz Dnjepropetrovska, prav tako več ministrov in okrog dvesto visokih državnih uradnikov, od glavnega tožilca do direktorja nacionalne televizije. »To je velika, pravzaprav velikanška težava. Ne morete si niti zamisljati obsega tega problema,« je dejal visji Kučmov svetovalec. »Scenarij poskušamo spremeniti, da bi vzpostavili ravnovesje, vendar to ni tako preprosto. Stvar bi lahko bila za državo eksplozivna.«

Aleksander Razumkov, direktor Neodvisnega centra za gospodarske in politične raziskave v Kijevu, pravi, da je bilo veliko ljudi imenovanih na položaje zaradi osebne zvestobe, ne pa na podlagi strokovnih sposobnosti. »To je nevarno in nesprejemljivo za civilizirane in demokratične države,« je dejal. Ukrajinska povprečna plača znaša osemdeset dolarjev na mesec, toda v Dnjepropetrovsku je več luksuznih avtomobilov kot v glavnem mestu. Pred kratkim prenovljeno letališče bi zlahka zamenjali za kaksno zahodno. Nekateri mesto imenujejo ukrajinski Frankfurt in pri tem primerjajo nemško finančno središče z močnimi bankami v Dnjepropetrovsku. »Prestavljanje glavnega mesta iz Kijeva v Dnjepropetrovsk je dobra ideja,« so pred kratkim zapisali v dnevniku Ukraina-Centre. »To bi morali storiti iz gospodarskih, kulturnih in političnih razlogov, pa tudi zaradi krepitve ukrajinske državnosti.« Analitiki govorijo o starih glavnih finančno-industrijskih središčih v Ukrajini. Dnjepropetrovsk je na vrhu lestvice, takoj za njim pa s premožnim bogati Donetsk, drugo veliko izvozno mesto. Kijev je na tretjem mestu, na koncu pa je južno območje okrog crnomorskega pristanišča Odese.

Dnjepropetrovsk je središče ukrajinskega metalurškega sektorja, ki prinaša skoraj polovico dr-

žavnega dohodka. Poleg tega so na tem področju tudi največje elektrarne in kemične tovarne. Obzorje mesta, zgrajenega ob reki Dnjeper se v sovjetskih casih, prebadajo visoki dimniki. Toda v središču je v na novo zgrajenih luksuznih stavbah vedno več dragih trgovin in uradov. Lokalno podjetje United Energy Systems (UES) pokupi skoraj polovico ukrajinskega plina. Je eden od mnogih monopolističnih trgovskih podjetij, ki imajo velik vpliv na gospodarstvo. »S to energijo trgovci že nadzirajo večino, če ne kar vsega državnega gospodarstva,« pravi Hana Ljuta, priznana ukrajinska poznavalka trgovine z nafto in plinom. »Ne govorim le o plinu, ampak tudi elektriki, proizvodnji nafte, industriji, metalurgiji in tako dalje. Ta podjetja so že ustvarila državo znotraj države. Ne sprašujte se torej, zakaj Ukrajina uvaža toliko plina.«

Viri iz Državnega sveta za nafto in plin pravijo, da ima Ukrajina, ki na leto uvozi 66 milijard kubičnih metrov plina iz Rusije in Turkmenistana, tega na zalogi še okrog deset milijard kubičnih metrov. Doma nacrpa 18.2 milijarde kubičnih metrov na leto. »Izbira podjetij ni bila ključna. Svojo pot so si izsilila s škandali in grožnjami,« pravi Oleh Dorozovec, namestnik urednika Časopisa za nafto in plin. »Bogastvo UES se je oblikovalo skupaj s trenutnim državnim

vodstvom.« Toda predsednica UES Julija Timosenko trdi, da podjetje nima nobene posebne povezave z vlado. »Trgovina s plinom je zelo zahteven maraton. Le nekaj podjetij je prezivelu težavno tržno tekmo,« je dejala.

Ukrajina, ki je neodvisna že pet let, se vedno nima močnih političnih strank in trdnega vestranskarskega sistema. Po mnenju nekaterih komentatorjev so tega krive politične strukture, ki spominjajo na plemensko ureditev. »Ukrajinska politična sestava sicer ni čisto klanovska, vendar močno spominja nanjo. Interesi prve osebe (predsednika) in druge (ministrskega predsednika) niso vedno enaki,« je povedal Razumkov. »Znotraj dnjepropetrovske skupine je velika tekmovalnost, vendar se odvija na skrivaj.« Politična revija Demos je v poročilih o državni korupciji Ukrajino primerjala z afriškimi in latinskoameriškimi državami. »Razvoj ukrajinske vladne avtoritete, njena 'kriminalizacija' v zadnjih letih, močno spominja na položaj, v kakršnem je bilo pred kratkim več držav v Afriki in Latinski Ameriki,« je zapisal Demos. »V preteklih stoletjih so imele vladajoče elite v Ukrajini okrnjen pogled na državnost in celo na nacionalnost. Na močnost služenja v litvanskih, poljskih ali ruskih vladnih strukturah so gledali kot na priloznost za izboljšanje lastnega materialnega stanja.«

Nedeljske teme

PO VOLITVAH V BIH

Medla luč upanja v srcih polnih sovraštva

VOJKO COLJA

Sest let od zadnjih političnih volitev in po skoraj stiri letnem nepojmljivo krvavem vojaškem spopadu se je s sobotnimi političnimi volitvami na pogoriščih Bosne in Hercegovine prizgala medla luč upanja, tako da bi se lahko od Američanov pred devetimi meseci vsiljeni mir utrdil tudi brez vperjenih cevi Iforjevih vojakov. Teden dni po volitvah je seveda vsako dolgoročno napovedovanje skrajno tvegano in nehalno.

Izjava predsednika Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi, švicarskega zunanjega ministra Flavija Cottija, naj Bosna pozabi na preteklost in na trpljenje, kot sta to storili Francija in Nemčija po drugi svetovni vojni, je po drugi svetovni vojni, je na žalost le pobožna želja. Primerjava Bosne in Hercegovine s porušeno Evropo ob koncu druge svetovne vojne ni namreč posrečena. Takrat je bilo jasno, kdo je zmagovalec in kdo poraženec. Se več, z denacifikacijo so Nemcem vtepli v glavo občutek krivde, kar je olajšalo ne samo spravo med Francozi in Nemci temveč gradnjo novega skupnega evropskega doma. V Bosni in Hercegovini je položaj precej druga-

gačen. Tu ni zmagovalcev, saj so bili v bistvu vsi poraženi, tako da bo sprava vse prej kot lahka. Občutka krivde nimajo ne Srbi, ki se sklicujejo na srbsko trpljenje pod turskim jarmom in pod Paveličevo NDH, ne Hrvati, ki opevajo svoje hrvasko-bosanske kralje in obujajo cetniško nasilje, ter seveda ne Muslimani, ki so bili glavna žrtev klanja v Bosni in Hercegovini in ki so bili manj obremenjeni z zgodovino in prastarimi miti. Tudi trditve nekaterih zahodnih krogov o državljanski vojni v BiH ne drži, ker je bila ta republika žrtev srbske agresije s pomočjo JLA, ki je hotela uresničiti blodno zamisel o »Srboslaviji«, tako da bi vsi Srbi živeli v eni državi. Načrt beograjske akademije, da bi združili vse Srbe od Suhe krajine do Srbije, tako da bi Hrvatost ostalo le ozemlje, ki je vidno z zagrebskega Kapitola, Muslimane pa bi kratkomalo posrbili ali iztrebili, je klavarno propadel. Miloševiću je uspelo, kar je spodletelo

Strossmayerju in Radiću: združil je regionalistično racepljene Hrvate v en narod, ki se je z vukovarsko tragedijo obenem znebil občutka genocidne krivde, ki so mu jo v povojnih letih vtepali v glavo. Srbski vojaški stroj je prehajal iz zmage v zmago, pri etničnem čiščenju najprej na Hrvaskem in nato v Bosni in Hercegovini pa je zagrešil take zločine, da je bilo tudi brezbrizni Evropi dovolj. Kljub temu pa je sele ameriški poseg zaustavil Srbe. Se več, z ameriško prikrito pomočjo so Hrvati v svoji »nevihti« ponovno vzpostavili suverenost nad srbski mi Krajini, a so pri tem Srbom vrnili milo za drago in se proslavili s podobnim etničnim čiščenjem, tako da so preko noči izgubili ves moralni kapital, ki so si ga s krvjo nedolžnih pridobili v Vukovaru in v drugih od Srbom osvojenih krajih. Resnici na ljubo, so Hrvati svoj moralni kapital za-

bski agresiji na Muslimane po začetnem sodelovanju tem obrnili hrbet in jih izgnali iz krajev, ki so jih obranili pred Srbi. Na washingtonski ukaz so morali pristati na sodelovanje z Muslimani, a ker tako v hrvaski kot v hercegovsko-bosanski HDZ vedrilo Hercegovci, je popolnoma jasno, da je ta sprava le na papirju, ker dejansko hadezejevska politika v BiH poskusa uresničiti svojo prav tako blodno zamisel o veliki Hrvaski vse do Drine. Muslimanom je v glavnem uspelo ohraniti svoj z nepopisnim trpljenjem pridobljeni moralni kapital. Zapravili bi ga lahko le s potenciranjem svojega muslimanstva in s tesnejšo oporo na islamske fundamentalistične države, ki so jim edine priskočile na pomoč, ko jim je grozilo iztrebljenje. Tega se dobro zaveda predsednik Izetbegović, ki neprestano poudarja, da bo BiH laična, večinacionalna in večverska država. Nevarnost verskega integralizma pa preži za vogalom, tli v srcih ljudi, ki so v veri našli uteho za strahotno trpljenje. Jedro bosanskega muslim-

manstva je bilo nekoč v mestih, v kozmopolitski urbani sredini, ki jo je hotel psihiater Radovan Karadžić uničiti, ker je bila tuja njegovi kmečko-pastirski srbski idili. Muslimani pa so živeli tudi po vaseh v zaostalih ruralnih skupnostih in prav ti sedaj po etničnem čiščenju in razseljevanju predstavljajo novo jedro bosanskega muslimanstva, ki ni več svetovljansko, laično in s prirojenim skoraj zidovskim humorjem in pragmatizmom. Seveda ti ljudje za sedaj ne sedijo na vodilnih položajih, vzvode muslimanske oblasti imajo se vedno trdno v rokah urbani Muslimani. Zahod bo torej moral poskrbeti, da BiH ne bi dozvela gospodarskega bankrota, ker bodo le tako preprečili Miloševićeve napore pehanja Muslimanov v objem islamskega fundamentalizma.

Položaj je torej vse prej kot spodbuden, da pa bi bila mera polna, se bosanski in hrvaski Srbi cutijo izdane in opeharjene, potem ko so »junasko« skoraj uresnili zamisel o veliki Srbiji. Trenutno se vedno verjamejo v nemško-vatikansko zaroto, a prej ali slej bodo spoznali, da so bili neobgljeno orodje v rokah beograjskih ve-

likosrbskih ideologov in da so izgubili skoraj vse, kar so iztrgali »Ustasem«, »Turke« pa niso uspeli premagati. Marsikateri Jovo se sedaj ze sprasuje »zakaj so se borili«, a kaj, ko je se vedno prezet z miti in za svoje gorje krivi ves svet, a ne sebe. Morda pa ga bo gospodarska nujna, vsakodnevni boj za goli obstanek preprical, da Mujo ni Turek, temvec samo sosed, ki mu je bila storjena krivica in s katerim bo moral prej ali slej sodelovati.

Navidezno so na boljsem le Hrvati. Dobrsen del Hercegovine z zahodnim Mostarjem je v njihovih rokah, njihov je Bihać, njihovo je Jajce, a kaj ko se je samozvana Herceg-Bosna spremenila v paradržavo, kjer kraljujeta korupcija in institucionalni organizirani kriminal. Nič cudnega torej, da je del bosansko-hercegovske Cerkve zaskrbljen, ker ga je strah tega moralnega propadanja. Strah ga je enoumja, ki ga ne omili niti deklarirana verska gorečnost voditeljev Herceg-Bosne, ker sarajevski kardinal Purić in njegovi somisljeniki ne gledajo kratkoročno temveč dolgoročno. Tuje jim je samo zadovoljstvo ob nacionalističnih uspehih in se zavedajo, da bodo morali vsi trije narodi zavijati rokave, da prebolijo po-barbarjenje v teh neskončnih starih letih vojne.

••

50
1946
1996

50. obletnica Slovenskega Prosti poklici

Glavni problem, s katerim se že dalj časa sooča mladina v razviti zahodni Evropi, je gotovo brezposelnost. Gre za pojav, ki je bil na našem območju, se posebno pa med slovensko mladino v Furlaniji - Julijski krajini, gotovo manj izrazit kot drugje. Se do pred kratkim je višješolska izobrazba skoraj avtomatično odpirala vrata za zaposlitev v naših zunanjetrgovinskih podjetjih, v specijaciji in denarnih zavodih. Če zaenkrat se ni jasno, kam bodo privedli pritiski na slovenski bančni sistem v Italiji, pa je povsem sa-

moumevno, da bomo v teku nekaj let popolnoma izgubili specifiko obmejnega območja in torej vrsto že obstoječih delovnih mest, da o tistih osebah, ki čakajo na prvo zaposlitev, sploh ne govorimo. Pri mer Trbiz docet.

Cas je torej, da si sami ustvarimo nove perspektive in da si vsaj za veliko večino naše študirajoče mladine odmislimo zgoraj omenjene poklice, ki so v bistvu predstavljali »zamejsko« verzijo zajamčene službe. Samostojni poklici nudijo vrsto alternativnih možnosti in o tem ste pretekle nedelje

na posebnih straneh ob petdesetletnici Slovenskega deželnega gospodarskega združenja že veliko brali. Naj vam tokrat predstavimo proste poklice oziroma profesionalce.

Sekcija za proste poklice je pri Združenju najmlajša, saj je nastala pred komaj enim letom. Pobuda za njeno ustanovitev je prišla - kot je povedal predsednik sekcije Marko Stavar - ravno s strani članov, ki se niso prepoznavali v nobeni drugi sekciji. Danes ste precej članov in se siri. Člani se delijo po strokah, in sicer:

nacrtovalci (geometri, tehniki, arhitekti, inženirji), pravniki, komercialisti in drugi svetovalci, zdravstveni delavci (zdravniki, psihologi, bolničarji, fizioterapevti), umetniki (glasbeni ansambli, pevci, igralci, trgovski agenti...)

Vsaka skupina na splošno deluje samostojno in odbor, v katerem so po možnosti prisotne vse stroke, služi za koordiniranje skupnih pobud. Smoter sekcije je seveda povezovanje slovenskih profesionalcev v Italiji, in sicer tako, da se osredotoči delo-

vanje na pobude čim širše koreisti, od sindikalne dejavnosti, promocije posameznih delovnih sektorjev in kadrovanja do povezovanja članov s predavanji in pospeševanjem pretoka informacij, poklicnega sodelovanja in seveda z družabnostjo.

Med uspešno vpeljanimi pobudami gre omeniti niz radijskih oddaj o gradnji hiše in o novih poklicih. Geometri in nacrtovalci sodelujejo pri oblikovanju regulacijskega nacrta, v pripravi pa je brošura o varnosti pri delu. Seveda ne manjka novih po-

bud, saj so profesionalci SDGZ izrazili potrebo po skupnih strokovnih arhivih, posebno za nacrtovalce. Poudarili so koristnost predavanj na visjih srednjih solah, da se mlade približa delovnemu okolju. Potrebo po tečajih o uporabi računalnikov in o najnovejših operativnih programih, nazadnje pa se nujnost osvojitve dvojezičnega strokovnega izrazoslovja. Razmislija se tudi o brošuri, ki naj bi posredovala seznane članov po poklicih, namenjena ostalim članom in za Slovenijo.

Marko Stavar

Učimo mlade podjetništva

Marko Stavar je strojni inženir, obene pa predsednik sekcije za proste poklice pri SDGZ.

Marko, jasno je, zakaj ste ustanovili sekcijo prostih poklicev, a vendar... zakaj tako pozno?

Zanimivo vprašanje... Mislim da zato, ker so se nekatere stroke že same združevale, kot zdravniki (samo teh je približno 300), ki imajo že zdavnaj svoj krožek, pravniki in včasih je obstajal tudi krožek Ekonomist, ki je seveda združen ekonomist. Danes so se prosti poklici pomnožili in čutili je bilo potrebo po združevanju - v slogi je moc.

Kaj misliš s tem, da so se prosti poklici pomnožili?

V današnji ekonomiji je čutili veliko potrebo po specializaciji in ta rojeva specialiste, profesionalce. Zagotovljenega dela »za celo življenje« ne bo več in resitev je le v tem, da si delo dan za dnem ustvarimo. Vsakdo bo večkrat zamenjal delo, njegova konkurenčnost na trgu dela se bo merila po stopnji njegove specializacije ali pa prilagodljivosti.

Kateri poklici nudijo po vašem mnenju danes največje možnosti?

Trg je tako nasiten, da si moraš v bistvu sam izpraskati svoj življenjski prostor. Vsekakor vidim zanimive možnosti v sektorjih komercialistov in raznih svetovalcev, kar pa zadeva moj poklic, je veliko povpraševanja tudi po strojnih inženirjih in - čeprav se bo zdelo smešno - primanjkuje tudi ladjarskih inženirjev.

Ta analiza pa je vsekakor - podrtam - zelo površna.

Dve besedi o bodočem razvoju sekcije.

»Bodočnost vidim predvsem v tesnejšem povezovanju naših ljudi z evropsko stvarnostjo, se prej pa s Slovenijo. Mlade moramo nemudoma izuciti podjetnosti - brez tega ne bo slo!

Pa preidimo na tvoj poklic: ti si strojni inženir, kako si se za to odločil?

Prve case sem delal v družinskem podjetju, ki se ukvarja predvsem s komercializacijo tiskarskih strojev, naposlled pa sem se odločil, da z drugima dvema inženirjema ustanovimo združeno tehnično pisarno, kjer se ukvarjamo predvsem z industrijskim nacrtovanjem (stroji, zerjavi ipd.) in z nacrtovanjem ladij.

Tvoja izobrazba?

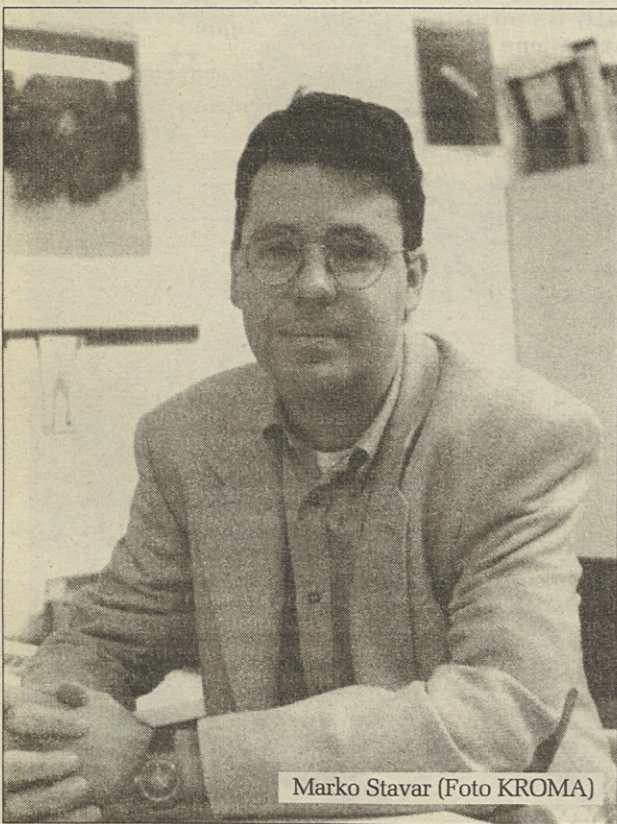
Po znanstvenem liceju sem se vpisal na strojno inženirstvo (industrijska smer) v Trstu, nato sem z univerzo sodeloval kot raziskovalec in izdal nekaj studij. Sledil je državni izpit za vpis na seznam inženirjev. Glede na to, da sem študiral na italijanski univerzi, cutim pomanjkanje slovenskega tehničnega izrazoslovja.

Pozitivne in negativne plati tvojega poklica.

»Veliko zadoščenja in kreativno, raznoliko delo, ki pa je v razmerju z odgovornostmi in naporom, bi rekel slabo plačano. Nimaš pa urnikov, in to v dobrem in slabem smislu: tu pa tam lahko zjutraj prepiš nekaj ur več, večkrat pa preživis cele vikende in noči za pisalno mizo in računalnikom. Velik kaos je v konkurenci tudi z neprofesionalci, saj so italijanski predpisi zelo pomanjkljivi v primerjavi z evropskimi. Kaosu so se pridružile nove »minidiplome«, ki so sicer v velikih podjetjih zelo priljubljene, saj so relativno mladi diplomiranci že strokovno dovolj izpolnjeni, pa tudi pripravljeni na zrtvovanja.

Kaj svetuješ mlademu, ki razmislija o tem poklicu?

»Po sondazah so strojni inženirji med najbolj iskanimi profili, vendar moraš sprejeti dva pogoja: da ne boš delal v Trstu, kot tudi da ne boš dobil stalne zaposlitve, kar pomeni, da boš moral postati samostojni profesionalce.

Marko Stavar (Foto KROMA)

Lorenza in Martina Strain

Med davčno upravo in davkoplačevalcem

Lorenzo in Martino Strain sem obiskal v novi pisarni v Ul. sv. Franciska v Trstu. V vezi, ki se disi po novem, sem počakal četr ure, ker je bila Lorenza zasedena na sestanku. Končno stranka odide in že mi je jasno, da nisem čakal zaman: plavalasa, mlada in elegantno oblečena, očito izmučena od sestanka (gre za pomembno stranko iz Milana). Sestre Martine ni, ker se pripravlja... na poroko. Vse najboljše ji želim in začnem pogovor z Lorenzo.

Kaj pravzaprav dela knjigovodja komercialist?

Stranki pomagamo, ko ustanovi družbo, svetujemo ji formulo družbe, ki najbolj ustreza njenim poslovnim nacrtom, skupaj sestavimo ustanovni akt, ki ga je treba podpisati pred notarjem, nakar sledi registracija na trgovinski zbornici. Od ustanovitve dalje postanemo za novonastalo podjetje davčni in knjigovodski »pastir«. Tukaj zbiramo in preusmerjamo vse davčne dokumente, fakture, registre, stranko seznanimo z vsemi obveznostmi in olajšavami, ki jih zakoni dan za dnem (dobesedno) predvidevajo. Najina pisarna je specializirana predvsem na področju zunanje trgovine in na tem področju imamo seveda največ strank.

V tem smislu sta vedve usmerili vajino dejavnost v Slovenijo, kajne?

Seveda, ustanovili sva mešano družbo v Kopru, kjer je danes zaposleno pet oseb. Prek te družbe našim strankam sledimo bodisi med prehodom iz Italije v Slovenijo, kot jim tudi razložimo slovensko in predvsem davčno zakonodajo. Nato njihovim podjetjem sledimo pri delovanju tudi na slovenskem trgu.

Kaj predvideva seznam komercialistov?

Predvideva to, da predno opravi državni izpit, delas dve leti prakse pri drugem komercialistu. Izpit je zelo obširen in zahteven, saj moraš odlično obvladati knjigovodstvo, pravo in bančno tehniko. Glede izobrazbe zakon predvideva danes univerzitetno diplomu ali vsaj »minidiplomo«, ki so jo uvedli pred leti.

Kako pa si se odločila za ta poklic?

Recimo družinsko. Tako je želel moj oče, potem je poskusila sestra in nato se jaz. Predvsem sem vesela dela s sestro in mislim, da bi morali vsi komercialisti delati v obliki združene pisarne, saj v tem poklicu ne moreš biti sam. Stalno se moraš s kom posvetovati in diskutirati, zato da pride

Martina in Lorenza Strain (Foto KROMA)

do najbolj premisljene resitve. Idealno bi bilo, ko bi se vsak družabnik specializiral v različni smeri, to bi bila garancija popolnosti.

Povrniva se na vaše delovanje v Sloveniji. Vaša pisarna je menda prva, ki je uradno prekorčila mejo?

Tako je in recimo, da sva pri tem imeli srečo, saj sva prišli v Slovenijo, ko praktično se ni bilo razvite davčne zakonodaje, vsaj ne take, kot jo poznamo v Italiji. V Sloveniji sva od leta 1992, tako da sva lahko sledili postopnemu organiziranju vsega davčnega sistema, ki so ga črpali delno iz italijanskega in delno iz avstrijskega sistema. V Sloveniji je podjetništvo se vedno močno stimulirano, davčni pritisk je znatno manjši od italijanskega. Tujec, ki ustanovi d.o.o. ima le obveznost, da je eden od treh glavnih upraviteljev slovenski državljan.

Kaj pa Hrvaška?

Ze razmislijava o novi podružnici, morda celo pred iztekom tega leta.

Pravijo, da komercialisti zaslužijo bajne vsote...

To ni res, saj tudi nasa kategorija občuti krizo, ki se kaže predvsem pri zavlačevanju placil. Sicer pa veliko delava in pravijo, da dobro delava, tako da prihajajo k nama pomembne stranke iz Milana.

Komercialist: največji prijatelj davkoplačevalca ali najhujši sovražnik davčne uprave?

Eno in drugo, v smislu da stranki moramo svetovati in pomagati, da plača cim manj oziroma niti lire več od tega, kar je strogo predpisano. Po drugi strani moramo stranki priskočiti v obrambo pred neutemeljenimi zahtevami davkarije. Seveda je pri tem bistve-

nega pomena, da nam stranka ne prikrije absolutno nicesar.

V bistvu si davčni pastir tvojih strank. Kaj pa ko pogrešiš?

Zgrešiti je clovesko, zato pa sva bodisi jaz kot tudi sestra zavarovani s primerno zavarovalno pogodbo, čeprav bi bil za davčno upravo davkoplačevalec vedno odgovoren v prvi osebi.

Kaj svetuješ mlademu, ki razmislija o tem poklicu?

Najprej mu svetujem, naj ne stopi sam na to pot, naj se združi s kom drugim. Uspešen bo predvsem, če si bo izbral partnerja z različno specializacijo, npr. komercialist in konzulent za delo in place. Ne sme se biti naporov, ker je ta poklic silno zahteven. Zavedati se mora, da ne bo imel urnikov in glede na to, da je mlad, bo moral se najprej dokazovati, da ni avanturist, da misli resno, da misli dobro in da stoji trdno na tleh. Kdor dobro seje, obilno zanje...

Koliko je vplivala na tvoj posel narodnost?

Zelo, saj imava precej kolegov, ki poslujejo v Sloveniji tudi brez znanja jezika. Vendar opazava, da so zelo omejeni, kajti vazen ni samo jezik, veliko pomeni tudi poznavanje kulture, misljenja in zgodovine prostora, v katerem deluješ.

Kako gledaš na SDGZ?

Mislim, da je prav, da se vsi gospodarski operaterji nekega določenega prostora združujemo in smo si tako vzajemno v pomoč, kajti trg ne pozna usmiljenja. Poleg tega nam Združenje posreduje stik s solami, s trgovsko, in pride do izraza predvsem s političnimi praksami, kar je najboljši način povezovanja sole in delovnega okolja.

deželnega gospodarskega združenja na trgu dela

50
1946
1996

Susanna Pregarc

Prevenција je neprimerno boljša kot zdravljenje

Dr. Susanna Pregarc je zobozdravnica. Doma iz Loga, po končanem liceju je na tržaski univerzi diplomirala iz medicine, nato pa sla na specializacijo iz odontostomatologije v Pisto. Studijsko pot je zaključila v Ljubljani, kjer se je specializirala v pedodonciji.

Dr. Pregarc, vajeni smo bili figure zobozdravnika, ki reši vse, kar je povezano z našimi usti, vi pa ste se posebej specializirali. Zakaj?

Najprej hočem poudariti, da je figura zobozdravnika »factotum« pri končni postaji, saj nove tehnologije in spoznanja zahtevajo popolnejše znanje. Odontostomatologija predvideva danes številnejše specializacije, in sicer iz ortodontije, parodontolo-

gije, endodontije, implantologije. Osebnost sem se opredelila za novo specializacijo, pedodoncijo, to je zdravljenje otroških ust od mlečnih zob (od drugega leta naprej) do končnega razvoja zobovja. Te specializacije v Italiji se ni bilo, tako da so italijanski zobozdravniki hodili na specializacije v ZDA, Francijo ali Nemčijo. Osebnost sem specializacijo opravila v Ljubljani, ki je za takrat slovela na tem področju.

Kaj pa zadoščenje?

»Zadoščenje je predvsem v tem, da prvič otroka vidiš, ko je star 2 ali 3 leta, mu slediš, ga zdraviš, ga naučis, kako preprečiti zobna obolenja. S primerno nego ustne votline in periodičnimi kontrolami bo imel tudi kot odrasel človek zdrave zobe. V 16 letih poklica sem imela kar precej takih zadoščenj.

Včasih se je zahajalo k zobozdravniku, ko je zob bolel...

Ko zob boli, je večkrat že prepoz-

no. Bistvene so, ponavljam, periodične kontrole in seveda temeljito čiščenje zob trikrat na dan. To je kultura današnjih dni, h kateri so veliko prispevale firme, ki proizvajajo zobne paste in ščetke. Poskrbele so za učinkovite informativne kampanije, sicer v komercialne namene, a vendar je zaleglo. Preprečevanje je cenejše od zdravljenja. To so prvi dognani Svedi že pred dvajsetimi leti, mi pa smo kot po navadi nekoliko zamudili.

Vedno več otrok uporablja ortodontske aparate.

Pacient v zobozdravniki ambulanti praktično ne tvega okužbe, saj so postali higijenski predpisi izredno strogi: vse pripomočke, ki niso za enkratno rabo, moramo vsakik skrbno sterilizirati. Čeprav so moje stranke povprečno otroci, se držim vedno vseh predpisanih previdnosti - to se prej kot zakon narekuje zdrava pamet. Poleg tega pa moramo pacienta

in sebe zaščititi tudi pred okužbo s hepatitisom. Previdnosti ne manjka nikoli in vendar je ni nikoli preveč.

Kaj pa negativna plat tega poklica?

Birokracija in davčni pritisk. Kaj svetujete mlademu potencialnemu zobozdravniku?

Velike vztrajnosti na dolgi studijski poti, primerno specializacijo tudi v tujini, brez katere ne bo slo.

Obenem pa mlade študente vabim v ambulantno, da sledijo mojemu delu, kajti k meni prihajajo le italijanski študentje.

Stojan Pahor

Spodbujanje javnega varčevanja

Stojan Pahor je agent družbe UNINTESA Sim, ki se ukvarja s posredovanjem investicijskih skladov grupe UNIPOL. Vpisan je v seznam finančnih promotorjev, razmeroma nov poklic, ki danes odpira velike možnosti.

Kdo je pravzaprav finančni promotor?

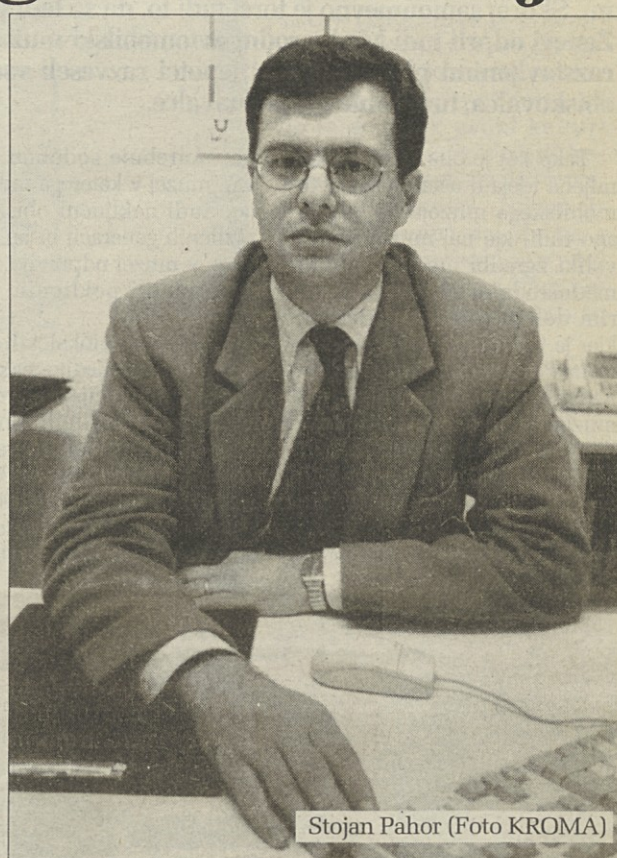
Finančni promotor je posrednik dveh vrst storitev, in sicer v finančnem in zavarovalniškem sektorju, kar pomeni, da svetuje investiranje tako v investicijske sklade in v hranilna pisma kot tudi v življenjske zavarovalne pogodbe. Finančni promotor analizira finančno premoženje svoje stranke in temu primerno svetuje vrsto investicije tudi glede na želje, pričakovanja in potrebe stranke. Vezani smo monomandatno na eno posredniško družbo (SIM), ta pa od nas zahteva vpis v uradni seznam finančnih promotorjev, ki ga urejuje Consob, to je italijanski kontrolni organ, ki skrbi za red in legalnost na finančnih trgih in na borzi.

Kako postane finančni promotor?

V bistvu moras opraviti vsaj šest mesecev prakse pri katerikoli finančnem promotorju, nato lahko polagas izpit na trgovinski zbornici pod okriljem Consoba. Po opravljenem izpitu prejmeš izkaznico, ki te pooblašča za podpisovanje pogodb. Ne zahteva se univerzitetna izobrazba, temveč le katerakoli višja srednja sola. Jasno je, da ti univerzitetni studij na ekonomsko-pravnih smereh nedvomno pomaga, ker izpit predvideva poznavanje makroekonomije, bančne tehnike, finančnih trgov itd.

Kako ste si izbrali ta poklic?

Po znanstvenem liceju sem diplo-

Stojan Pahor (Foto KROMA)

miral iz ekonomije v Trstu, nakar sem kmalu spoznal, da Trst ni nudil velikih možnosti zaposlitve. Po drugi strani nisem bil pripravljen na odselitev in tako sem začel iskati možnosti za samostojno delo. Postal sem finančni promotor.

Struktura dela je hierarhična...

Da, oseba, ki te uvede v ta poklic postane po navadi tvoj »tutor«, to pomeni, da ti pomaga, te uči, ti sledi predvsem pri začetnih, najtežjih korakih. Od tega seveda prejema določeno provizijo na tvoje uspehe, saj je vložil vate svoj čas in trud. Vendar to ni tvoj delodajalec ali nadrejeni, ti si vedno samostojen.

Kako pa pridete do strank?

Nacinov je toliko, kot je domisljije, in sicer od telefonskega klica do osebnih poznanstev ali z vključevanjem v večja podjetja (tudi potom sindikata) ali krožke. Stranka sicer ni tista, ki ti samo enkrat zaupa nekaj denarja, ampak ti, za katero upravljaš recimo 90 odstotkov premoženja. Soliden posel imaš, ko razpolagaš s seznamom, ki šteje 200 do 300 strank, ki ti zaupajo povprečno vsak po 30 milijonov lir. Jasno je, da predstavljajo stranke tvoje bogastvo in jim moras torej stalno slediti in dokazovati svoje uspešno poslovanje predvsem z rezultati.

Kaj pa zadoščenje?

Zadoščenje je v tem, da ti ljudje zaupajo in ves, da jih nisi prevaral. Sklepanje vsake pogodbe je vedno veliko zadoščenje.

Negativna plat?

Ta je mogoče v tem, ko ti kdo zaloputne vrata v obraz. Seveda tudi to sodi k poklicu in se s časom privadiš. Tudi začetki niso lahki, saj si stalno na prepihu, moras pa vztrajati. Ljudje ti takoj ne zaupajo in se te včasih izogibajo.

Komu svetujete ta poklic?

Vsakomur, ki ima rad kontakt z ljudmi in ekonomsko usmerjeno izobrazbo. Obdobje prodajalcev je v tem poklicu že minilo. Biti moraš predvsem dober svetovalec, ustvariti moraš odnos s stranko, ki ji bos potencialno sledil vse življenje. Trzišče je dovolj nasičeno, tako da si moraš svoj prostor izboriti predvsem s kvaliteto svojega pristopa.

Intervjuje pripravil Igor Gabrovec

Susanna Pregarc pri delu (Foto KROMA)

gije, endodontije, implantologije. Osebnost sem se opredelila za novo specializacijo, pedodoncijo, to je zdravljenje otroških ust od mlečnih zob (od drugega leta naprej) do končnega razvoja zobovja. Te specializacije v Italiji se ni bilo, tako da so italijanski zobozdravniki hodili na specializacije v ZDA, Francijo ali Nemčijo. Osebnost sem specializacijo opravila v Ljubljani, ki je za takrat slovela na tem področju.

Kako ste se odločili za ta poklic in kako ste prepričali vaše starše?

Po pravici povedano sem se v

Tatjana Sosič (Sossi)

Čeprav nas je veliko, dela ne primanjkuje

Tatjana Sosič je doma iz Opcin, končala je solo za geometre Ziga Zois, po vpisu v državni seznam geometrov pa se je lotila poklica. Nekaj let je bila zaposlena pri družbi Sinhotron v Bazovici, danes pa ponovno opravlja prost poklic.

Kaj dela geometer in v čem se razlikuje od arhitekta?

Geometer opravlja zelo raznoliko delo, saj projektira, meri, ocenjuje nepremičnine, medtem ko arhitekt načrtuje nove gradnje. Vsekakor pa je meja med tema dvema profiloma zelo nejasna, ker v Italiji trenutno lahko vsak dela vse, z določenimi omejitvami seveda. Te se nanašajo predvsem na velikost načrtov, pri čemer je arhitekt neomejen.

Kako si se odločila za ta poklic?

Vedno sem rada risala in mislila sem, da bom na geometrski dejansko risala. Sledilo je razočaranje, ker je pouk risanja predviden samo v prvih dveh razredih in se takrat se omejuje na tehnično risanje. Naposled pa sem to stroko vzljubila in se sploh ne kesam svoje odločitve.

Vpisana si v seznam geometrov. Ali je državni izpit zahteven?

Seveda ni preprost, vendar ti po navadi uspe tudi zato, ker moras pred izpitom dve leti brezplačno (ali pet let za plačilo) delati pri usposobljenem geometru, tako da si le pridobiš nekaj praktičnega znanja, sicer pa se moraš sam izpopolniti.

Ali znanje slovensčine olajšuje tvoje delo?

Priznati moram, da je slovensčina res koristna, ko moras listati po zemljiški knjigi in brskati po katastru, kjer naletiš na stare načrte in zapise iz prejšnjega stoletja v slovenscini in nemščini.

Je trg zelo zasičen?

Zelo zasičen in vendar vsi delamo. Verjetno zato, ker se vsi zelo kregajo za zemljiške pravice in torej potrebujejo geometra, da preveri, kdo komu odjeda površino. Vsekakor se vsak geometer skuša usmeriti v eno smer, tako da eden projektira, drugi meri, tretji dela na gradbišču itd.

Katere specializacije svetujete mlade-

mu dijaku geometrske šole?

Predvsem topografijo in pa nove smeri, kot je npr. biogradbeništvo, ki se ukvarja predvsem z izbiranjem naravi in človeku prijaznih gradbenih materialov. Sicer pa moras na podrobnejše specializacije v Benetke, Firenze ali Rim.

Pozitivne in negativne plati tvojega poklica?

Tatjana Sosič pri delu (Foto KROMA)

Avtomobilski muzej v Ženevi

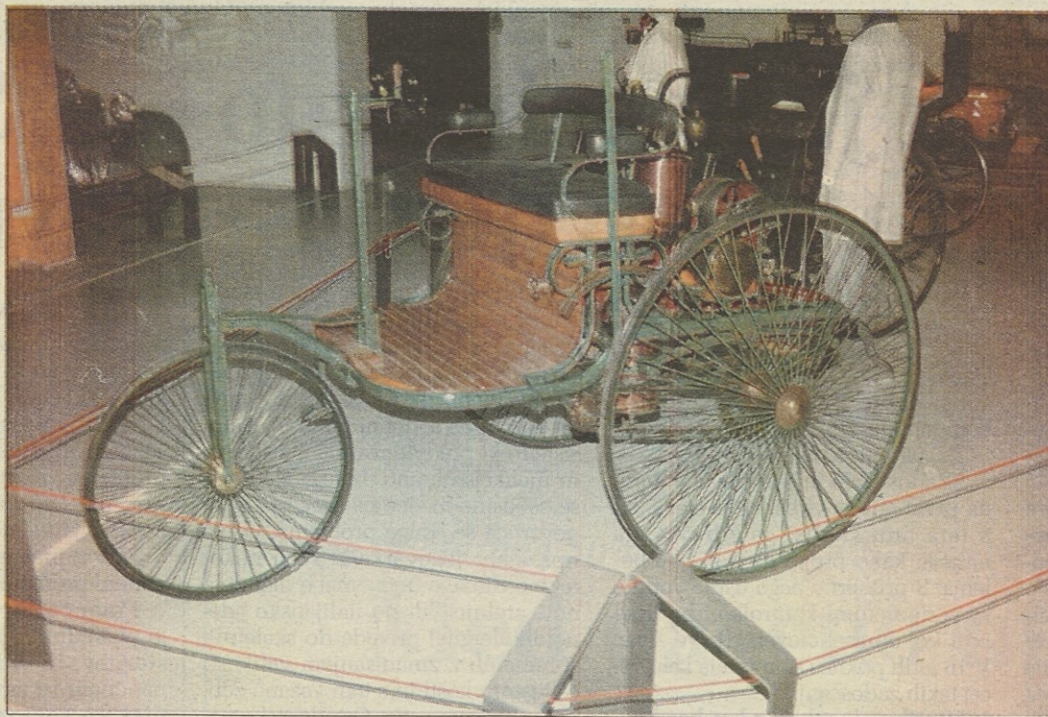
Od motorne kočije Daimlerja in Benza do razkošnih limuzin ameriških filmskih zvezd

Cas počitnic je priložnost za popotovanja, ki si jih lahko popestrimo tudi z ogledi takih ali drugačnih znamenitosti in zanimivosti. Med ne tako oddaljene morebitne cilje lahko uvrstimo tudi Ženevo. Švicarsko mesto, v katerem imajo sedež mnoge mednarodne organizacije. Po nekih raziskavah naj bi bila Ženeva na sedmem mestu najbolj zanimivih mest na svetu. Med drugim je mesto znano po vsakoletnem mednarodnem avtomobilskem salonu. Skoraj samoumevno je torej tudi to, da so lani prav v Ženevi odprli tudi Mednarodni avtomobilski muzej, ki z razstavljenimi pločevinastimi lepotci razveseli vsakega obiskovalca, tudi zahtevne poznavalce.

Tako kot je bila jasna in utemeljena ideja o ustanovitvi avtomobilskega muzeja, je bilo jasno tudi, kje naj muzej stoji: v veliki zgradbi med ženevskim mednarodnim letališčem in starim delom sejenskih dvoran, kjer je tudi nova razstavna dvorana Palexpo, je spodnji dve nadstropji zasedel avtomobilski muzej. Na več kot 14.000 kvadratnih metrih površin je dovolj prostora za več kot stiri sto primerkov avtomobilov iz stalne in priložnostnih občasne razstave, kot tudi za vse ostalo,

kar potrebuje sodobno zasnovan muzej v katerega radi zahajajo tudi naključni obiskovalci različnih generacij in ne le tisti, ki se v muzej odpravijo z ljubiteljskim ali poklicnim namenom.

V prijetnih »lokalčkih« lahko obiskovalci posedijo ter se okrepčajo in odpocijejo po ogledu, ki se zaradi številnih zanimivih razstavnih primerkov kaj hitro raztegne tudi na več ur. V miniaturnih kinodvoranah se stalno vrtijo različni filmi z vsebino, ki se navezuje na stalno ali občasne razstave.

Takšen je bil videti začetek motorizacije - nič čudnega, da je plašil konje in ljudi

Ob vhodu v muzej se poleg informacijskega pulta nahaja tudi trgovina, seveda bogato založena z različnimi avtomobilskimi miniaturnimi dioramami in podobnimi spominskimi malenkostmi, ki lahko obiskovalce še dolgo spominjajo na obisk muzeja. Seveda pa so to le »postranske« zadeve. Tisto, kar obiskovalcu verjetno najbolj ostane v spominu so razstavljeni avtomobili. Stalna muzejska zbirka obsega primer-

ke avtomobilov, ki kronološko ponazarjajo razvoj posameznih bolj ali manj znanih avtomobilskih znamk iz raznih držav. Med njimi naletimo tako na tiste, ki so danes pravi avtomobilski giganti, kot tudi na tiste, katerih imena poznajo le se ljubitelji stare pločevine oziroma strokovnjaki za avtomobilsko zgodovino. Svica dandanes nima svojega avtomobilskega proizvajalca, toda nekaj razstavljenih primerkov v muzeju doka-

zuje, da so pred »davnimi« leti znali izdelovati avtomobile tudi natančni Švicarji, pa čeprav imena kot so Berna, Pic Pic, Ajax in Dufaux zvenijo povsem »neavtomobilsko«.

Veliko manj težav je pri prepoznavanju imen avtomobilskih znamk francoskih veterani, ki so zastopani s številnimi zanimivimi primerki. Tako si lahko ogledamo stare avtomobile znamk Hispano Suiza, Delehay, Dion, ki so prav tako

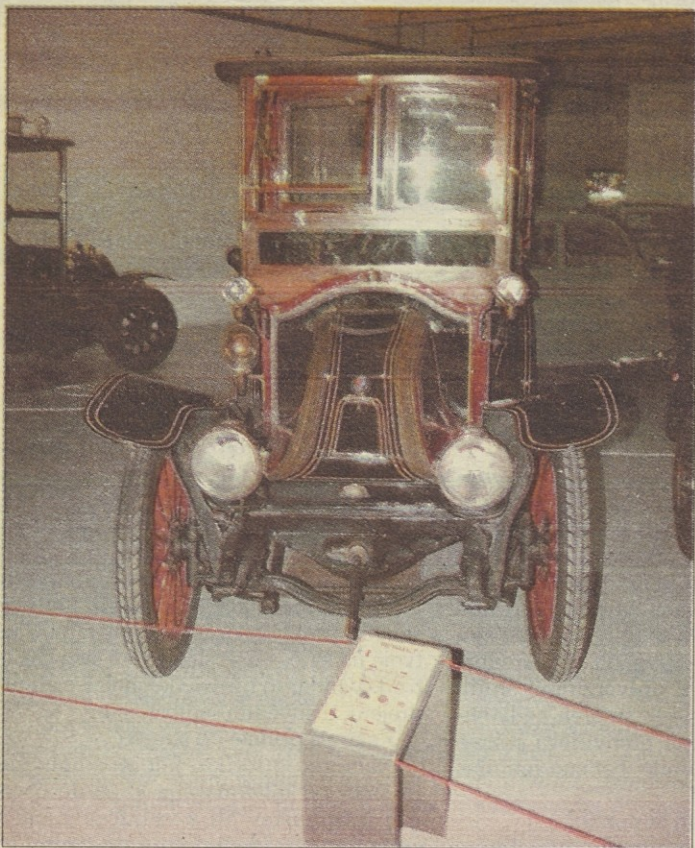
kot omenjeni švicarski, le se del avtomobilske zgodovine.

Obiskovalci si lahko ogledajo prvi motorni kočiji Daimlerja in Benza, začetnici bogate industrijske tradicije, ki so jo razvili in utrdili do današnjih Vokswagnov, Oplov, Mercedes-Benz-ov, BMW-jev, Porsche-jev in tistih, ki so že zdavnaj postali del teh velikanov ali pa prenehali izdelovati stirkolesnike, kot so bili na primer Hansa, DKW, Horch, Borgward.

Nič slabše niso zastopane italijanske znamke Fiat, Lancia, Alfa, Ferrari, Maserati. Podobno je z britanskimi proizvajalci s prestižnim Rolls Roycem na čelu, ter z Jaguarjem, Roverjem, Vauxhallom, Bentleyem, Lotusom, Triumphom, MG-jem, in se nekaterimi drugimi, ki jih poznajo le se zgodovinarji.

Kljub temu, da niso bili gosti »znanci« evropskih cest, pa muzej svojo oznako »mednarodno« utemeljuje tudi s številnimi primerki ameriških avtomobilov kot so Chevrolet, Cadillac, Pontiac, Oldsmobile, Dodge in podobni, ki so nam se najbolj znani s filmskih platen. Med temi seveda ne smejo manjkati znameniti Fordovi modeli in Chryslerji.

Poled avtomobilov, ki tvorijo skupno podobo razvoja posameznih znamk, pa so na ogled tudi primerki vozil, ki so bolj slavni zaradi svojih nekdanih lastnikov, kot zaradi svojega porenka.

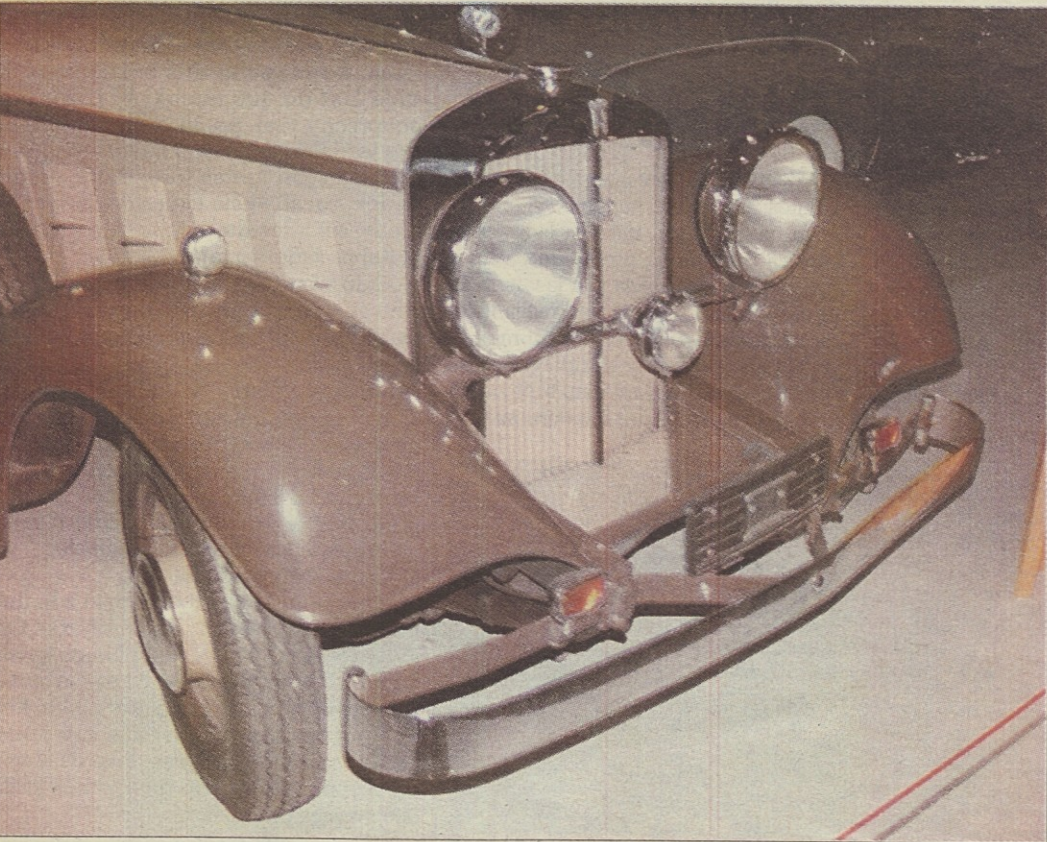
S takimi avtomobili pa so osvajali ameriška prostranstva

Stalin se je bal vseh, zato se je vozil v »oklepniku«

Ameriška demokracija se je v Evropo pripeljala na črtilin

Rolls Royce za petične uživalce življenja med obema vojnama

S spačkom so sanje o motorizaciji za vse postale resničnost

Tu je na primer Stalinov »oklepnik« ZIL, pa unikatni primerki Mussolinijevega sportnega avtomobila, Churchillov daimler, Pattonov jeep, Ferrari Sophie Loren, Cadillac s katerim se je vozil Elvis Presley. Da pa ne bi zmanjkalo razlogov za večkratni obisk avtomobilskega muzeja, poskrbijo z različnimi tematskimi razstavami, ki se približno po letu dni zamenjajo. Letos sta na ogled dve tematski razstavi: vozila druge svetovne vojne in razvoj taksijev. Mednarodni avtomobilski muzej v Ženevi je tako mesto, ki je vredno ogleda in kjer vsaj malce navdušenja nad tem, tako rekoč neogibnim sopotnikom naše civilizacije - avtomobilom, prevzame se tako »naključnega« obiskovalca, ki je morda prestopil prag muzeja zgolj po pomoti. (M. Kr.)

Sveto pismo v današnjem jeziku

Biblija je bila do lani prevedena v 349 jezikov, pripravljajo pa prevode še v 200 jezikov

PRVA
KNJIGA SVETA

In tako je ta teden minil v znamenju Svetega pisma, »knjige vsega cloveštva«. Napovedali so ga že 7. septembra, ko so na Valvasorjevem Bogensperku prvič predstavili novi slovenski komentirani prevod Svetega pisma kot vrhunski dosežek slovenske biblicistike. Ta je v Cankarjevem domu »sprožil« - po »petdesetletnem obdobju, v katerem je bilo Sveto pismo nezazelenjena knjiga v naši družbi« - tridnevni mednarodni simpozij o interpretaciji Svetega pisma s spremljajočimi prireditvami, v Narodni galeriji v Ljubljani pa razstavo Biblije na Slovenskem.

»Sveto pismo je ena redkih duhovnih stvaritev, ki je - tako kot največje umetnine - nezgodovinska, saj vsaki dobi spregovori na njej primeren način,« je rekel slovenski premier Janez Drnovšek na torkovi slovesni uverturi mednarodnega simpozija o interpretaciji Svetega pisma (na katerem je sodelovalo okrog 70 tujih in 20 domačih izvedencev za stare in slovanske prevode Svetega pisma); bil je pod strokovnim pokroviteljstvom slovenske Akademije, omogočilo pa ga je sodelovanje vseh pomembnejših akademskih in kulturnih ustanov naše države in nekaterih tujih) v ljubljanskem Cankarjevem domu. Namen srečanja in prireditve, povezanih z njimi, je bila na najvisji znanstveni ravni predstaviti značilnosti hermenevtike (nauk o tolmačenju tekstov), kot se kaže v starih in slovanskih prevodih Svetega pisma; presojati vlogo Svetega pisma v sodobni hermenevtiki na splošno in posebej v narodnih kulturah; vzpostaviti tesnejše povezave med Vzhodom in Zahodom in spodbuditi ekumensko razsežnost v svetopisemski interpretaciji.

mo življenja, kot duhovno zgodovino starega judovstva in krščanstva, kot filozofsko izročilo in ne nazadnje kot zagotavlja knjigi knjig ne-

problemom v zvezi z jezikom, ni mogoče predstaviti, zato ponujamo le skromen mozaik.

Prvi prevod Biblije v slovensščino je nastal v času reformacije; poglavitno nalogo svojega časa je opravil J. Dalmatin leta 1584. S tem prevodom je nastala podoba knjižne slovensčine, hkrati pa je bil položen temelj za kontinuiteto knjižnega jezika v prihodnosti (Jože Pogacnik).

Slovenci so bili že osem stoletij kristjani, ko jih je Sveto pismo v reformatorskem zanosu nagovorilo v

Po tradicionalnem pripovedovanju sta prvi prevod krščanskega Svetega pisma v slovanski jezik pripravila sveta Ciril in Metod po letu 863. Moja teza predlaga alternativno naziranje. Postavlja domnevo, da so prevodi svetopisemskih beril obstajali že pred misijonom Cirila in Metoda. Kakor omenja Cirilova hagiografija, je ta »prejek« te prevode in jih je zapisal v abecedi (glagolici), ki jo je izumil za slovanski jezik. Oba sta morda revidirala ali kaj dodala k prevodom Svetega pisma, ko sta jih potrebovala za obhajanje bizantinskih obredov, ki sta jih prevedla, toda nista bila prva in edina prevajalca Svetega pisma v slovanski jezik. Razen tega spodbijam tezo, da je Metod končal prevod celotnega Svetega pisma. Moja teza je, da je bil celoten prevod cerkvenoslovanske Biblije dovršen pozneje v Bolgariji in je bil pripisan Cirilu in Metodu, da bi tako poudarili njegovo svetost in veljavo.

Henry R. Cooper, Jr. (Bloomington)

zdrpno živost in moč, da kljubuje tisočletjem.

Jože Krasovec, predsednik Koordinacijskega odbora za nov prevod Svetega pisma in predsednik Organizacij

njihovem narodnem jeziku. S tem je obenem sredi Lutrovega stoletja vzdalo vogelni kamen njihovu knjižnemu jeziku in njihovi kulturi. V naslednjih stole-

Pentatevh, 1578, Ljubljana

no in causa prima mnogih različnih prevodov in vsak od njih je nov poskus, da bi ga razumeli. Sveto pismo je predmet preučevanja, prevod pa rezultat preučevanja,« pravi Anatolij A. Aleksejev (Sankt Petersburg). Dobro je znano, meni Michael L. Klein (Jeruzalem), da je prevod nujno razlaga izvirnega besedila. Dober prevod je lahko le tisti, ki upošteva in izzareva izvirnost svetopisemske govornice ter je postavljen v čas pisatelja in njegovo izvirno okolje (Milan Holc, Rim). Ali pa Kajetan Gantar: Prevajanje - tudi prevajanje sakralnih besedil - ni mehanika ali kompjuterski proces, ampak predvsem umetniška ustvarjalnost. Yvhen Sverstiuk (Kijev): Prevajanje Svetega pisma v katerikoli jezik je merilo zrelosti tega jezika.

Cilj današnjega prevajanja Svetega pisma je seveda prevajanje svetopisemskega besedila v enega današnjih jezikov, pravi Andreas Wagner (Mainz) in pridaja, da je postopek prevajanja odvisen od raznih okoliščin, od razumevanja svetopisemskega besedila, od namena pri prevajanju, ali naj bo besedilo prevedeno bolj ali manj dobesedno, od stopnje obvladovanja današnjega jezika, itd.

Sicer pa je v zmoti, kdor misli, da je knjiga vseh knjig, biblija, že prevedena v večino današnjih jezikov. Se lani je bilo hebrejsko Sveto pismo prevedeno le v 349 izmed 2.123 jezikov, kolikor jih poznamo sedaj, čeprav pripravljajo prevode v še 200 jezikov (Emanuel Tov, Jeruzalem).

In čemu je bil potreben nov slovenski prevod? Najprej zato, ker besedilo Svetega pisma doslej se nikoli ni bilo prevedeno dosledno po izvirnih besedilih. In drugič: zaradi razvoja slovenskega jezika in izrednega razmaha svetopisemskih znanosti v

zadnjih desetletjih. Pomemben razlog pa je bil tudi potreba po strokovnih uvodih in opombah. Tako je slovenski standardni prevod rezultat petnajstletnega interdisciplinarnega skupinskega dela več kot petdesetih biblicistov - prevajalcev, slavistov, računalničarjev in strokovnih sodelavcev.

Edo Skulj pojasnjuje, da so slovenski prevajalci prevajali delno iz hebrejskega izvirnika in delno iz grškega ali latinskega prevoda. Terezija Snežna Večko pa pravi, da je novi prevod Svetega pisma iz izvirnih jezikov v slovensščino skušal prevesti sporočilo Svetega pisma do

tiste možne zvestobe izvirniku, ki jo dopusca zgradba slovenskega jezika. To pomeni, da je zelel ohraniti ne le izvirne literarne vrste in stilistične figure, temveč kolikor mogoče tudi posamezne izraze.

V nagovoru na petkovi slavnostni akademiji v počastitev izida novega slovenskega prevoda Svetega pisma je John Karavidopoulos (Solun, Grčija) poudaril, da bo ta dogodek veliki kulturni mejnik zgodovini duhovnosti slovenskega ljudstva, msgr. Wilhelm Egger (-Bozen-Brixen) pa, da bo s končanim prevodom v slovensščino bolj razumljiva povezanost med zgodovino in kulturo.

Se bežen pogled na razstavo Biblije na Slovenskem (avtorji razstave Gorazd Kocijancic, dr. Natasa Golob, dr. Marijan Smolik, nosilka projekta je NUK), ki bo do 5. januarja odprta v zgornjih razstavnih novoga krila NG, kjer bodo v pozni spomladi 97 odprli stalno zbirko evropskih mojstrov. Razstavljena besedila - gre za približno 300 knjižnih spomenikov, ki so se ohranili v slovenskih zbirkah, predvsem v fondih Nuka - so predstavljena v starih večjih formalnih sklopih - od srednjeveških rokopisnih biblij idr. prek biblij, natisnjenih v 16. st., do starejših redkih tiskov med 1600 in 1900, posebna skupina pa so slovenski prevodi, kjer so predstavljene vsi pomembni rokopisi in tiskani spomeniki. Razstava, ki je brez sponzorjev ne bi bilo in jo spremlja imeniten katalog (s stirimi spremnimi besedili in dokumentacijskim gradivom), ki je več kot samo to, je obogatena z umetninami (slikami in kipi) iz depojev Narodne galerije.

N. R.

Zwinglijeva nemška Biblija, 1531, Zürich

In se misel iz pozdravnega nagovora nadškofa Alojzija Susterja: »Ce je bilo včasih Sveto pismo skoraj znamenje ločevanja med katoliki ter protestanti in evangelicani, je ravno Sveto pismo danes to, kar nas najbolj povezuje med seboj.« Pa France Bernik, predsednik Akademije: »Nobena duhovna stvaritev cloveštva nima toliko univerzalnih razsežnosti kot Sveto pismo. Prav dejstvo, da ga je mogoče brati na različne načine - kot veličastno versko razodetje in osrednjo etično nor-

skega odbora za simpozij: »Sveto pismo, ki je nastalo v majhnem narodu Izraelu, je skozi stoletja dobilo položaj prve knjige sveta... S prevajanjem Svetega pisma v krajevne jezike je Sveto pismo na narodne jezike tako globoko učinkovalo, da je vplivalo na celotno psihologijo in na nazore narodov.«

Vseh misli, izrečenih v predavanjih (angleščina, francosčina, nemščina, tudi slovensčina) na mednarodnem simpoziju, katerega okvirni program je usmerjal pozornost udeležencev k

tjih se je slovenski duh se šestkrat - zadnjič v tem letu - sklonil nad svetopisemskim besedilom, da bi cedalje bolj izpopolnjene prevode uskladi z razvojem knjižnega jezika. Vzporedno s tem se je svetopisemsko sporočilo pretakalo v govoro, predstavnost in duha slovenskega naroda. O tem pravi vrsta umetniških intuicij, ki jih je Sveto pismo z nekaterimi svojimi vrhunskimi momenti navdihnilo slovenski literaturi. (Alojz Rebula, Trst)

»Sveto pismo je edinstve-

Tora, 17. stoletje

Pogajanja Borghesejeve »X. Mas« z zavezniki in »južnimi« generali

Bilo je na prelomu petdesetih in šestdesetih let. Takrat so me vpoklicali k vojakom. Kot vsi drugi iz naših krajev, ki smo v žepu imeli diplomu državnih srednjih šol s slovenskim učnim jezikom, nismo v vojski smeli služiti kot oficirji ali podoficirji, pa čeprav smo vložili tozadevne prošnje. Uradni odgovor vojaške oblasti seveda ni bil političen. »Na razpolago je bilo premalo oficirskih oz. podoficirskih mest«, so nam rekli. Najbrž so se spominjali na tiste italijanske oficirje slovenske in hrvaške narodnosti, ki so med vojno šli v partizane in tam izkoristili svoje poveljniške veščine. Šli smo med navadne vojake. To po zaslugi poročil vojaške policije, ki so kasneje pršla tudi na pristojna poveljstva pršla iz krajev, kjer smo mi slovenski fantje živeli. Bile so tudi nekatere zares čudne izjeme, ki pa si jih lahko nastel na prstih ene same roke. Nekateri so po dokaj čudnem naključju bili »privilegirani«.

Ker mi je že takrat bil pisalni stroj dobro poznan, sem po prihodu v regiment v nekem mestu Padske nizine (danes bi temu rekli Padanje) po trimesečnem vadbemem času na Siciliji, »padel« v tisti urad komande regimenta, ki je označen s petimi velikimi zaceticami. Na tak način sem prišel v neposreden stik z oficirji in tudi z njihovimi vsakdanjimi tegobami.

Takrat sem izvedel za zadevo, s katero so se ubadali nekateri oficirji in podoficirji, ki so bili poklicni vojaki. Vsi tisti pripadniki kraljeve armade, ki so se bili po 8. septembru 1943 znašli v Severni Italiji in bili vključeni v Mussolinijevo salojsko vojsko (bili so to vojaki v edinicah, ki jim je poveljeval marsal Graziani, ne tisti v fasisističnih enotah, crnih brigadah, GNR ali podobnih) so po osvoboditvi v maju 1945 ostali brez službe. Ponovno so bili sprejeti v armado na začetku petdesetih let, ko je Italija vstopila v NATO. Bilo je treba ojačiti vrste vodilnega kadra v vojski. Na tak način so ti ljudje spet prišli do kruha, vendar z določeno omejitvijo. Iz njihove vojaške knjižice je bil izbrisan ves čas od 8. septembra 1943 pa do tistega dne na začetku petdesetih let, ko so ponovno oblekli uniformo. Ni jim bil priznan niti čas službovanja v Mussolinijevo-Grazianijevo vojski. Poleg tega so bili onemogočeni tudi v napredovanju. Do penzije naj bi bili ostali z istim činom, ki so ga imeli pred 8. septembrom 1943. Zanje je to bila huda kazen. Spominjam se nekega kapetana, ki je dan za dnevno godrnjal zaradi teh »krivic« in ni bil prav nič hvaležen, da so ga bili spet sprejeli v službo, za katero se je potegoval, saj tudi ni znal drugega. Bil je iz vojaške družine, njegov oče je bil general, a nič ni pomagalo. Ne vem ali se je v kasnejših letih kaj spremenilo in so tisti ljudje šli v penzijo s taksnimi omejitvami ali pa

so jim priznali nekaj tistega, kar so bili po lastni krivdi izgubili.

Poklicni vojaki, v tem primeru oficirji in podoficirji, ki so imeli srečo, da so se znašli na Jugu in vstopili v vojsko, ki je nato nadaljevala pod komando Angležev in Amerikancev, so se tako mascevali nad tistimi, ki so po naključju ostali na Severu in se borili pod komando Nemcev. Ta slab odnos med »južnjaki« in »severniki« je takrat bil zelo viden.

Zaradi tega sem se nekoliko začudil, ko sem kasneje šel na obisk v Dolino Aoste, da bi tam razumel njihovo etnično in gospodarsko realnost in napisal reportažo. Večletni predsednik deželne vlade odvetnik Caveri, zagriženi avtonomist, ki je raje govoril francosko kot pa italijansko (isti, ki je, odsel iz velike deželne palače in zaklenil vhodna vrata ter klju-

diviziji, ki sta čakali na zahodni strani Alp, nista zaradi tega mogli čez prelaze v dolino. Ob osvoboditvi so vanjo z južne strani prej prisle ameriške in angleske cete, Francozom je uspelo z zamudo priti le v nekatere kraje.

V nekaterih knjigah, ki so izšle v dolini Aoste, je več podatkov o takratnem dogajanju. V njih je omenjeno, da se je italijanska vlada na Jugu pri zaveznikih zavzela, da dolino osvobodijo Američani in Angleži, v drugih pa je tudi napisano, da so nekateri generali na Jugu obvestili svoje nekdanje kolege v fasisistični salojski republiki, da so Francozi privedli v Savojo z alpske fronte dve diviziji (eno sestavljeno iz Maročanov) in naj fasisisti zavarujejo alpske prelaze.

Dokaj čudna se mi je zdelala ta povezava med generali na Jugu in na Severu po

poslancih z Juga, ki so k ožopovcem v Furlanijo prišli z vednostjo Američanov in Angležem. Ti posebni odposlanci, glavni med njimi major Nickolson, naj bi bili, po tem pisanju, v letih 1944 in 1945 stopili v stik tudi z voditelji vojaških oddelkov salojske republike v Furlaniji, ki naj bi v najbolj ugodnem trenutku »zapustili« nemškega gospodarja in se zoperstavili slovenski partizanski vojski, ki je prodirala v Rezijo in Benečijo in tudi v Trst in Gorico. Sporazum sicer ni bil dosežen, nekateri ožopovci pa so se zanj zelo ogrevali. Se zlasti tisti iz oficirskih vrst prejšnje kraljeve vojske.

Da so bili stiki med »južnjaki« in »severniki«, dokazujejo tudi spisi o zloglasni vojaški edinici »X. Mas«. Princ Valerio Borghese jo je ustanovil iz prostovoljcev, bivših mornarjev in morna-

zero (»La Decima Mas«), Mario Bordogna (»Junio Valerio Borghese e la X. Flottiglia Mas«), Teodoro Francesconi (»Gorizia 1940-1947«) in se drugi pišejo tudi o stikih generalov na Jugu z visokimi oficirji na Severu. Iz teh spisov izhaja dvojje. Prvo je to, da so zavezniske obvescevalne službe, že zlasti ameriška, ter italijanski kraljevi generali v princa Borgheseja verjeli bolj kot v Grazianijeve generale. Borghese je namreč trdil, da je svojo »X. Mas« ustanovil iz nacionalnih nagibov, zato da bi »opravičadel« izdajstva in kapitulacije kralja Viktorja Emanuela III. in Badoglija, da ni torej tega naredil iz »ljubezni« do fašizma, in je prav zaradi tega vodil svojo samostojno politiko ter prisel tudi navzkriž z Mussolinijem, ki ga je ob neki priložnosti dal tudi aretirati. Drugi razlog pa je v takomeno-

krajih so bile zanje preproste prometne poti, železnice in ceste, ki so jim služile za oskrbovanje njihovih vojske v Italiji.

Ceprav se je Borghesejeva »X. Mas« izkazala kot ena najbolj krutih vojaških edinic na italijanskem severu se zlasti s svojo protipartizansko dejavnostjo v Piemontu in v Venetu ter seveda tudi pri nas (slovenski partizani so jo sicer na najbolj primeren način »oklofutali« na Trnovem v januarju 1945, tako da so masovci morali zbežati ne samo s Trnovega marveč tudi iz Gorice, saj so jih Nemci kmalu iz nje spodili), so »južnjaki« in zahodni zavezniki navezali prav z njim razne stike. Pisici prej omenjenih knjig (prva dva z distanco zgodovinarja omenjata te dogodke, druga dva pa v svojih delih castita Borgheseja in fasisistično salojsko republiko) poročajo o več takih stikih, nastevajo imena in kraje, kjer je do teh stikov prišlo. Omenjeni so tudi stiki teh zavezniskih emisarjev bodisi z masovci kot z nekaterimi vodilnimi osebami odporne gibanja. Skušali so doseči enotnost med dotedaj nasprotujočimi si edinicami v želji, da bi se te, po vojni, zoperstavile slovenskim partizanom in furlanskim garibaldincem, ki so z njimi sodelovali. Razloga za takšno akcijo sta bila dva: ustaviti prodiranje jugoslovanske vojske in onemogočiti rdečo »nevarnost«.

Poskusi teh emisarjev niso sicer zalegli. Zanimivo pa je vedeti, da so se edince masovcev, neglede kje so bile v severni Italiji, ob prevratu predale samo prodirajočim zaveznikom, ne pa italijanski partizanski vojski, kot se je zgodilo z drugimi vojaškimi skupinami Salojske republike. V vojašnice masovcev so celo namerno in kar hitro prisli zavezniki oficirji, ki so sodili v obvescevalno službo. Samega Valeria Borgheseja so zavezniki oficirji odvzeli pravični kazni italijanskih protifasistov in ga z dzipom odpeljali na varno na jug.

Odvec je povedati, da so se po vojni, v demokratični državi, princ Valerio Borghese in njegovi imeli prav »fajn«, da so sodniki z njimi ravnali zelo milo, da so bili se vnaprej aktivno vključeni v misovsko-fasisistično življenje in tudi v razne poskuse državnih udarov.

Vsa ta dogajanja, od koke-tiranja »južnjakov« z Borghesejem pa do »obvestil« o namerah Francozov, da zasedejo dolino Aoste, nam povedo, da stiki med italijanskimi generali tako na severu kot na jugu niso nikdar prenehali. Izhajali so iz iste sole, mnogi so bili sosolci in prijatelji. Kar se je hitro po vojni dogajalo v »izolaciji« oficirjev salojske vojske, pa je očitno bilo predvsem sad osebnih ambicij. »Južnjaki« so kar se da hitro pridobili visji čin in seveda boljše plačo brez nevarnih konku-

rentov.

Marko Waltritsch
Na fotografiji Borghese,
Mussolini in Graziani

če odnesel s seboj, da ni nihče mogel vanjo, ko je bil v deželni parlamentu izgubil večino, mi je pripovedoval, kako je pri njih bilo med 2. svetovno vojno. Protifasisti v dolini Aoste so bili med seboj razdeljeni. V njihovih vrstah so bili predvsem francosko govoreči domaćini. Med njimi je bilo veliko intelektualcev. Nekateri so se ogrevali za to, da bi bila dolina priključena Franciji, drugi pa, čeprav francosko govoreči, da bi Aosta ostala v italijanski državi. Ne bom tu omenjal zanimivih razlogov v prid ene ali druge resitve.

Caveri mi je tudi povedal, da so italijanske kraljeve vojaške oblasti že v času vojne na Jugu obvestile salojsko fasisistično vojsko, da Francozi nameravajo vdreti čez Alpe v dolino Aoste. Salojska vojska je zaradi tega takrat poslala ojačenja na prelaze in jih zavarovala. Dve francoski

vsem tem kar sem bil videl v vojašnici, kjer sem bil nekaj več kot leto dni.

V resnici do sodelovanja sodelovanja med generali na Jugu in Severu ni prišlo samo v primeru doline Aoste. Podobno se je dogajalo tudi drugje, se zlasti na vzhodu Italije. Dokazov je veliko. Tudi v povojnem dogajanju. Brali smo, da so bili v organizaciji »Gladio« sprejeti tudi takšni, ki so bili v salojski fasisistični republiki. Očitno je, da so bili »zanestljivi«, ker so bili antikomunisti. Dokaz je tudi v tem, da v državnih službah, tudi v policiji, sploh ni bilo čist, kar potrjuje tudi kolajna za hrabrost ali zasluge, ki so jo po vojni podelili policijskemu komisarju Collottiju, ki je bil v Trstu dobro znan zaradi divjanja nad antifasisti.

Predlanskim in lani je bilo v italijanskem, se zlasti deželni tisku, kar veliko napisanega o nekih vojaških od-

riskih pešakov. V salojski republiki je ta edinica vodila precej samosvojo politiko, prostovoljce je pridobivala mimo uradnih vojaških struktur Mussolinijeve republike. Oddelki te edince so bili razpršeni v vsej državi, skoraj do konca so naborni uradi lahko nemoteno delovali tudi v krajih, ki niso več bili pod italijansko oblastjo, t.j. v Gorici, Trstu, Pulju in na Reki. Uprava teh krajev je namreč bila Mussoliniju in njegovim odvzeta, ti kraji so dejansko bili pod popolno nemško upravo. Vse vojaške edince, ki so tu delovale, od italijansko-fasisističnih pa do slovensko-domobraskih ali srbsko-četniških so bile pod strogim nadzorom nacističnih oficirjev in se jim tudi podrejale.

Razni avtorji kot so Frederick W. Deakin (»The Brutal Friendship. Mussolini, Hitler and the fall of the Italian Fascism«), Ricciotti Laz-

vani »obrambi vzhodne meje«. Zaradi svojega prestopa na zaveznisko stran po kapitulaciji 8. septembra 1943, so na jugu politiki in generali bili prepričani, da bo Italija tudi tokrat uspel trik vsaj ohraniti dotedanega državnega ozemlja, torej tudi Primorske in Istre.

To so na severu seveda znali in, čeprav so se dobro zavedali, da bo prej ali slej Hitler izgubil vojno, so razne edince poslali v naše kraje. Bersaljerji in alpinci so prisli stražiti Bohinjsko progo od Baske grape do Gorice, masovci so prišli v Gorico in se nastanili v vojašnici na Solkanskem polju, v obmorskih krajih so se vedno bile edince salojske republike. Čeprav Nemci na vse to niso gledali s prijaznim ocesom, so bili s tem zadovoljni, saj so njim podložne vojake potrebovali za borbo proti slovenskim, hrvaškim in furlanskim partizanom. V naših

AMERIŠKI SEN
MILOŠA
FORMANA

Dva milijona dolarjev za golo Di

Letošnji newyorški filmski festival bodo začeli z novim filmom Miloša Formana

O filmskem režiserju Milošu Formanu so časopisi in drugi mediji nekaj let molčali. Zdaj je znova v središču pozornosti. Najprej je uspel v Pragi, kjer je na znameniti filmski soli FAMU diplomiral dramaturgijo, kasneje pa je postal eden najbolj uspešnih evropskih filmskih režiserjev v Hollywoodu. Svoj zadnji film je posnel leta 1989, leta 1994 pa je skupaj s prav tako češkim avtorjem, živečim v Torontu, Janom Novakom, izdal avtobiografijo Turnaround (Ozri se, v češčino preveden kot Kaj pa vem?!).

V življenjepisu, duhovitem, poučnem, je med drugim popisal tudi svoj komercialni neuspeh s filmom Valmont (1989) in težave med pripravi za ne-realizirani film Peklensko taborišče.

Premiera Valmonta je bila na jesen leta 1989, toda film so po nekaj tednih sneli s programa. Spomladi je film dobil eno samo nominacijo za oskarja: Theodor Pistek je bil nominiran za kostumografijo. »Valmont je bil neuspeh, ki bi me v normalnih okoliščinah vrgel za več mesecev v posteljo. Toda prav na dan premiere se je začela na Češkem zametna revolucija, ki jo je vodil moj sosolec iz Podebrad,« je zapisal Milos Forman v svoji biografiji.

Šola, imenovana Peklensko taborišče

Nekaj mesecev kasneje sva se srečala s Formanom najprej v Pragi, nato na Mednarodnem filmskem festivalu v Karlovyh Varyh, kamor je prišel s kole-

za japonske izvedence dobro napisan. Problemi pa so se začeli z japonsko solo, nato z japonskim producentom, štiri dni pred začetkom snemanja je vse padlo v vodo. »Po poplavi zolčnih debat, cezoceanskih poletov in napačnih zamisli je dvesto ljudi ostalo brez posla, več mladih, nadarjenih igralcev je izgubilo možnost, da se uveljavijo na filmu.« Forman je zgubil leto in pol življenja. »A v mojih letih čas tiktaka cedalje hitreje...«. Avtor Crnega Petra, Plavalaskinih ljubezni, Gori, moja gospodica, gori ter ameriških filmov Let nad kukavičjim gnezdnom (pet oskarjev) - če omenimo le nekatere - se je znova vrgel v posteljo in skušal prespati svoj ustvarjalni neuspeh. Obenem je našel novo filmsko idejo, ki jo je spremenil v film in je zdaj tik pred premiero.

Film o uspešnem Američanu

Sedem let je čakal Milos Forman na novo priložnost. Tiho,

za Altheo Leasurjevo, ki je kmalu postala njegova četrta soproga in kasneje zenska, ki se je lahko pohvalila z milijon dolarji letne plače. Bila sta nenavaden par: poročila sta se v najbolj razkošni newyorški javni hiši in uživala z najlepšimi služabnicami ljubezni po naročilu. Živela sta divje, razuzdano, celo za ameriške razmere nemoralno. Evangelikan-ka Ruth Carter Stopleton (sestra takratnega ameriškega predsednika Carterja) je storila vse, da bi Flynta pregovorila h krstu, verski pobožnosti in javni razglasitvi: »Dolzan sem opravičilo vsem zenskam na svetu!«

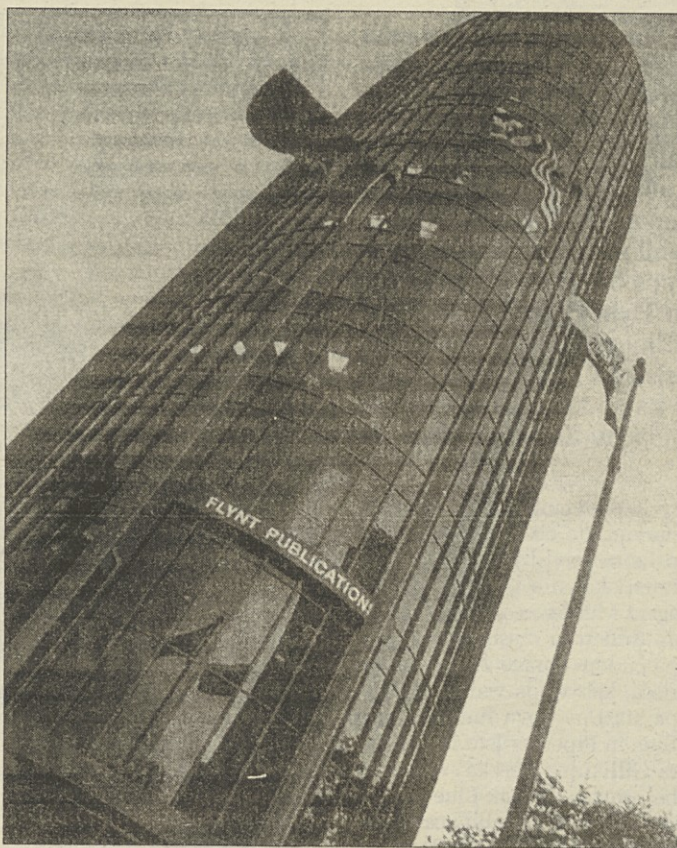
Leta 1978 so na poti na sodišče v Georgiji naredili atentat nanj - strelji so ga paralizirali od pasu navzdol. Med zdravljenjem je jemal zdravila in mamila ter tako postal odvisnik. Obenem se ga je lotil strah, paranoja: bil je prepričan, da ga zasledujeta vlada in CIA. Ni hotel telefonirati iz podjetja, samo iz javnih govorilnic, svojo hišo v najuglednejši četrti Los Angelesa, na Bel Airu je obzidal in se obdal z armado telesnih strazarjev.

Na sodišče z vrečkami kovancev

Leta 1982 je Althea hudo zbolela. Zdravniki so ugotovili, da ima aids. Zena in Larry sta se javila podjetju Alcor Life v Riverside, ki je obljubljalo, da lahko za sto tisoč dolarjev zamrzne telo in ga ponovno oživi sele takrat, ko odkrijejo zdravilo za aids. Enajst let po poroki je Althea umrla, zdravniki z univerze Duke pa so Larryja uspešno operirali, tako da zdaj nima več težav z uriniranjem in iztrebljanjem. Svoje izboljšanje zdravstvenega stanja je Larry praznoval v boeingu 747, v katerem se je odpravil na polet po sledeh južnokorejskega letala, ki so ga Sovjeti sestrelili leta 1983.

V prvi polovici osemdesetih let je Larry postal glavna priča v procesu zoper avtomobilskega magnata De Lorena, ki so ga obdolžili trgovine z mamili. Sodišču je namreč poslal video kaseto, na temelju katere so zvezni organi sprožili postopek zoper De Loreana. Na sodišču se je Larry proslavljal s tem, da je kaznen 10.000 dolarjev, ki jih je moral plačati, ker ni hotel povedati, kdo mu je dal omenjeno kaseto, poravnal tako, da je nosil vsak dan na sodišče vrečke, polne kovancev po en cent. Cez teden dni so uslužbenci zgubili potrpljenje pri stetju drobiza in ga prijavi visjemu sodišču. To je Larryja oprostilo.

Leta 1988 je prišlo pred vrhovnim sodiščem do spora, ki ga je pozorno spremljal ves ameriški tisk. Evangelikanski verski fanatik in znani televizijski pridigar Jerry Farwell, utemeljitelj tako imenovane moralne večine, skrajno desne verske organizacije, je obtožil Flynta zaradi objave karikature, ki prikazuje obtoženca med obcevanjem z lastno materjo. Na prvi stopnji je bil Flynt obsojen na 200.000 dolarjev kazni. Flynt pa je pri vrhovnem sodišču zastavil načelno vprašanje o svobodi govora in tiska v ZDA. Sodišče je priznalo, da prvi člen ameriške ustave omenja tudi politično karikaturu in emocionalne opolzke in ce niso predstavljene kot resnične, ne sproža proti avtorjem nobenega postopka. Zaradi pozitivnega izhoda spora se je dvignila tudi naklada Larryjevih caso-

Uredništvo mesečnika Hustler na Beverly Hillsu, Los Angeles

pisov. Postal je legendarni založnik, ki je izpolnil ameriški sen - iz sirote je postal milijonar.

Larry Flynt je namreč lastnik pornografskega mesečnika Hustler. Casopis je začel izdajati kot listič na štirih straneh za kliente in goste v verigi barov v Ohio. Larry je prišel do uspeha po nasprotni poti kot Hefner. Slednji je najprej založil revijo Playboy in sele nato začel odpirati klube. Larry je ob tej priložnosti rekel: »Uspel sem zato, ker na začetku nisem imel pojma o založništvu in ker se ga nisem bal.«

Katera bo sprejela ponudbo?

Pred kratkim so ga novinarji obiskali v njegovem ovalnem nebotičniku na Beverly Hillsu. Triinpetdesetletni založnik in multimilijonar jih je sprejel in odgovoril na nekaj vprašanj:

»Dva mlada in nadarjena scenarista Aleksander Scott in Larry Karaszewski, ki je napisal scenarij za film Ed Wood, sta napisala scenarij o mojem uspehu. Bil mi je vsec, ponudil sem ga producentom pri Columbia Pictures. Scenarij so sprejeli - producent in režiser naj bi bil Oliver Stone. Ker pa je bil s po-

godbo vezan za drugi film, je prišel scenarij v roke Milošu Formanu in ta ga je hotel takoj posneti. Tega sem bil vesel, prepričan sem namreč, da bo to hudecično dober film... Tudi sam

Larry Flynt: »Letos pripravljam izhajanje novega časopisa za modernega moskega devetdesetih let... Moj najbolj drzen novinarski korak pa je ponudba desetim najlepšim ženskam na svetu, da se pred kamerami slečejo do golega za dva milijona dolarjev. Ponudbo sem med drugim poslal Demi Moore, Madoni, Sharon Stone in princesi Diani. Bil bi zelo vesel, če bi katera od njih sprejela ponudbo. Najraje bi videl golo princeso Diano. Ne samo zaradi tega, ker ima prelepe oči, ker je sramežljiva in inteligentna, marveč tudi zato, ker bi prodala največ izvodov časopisov in bi bila zanj najboljša reklama.«

sem dodal nekaj denarja, kajti resnično sem bogat. Danes imam pet milijonov bralcev, založba obraca približno 100 milijonov dolarjev. Večina ljudi misli, da je Hustler pornografski časopis. V njem imamo poleg lepih žensk tudi zanimive politične komentarje; risano satiro. Danes izdajam 26 različnih časopisov, od strokovnih do tistih,

ki so namenjeni konjičkarjem. Povrhu imam petnajst tujih edicij.«

Režiserja Miloša Formana Larryjeve izjave ne vznemirjajo preveč. Film je pred premiero in kot kaže, so z delom vsi zadovoljni - producent Oliver Stone, snemalec Philippe Rousselot in tudi režiser, ki upa, da se mu po premieri ne bo treba spet zavleči v posteljo in prespati se enega neuspeha. Film so posneli v Memphisu. V vlogi Larryja Flynta nastopa Woody Harrelson (Vlak, poln denarja), njegovo zeno Altheo igra rock zvezda Courtney Love, vdova Kurta Cobaina iz skupine Nirvana. Pevka ni profesionalka, zato pa s skandali pridno polni stolpce opravljenih casnikov. Milos Forman jo je izbral izmed osemdesetih kandidat in jamčil zanj, da bo izvelkel iz nje igralski talent. Obenem je poprosil Larryja Flynta, da je zaigral sodnika, ki je, kaksna ironija usode, obsodil samega sebe! Razen v Memphisu so snemali v washingtonskem vrhovnem sodišču, v vili Larryja Flynta in v uredništvu Hustlerja v Los Angelesu.

Obenem so češki televiziji na terenu posneli dokumentarni film o oskarjevciu Teodorju Pisteku, kakor tudi petnajstminutno reportažo o Milošu Formanu. Filmska ekipa je morala obljubiti, da svojih dokumentar-

Larry Flynt za svojo pisalno mizo

som iz Pariza. Takrat je ze imel zamisel za novi film. V neki ameriški televizijski oddaji je videl reportažo o japonski soli za menedžerje pod vulkani Fudzi-jame. Sola se je imenovala Peklensko taborišče in je ponujala možnost za dober filmski zaplet. Filmski družni Tri Star je bila zamisel vsec. Milos je našel mladega scenarista Adama Davidsona in spomladi 1990. sta napisala prvo različico scenarija. Debeli American je zvedel za solo in odpotoval v Tokio, srečal je avanture zelnega Americana, vendar so oba okradli, znela sta se v neprijetnem položaju in vpisala sta se v solo za borilne veščine sumo, obenem pa srečala dve prikupni Japonki - in zgodba je stekla. Milos je povabil k sodelovanju japonsko pisateljico Shigeo Satao, ki pa ni imela mnogo posla: scenarij je bil tudi

brez navzočnosti novinarjev in reklamnih agentov, je posnel film z naslovom Larry Flynt proti ljudstvu. To je biografski film o znanem, uspešnem Američanu, ki je preživel vse to, kar v pustolovskem filmu ali romanu preživi izmisleni junak. Življenje Larryja Flynta so namreč zaznamovali seks, mamila, skrivnosti in pot do bogastva in slave.

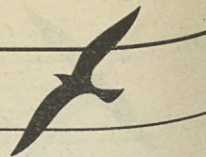
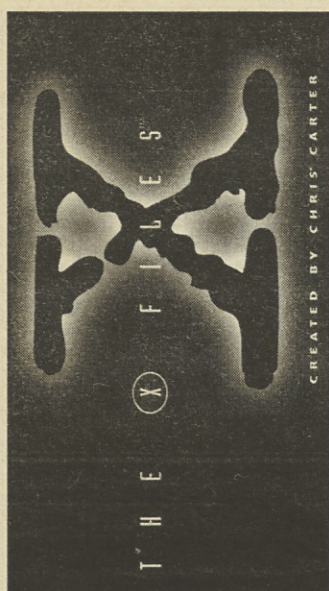
Američan Larry Flynt se je rodil leta 1942 v Lakevillu v Kentuckyju. V soli je bil slab učenec, a ze kot desetletnik je pokazal smisel za trgovino, saj je uspešno prodajal domači viski. Pri petnajstih letih je ponaredil rojstni list, da bi med kubansko krizo lahko stopil v ameriško vojsko. Nekaj let kasneje se je s 150 dolarji v zepu pojavil v Daytonu v Ohio ter kupil bar. V njem je spoznal plesalko stripti-

Režiser Miloš Forman in njegov rojak Theodor Pistek med snemanjem enajstega Formanovega filma

Branko Šömen

Božanski agent Fox Mulder

David Duchovny za kultno nadaljevanko prispeva tudi zgodbe

Po mnenju televizijske mreže Fox je imela nadaljevanka Dosjeji X celo MANJ možnosti, da osvoji gledalce kot Dogodivščine Brisco County jr., saj so Dosjeje X gledalci sprva odslovili kot čudasko, otročje strahljivo nadaljevanko. Ali bodo gledalce pritegnili igralci, ni bilo mogoče vnaprej napovedati. Gillian Anderson alias posebna agentka FBI Dana Scully je bila čista neznanka, David Duchovny (posebni agent FBI Fox Mulder) je bil najbolj opazen, ko se je kot (spet) agent FBI Denise/Dennis Bryson v krilu (igral je namreč travestita) sprehajal po Twin Peaksu in ko je zapeljivo globoko dihal v Showtimovi erotični nanizanki Red Shoe Diaries. Scenarist Dosjejev X Chris Carter je urejal revijo Surfing, na televiziji pa so kratek čas snemali glasbeno komedijo z Joejem Bologno Rags to Riches, za katero je Chris pisal scenarij.

Prvi del Dosjejev X so predvajali 10. septembra 1993 in po njem je nek kritik zapisal: »Ta oddaja je že vnaprej obsojena na propad.« Po koncu druge sezone so jo skoraj odpovedali, potem pa so Dosjeji X dobili zlati globus za najboljšo dramsko serijo ter pri tem premagali težkokategorijske Urgenco in Newyorskopolitico. Vodilni pri Foxu so to opazili, majhno, a fanatično občinstvo je dobivalo vedno nove člane in gledanost se je znatno dvignila.

V treh sezonah so Dosjeji X - kot bi slo za nekaksen skiven nacrt, v katerega so vpleteni DNK zunajzemeljskih bitij in nadzor nad mozgani gledalcev - zaigrali na veliko, paranoično noto ameriske (in svetovne) javnosti. Dosjeji X so postali točka, kjer našemu kolektivnemu strahu pustimo, da se razdivja do neobvladljivih razsežnosti.

Mulderizmi, scullyzmi, psi, otroci in še kaj

Kar se tiče prepričevanja ljudi o obstoju neznanih letelih predmetov, je po mnenju ufologov nadaljevanka storila velik korak naprej. Verjetno je res nekaj: nadaljevanka posameznika bodisi potegne v vrtnice ter postane njen skoraj fanatični zagovornik ali pa jo odkloni kot kup paranoičnega natolčevanja. Opozorilo: nikar ne hodite v anglosaksonskih državah po trgovinah z videokasetami in knjigami, če ste občudovalec Dosjejev X. Nadaljevanka ima namreč tam dejansko kulturni status, zato ji trgovine namenjujejo cele odelke, polne knjig, video kaset, skodelic, obeskov za ključe, telefonskih kartic, stripov, CD-jev z glasbo iz nadaljevanke in glasbo, ki jo je nadaljevanka navdihnila, majic in še marsičesa - če vse imaš, resnično verjameš, pravijo najbolj zagreti. Obstaja celo video kaset The Gags are out there, kjer so zbrani posnetki s snemanja, na katerih ni slo vse tako, kot bi moralo iti. Ob obisku teh trgovin taisti občudovalec potrebuje bodisi precej polno mošnjo denarja (s katerim pokupi pol trgovine) ali močno voljo (s katero se nakupu upre). Občudovalci Dosjejev X se zbirajo na različnih konvencijah in razglabljajo o posameznih epizodah, kje so scenaristi dobili navdih zanje, organizirajo seminarje o mulderizmi, scullynizmi. Se dobro, da o cem podobnem na konvencijah ne razpravljajo občudovalci Star Trecka (ena prvih nadaljevanek, pri kateri so se njihovi »verniki« začeli srečevati na konvencijah) - na primer o tem, kdaj bodo Borgi napadli Zemljo ali kako nam bodo pri uporabi pomagali Klingoni. Nadaljevanko snemajo v Vancouveru v Kanadi. Tisti, ki jim je bila dana sreča in

so si snemanje lahko ogledali, pravijo, da ob koncu kaksnega prizora David Duchovny celo izusti kaksno kletvico (cesar agent Mulder ne počenja), Gillian Anderson včasih reče: »To je pa čudno«, prave zvezde prizorišča, kjer vlada vedro vzdušje, pa sta Davidova ljubljena psa Blue in Piper ter leto in pol stara Gillianina hčerka. »Piper je bolj srčkan, ampak Blue ima lepšo dlako. Blue je bil včasih pametnejši, a sedaj ga je Piper zasencil. Blue nič ne napreduje,« pravi o svojih ljubljencih David.

»Tako smešna so!«

David Duchovny ima zavidanja vreden pedigree. Tega pameznega piskotka je sicer v znanem ameriskem kvizu Jeopardy! lani premagal znani pisec grozljivk Stephen King, ampak le koliko televizijskih zvezdnikov se lahko pohvali z diplomom iz Princetona in Yalea ter z osnutkom doktorske disertacije z naslovom Magija in tehnologija v sodobni ameriški prozi in poeziji. Samega sebe je že večkrat prebatal, ker ga je King premagal, »ampak naj mu bo, saj je Stephen eden redkih ljudi, ki razume, kako zopno je, če ti ljudje rečejo: 'To je pa tako kot v Dosjejih X, a ne, David?' Kinga namreč kar naprej sprašujejo: 'To je pa tako kot v kaksni vaši knjigi, ne?' « Božanski agent Mulder je torej mišičasti učenjak, ki

Gillian Anderson (agentka Dana Scully) v dobri družbi soigralca Davida Duchovnyja (agent Fox Mulder) in avtorja Dosjejev X Chrisa Carterja

kah Speedo. David priznava, da je bila vsa stvar precej grozljiva t. j. mrzla: »Moskega v kopalkah sicer sila redko vidiš na televiziji, razen če seveda ni David Hasselhoff. Zdelo se mi je, da bi bil prizor morda lahko smešen, saj ima agent Mulder ponavadi obleko kar vtetovirano na telo.« David svojih carov v omenjenem prizoru Dosjejev X ni razgalil prvič. Gol se je pojavil v trojici filmov: Kalifornija, The Rapture in New Year's Day. Kot

spolnosti, nedolžnost je David izgubil pri 14-tih. Ni obojal prijatelja, ker jo je izgubil pri 12-tih, ampak potem ga je taisti prijatelj dve letih nadlegoval in zafrikaval, ker se ni storil »usodnega« dejanja. Pri 14-tih se je tako David počutil kot najstarejši devičnik na svetu, zato se je tega bremena zelel cimprej znebiti.

David ni bil vedno tako svobodnomoisel. Iz svojega odrasčanja v družini srednjega razreda se spominja tega, kako je briteh, studiozen in predvsem plah - pol Skot in pol Zid, se dopolni. V tretjem razredu so ga sprejeli v prestižno Collegiate School, čeprav so ga sprva zavrnili na račun nekega mladega prosilca z bolj mogočnimi družinskimi vezmi: »Moje mesto so dali Johnu F. Kennedyju mlajšemu,« prizna z neprikrito bridkostjo v glasu.

Pri 27-tih (bil je na Yalu, nek njegov prijatelj se je začel ukvarjati z igranjem) je svoje akademske ambicije obesil na klin, saj ga je igranje nenadoma povsem prevzelo in zavedel se je neverjetnih stvari, ki jih lahko počne kot igralec. Prvo igralsko priložnost je sicer dobil v petem razredu, ko je nastopil v neki igrari pri verouku, a ne preveč uspešno. Ta sprememba v smeri igranja ni bila niti najmanj pogodu ne Davidovemu ocetu (avtorju številnih knjig, med drugim bestsellerjev On With the Wind, David Ben - Gurion in His own Words, The Wisdom of Spiro T. Agnew) ne materi (učiteljica v osnovni šoli). Starša sta se ločila, ko je bilo Davidu 11 let.

»Verjamem v monogamijo«

Prvo priložnost je Davidu ponudil režiser Henry Jaglom leta 1989 v New Year's Day, kjer je zaigral zenskarja. Vloga je od njega zahtevala gol ljubezenski

prizor s tedanjim dekletom Maggie Jakobson. Njegovo tleco senzualnost je bilo od takrat naprej le še težko prikrivati. Morda je edini televizijski zvezdnik, ki je od kamermana zahteval, naj ga ne snema tako privlačnega. »No, to sem res rekel kameramanu pri Dosjejih X, a ko sem zagledal dokončano epizodo, sem skoraj hotel zakričati: 'Saj me ne bi bilo treba ubogati!' « V epizodi Dosjejev X o vampirjih je nastopilo se eno Davidovo dekle, Perrey Reeves, s katero je bil skoraj dve leti in pol, čeprav nista zivela skupaj, ampak sta razmerje vzdrževala na relaciji Vancouver (kjer ima David domovanje, saj Dosjeje X snemajo deset mesecev na leto) - Los Angeles (kjer ima hišo Perrey): »Verjamem v monogamijo. Nekateri jo imajo v kosteh, to je njihovo poslanstvo. Od drugih, vključujoč mene, pa monogamija zahteva neprestano pazljivost.« David je na ženske prav tako nor kot one na njega: »Ženske me privlačijo s svojimi primitivnimi vonji. To je ultimativna oblika afrodiziaka, nekaj, kar ima vsaka ženska zase, kar razlikuje eno ženske od druge.« Od zenk ga odvrneta le brezglavo cebljanje in pretencioznost. Seveda se s postjo občudovalek kar otepa. Posebej dejavni sta bili dve Avstralki, ki sta mu posiljaly nenavadna pisma, sestavljanka, ki sprva niso imele nikakršnega pomena, če pa si jih povezal, so postale zelo jasne in nazorne. »Ampak zal mi ne pišeta več. Kar pogresam ju,« se sal David.

Poleg že omenjenih filmov se je David pojavil še v Chaplinu, Beethovnu in Julia has two Lovers. Je veliko bolj skupinski delavec kot agent Mulder, saj prispeva zgodbe za Dosjeje X. Za razliko od Mulderja ni tako mracnjaski, ampak bolj duhovit

in nagajiv. Čeprav je treba dodati, da ima tudi Mulder svoje trenutke najbolj suhega televizijskega humorja v zgodovini nadaljevanek. S kancem humorja se spominja tudi svoje vloge v Twin Peaksu: »Igral sem travestitskega detektiva in nisem bil cedna ženska. Ampak kljub temu se mi zdi, da ljudje ne bi smeli cutiti potrebe, da samo zato, ker nosiš žensko obleko, pristopijo k tebi in ti rečejo, da si grd. Samo oblačenje v žensko v Twin Peaksu mi je kravzljalo zivcke. Twin Peaks je bila tako popularna nadaljevanka in nihče ni vedel, kdo sem. Za vlogo se nisem lotil raziskovanja, samo sledil sem svojim nagonom. Pravzaprav se počutim kar malce uzaljenega, saj sem bil pri preoblačenju v žensko nekakšna pionirka, potem pa so cel kraval okrog moških, preoblečenih v ženske, zagnali šele z Ockom v krilu (Mes. Doubtfire) in Hvala za vse, Julie Newmar (To Wong Foo, thanks for everything, Julie Newmar).«

Po Davidovem mnenju ljudje hočejo odgovore. Dosjeji X jim ponujajo nekaksen svet Oliverja Stona, kjer mrgoli zlobnežev, ki so tudi razlog za to, da smo nesrečni. Če bi le lahko našli tiste belopolte moze srednjih let, ki so ubili Kennedyja, ukradli in skrili NLP, tako David, potem ubili Mulderjevega očeta in Scullyjino sestro, potem bi bilo vse v redu. »Gre za krasno fikcijo,« opisuje uspeh nadaljevanke David. Čeprav so mu Dosjeji X prinesli uspeh, David se sodeluje pri Red Shoe Diaries kot narator (»dobro placajo«), letos poleti pa je med premorom Dosjejev X posnel film Playing God.

Irena Pirman
Prihodnji:
Gillian Anderson
in Chris Carter

Ce slučajno živite na Veneri in ne veste, o kom ali cem pripoveduje nadaljevanka: spremljamo prigo-de dveh agentov FBI - Mulderja in Scully - ki raziskujeta paranormalne primere in med katerima se razvija seksi, a spolno vzdržan odnos, ko preganjata svoje zlobne nasprotnike. Poskusata razkrinkati vladno v senci, ki skuša javnosti prikriti resnico o zunajzemeljskih bitjih. Medtem mimogrede opravita še s serijskim ubijalcem s posebno željo po jedenju jeter (in da, spomnijo se Hannibala Lecterja iz Ko jagenjčki obmolknajo), učitelji - castilce Satana iz New Hampshire, vampirji, volkodlaki, mutiranimi zajedalci in podobno. Dramatična osvetljava in srhljiva glasba prispevata k naši zavesti o tem, da se vedno nismo izgubili naše sposobnosti, da se nečesa bojimo. Dosjeji X vplivajo na javno mnenje in potrdili so prepričanja mnogih, da vladi ni moč zaupati ter da racionalna znanost ne zmore ponuditi odgovorov na vsa vprašanja.

je mimogrede postal se seks simbol. Med svojimi oboževalkami, ki za njim vzdihujejo celo na Internetu, je povzročil pravi tornado, ko je minulo sezono (Američani bodo letos gledali četrti) sicer skoraj vedno konzervativno oblečeni Mulder (pri nas smo ga razen v Armanijevih oblekah videli samo v jeansu, majicah, svetlorjavih športnih čevljih in vetrovkah) vzniknil sredi mrzle vancouverse zime iz nekega jezera samo v kopal-

sam odkrito prizna, je svoje telo povsem pripravljen pokazati, a le do neke mere: »Sreco imam, ker imam atletsko grajeno telo in ker telovadim, zato z goloto nimam težav. Prizori spolnosti me ne spravijo v zadrego, čeprav se pri nekem prizoru v The Rapture dejansko vidijo moja.... no, saj veste, kaj. Res ne cutim potrebe po tem, da bi jih kazal. Služijo

čudovitemu namenu, a so tako smešna.« In ko smo že pri

NAŠ INTERVJU / POGOVOR Z ANDREJEM MILIČEM IZ ZAGRADCA

Kmečki turizem je pri nas uspešna kmetijska panoga

Ponuja tudi odlično priložnost za ovrednotenje domačih pridelkov

Kmečki turizem v trzaski pokrajini zelo dobro uspeva. Mestni prebivalci imajo navado, da se konec tedna iz vse bolj hrupnega mestnega središča zatečejo v neposredno zeleno okolico. Posebno iz teh razlogov je nastalo v pokrajini veliko kmečkih turističnih obratov in osmic. Agroturizem je zelo dobra alternativa kmetovalcev za služek za vso družino. Pred kratkim, 29. maja, je deželni svet Furlanije-Juljske krajine sprejel nov deželni zakon o kmečkem turizmu, v katerem so opisani pogoji, ki so potrebni za opravljanje te dejavnosti. V glavnem zadnji zakon v bistvu zagovarja domače pridelke, pristnost pridelkov, ki jih na turističnih kmetijah prodajajo in omenja kmečki turizem kot sekundarno dejavnost. O kmečkem turizmu smo se pogovarjali z odgo-

vornim za kmetijsko komisijo Kmečke zveze Andrejem Miličem, ki ima svoje posestvo v Zagradcu. Andrej goji na 4 ha vinograd, zredi pa letno 7 bikcev in 35-40 prasičev. Poleg tega ima v vrtu v glavnem se zelje, repo in krompir. Miličevi odprejo kmečki turizem dva meseca v letu, in sicer ves november in v marcu. Med letom imajo odprto le po naročilu.

Kaksen je sedanjí položaj kmečkega turizma v trzaski pokrajini?

Mislim, da se zelo naglo razvija. Veliko je kmetovalcev, ki preidejo z osmice na kmečki turizem, če le imajo ponuditi kaj več pridelkov. Kmečki turizem seveda predvideva več kontrole in je fiskalno bolj kompliciran, a ima po drugi strani tudi nekaj ugodnosti, kot npr. to, da se lahko gostom

nudi kuhano hrano. Danes je turističnih kmetij v naši pokrajini okrog 10. Blizina mesta pomeni zelo ugodne pogoje, tako da se da preživeti brez skrbi in je dela za vso družino.

Kmečki turizem torej ima v naših krajih prihodnost?

Brez dvoma. Poleg tega se na turistični kmetiji prodaja neposredno od proizvajalca do odjemalca, tako da kmetovalec lahko zasluži največ od pridelka, brez vsakih posrednikov. Mi se ne moremo kosati npr. s Furlani za pridelke kot je vino, ker imamo višje proizvodne stroške in torej tudi naša prodajna cena postane višja. To lahko rešimo edino s kmečkim turizmom.

Prehod iz navadne kmetije na turistično kmetijo bi vsekakor marsikateri kmeta rešil krize v tej panogi, posebno pa bi

lahko ovrednotil živino-rejo, ki je danes zasla v hudo krizo.

Ta možnost obstaja in mislim, da je edina rešitev za ovrednotenje živinoreje prav kmečki turizem, saj imamo tudi kak primer pri nas. Je res, da obstajajo številni problemi, kot npr. klavnica, kontrole zdravstvenih enot in duge, ampak mi moramo prodajati le končni produkt, le tako bodo naše kmetije dobro uspevale.

Ste turistični kmetovalci med seboj povezani?

Vse turistične kmetije trzasko občine so združene v Agroturistično združenje Zeleni Kras, ki deluje že dve leti. Združenje je nastalo iz potrebe, da smo vsi skupaj za reševanje raznih problemov itd. V združenju sta namreč prisotni obe organizaciji, tako Kmečka zveza, kot Zveza neposrednih ob-

delovalcev.

Kateri so največji problemi sektorja?

Kmečki turizem je skupen več aktivnosti, ki se med seboj razlikujejo, kot npr. vinogradništvo in kletarstvo, prasičereja, vrtnarstvo in se gostinstvo. Če se nekdo dobro organizira, se delo v posameznih sektorjih po navadi ne kriza. Nas problem pa je npr. ta, da ko je največ dela zunaj, je največ povpraševanja po kosilih ali večerjah (maja-junija in septembra-oktobra).

Kako bi zaključili najin pogovor z zadnjo mislijo?

Rekel bi, da moramo vztrajati s ponudbo domačih pridelkov in s kakovostjo. Kmečki turizem se mora lociti od gostinstva. Mi moramo nuditi drugačnost, predvsem kakovostne domače pridelke.

Magda Sturman

Nova določila po odpravi spremne listine za prevoz

Po preteku 15 dni po objavi novega pravilnika za izvajanje ukrepa o odpravi spremne listine (bolla di accompagnamento) za prevažane dobrine, bo ta obveznost sicer odpadla, vendar bodo ostale se naprej v veljavi odločbe, ki se nanasajo na prevoz vina. To pomeni, da prevozniki dokument (bolla) ni potreben za količine v steklenih posodah (damigiane) do 30 litrov oz. do 100 litrov v steklenicah (bottigli), da je »bolla« se naprej potrebna za večje količine od omenjenih in da je obvezen DOCO za količine v cisternah.

Po dokončni ukinitvi dosedanje listine (bolla di accompagnamento) in za izdajo ustrezne fakture (racuna) v roku enega meseca po izročitvi ali odpremi blaga, pa bo se vedno potreben spremni dokument za prevoz z oznako Ddt, neke vrste dokument o izročitvi blaga. Za izdajo tega dokumenta se ne bo treba poslužiti že pripravljenih obrazcev, zadostoval bo le prosti akt, ki pa bo moral vsebovati naslednje podatke: datum prevoza, podatke o prodajalcu in o kupcu, podatke o prevozniku, opis prevazenega blaga (količina, kakovost in vrsta).

Za takojšnjo izdajo fakture pa po ukinitvi »bolle« ne bo več treba izdajati tim. spremne fakture (racuna), ampak le normalno. Ni pa se jasno, ali bo normalna faktura morala spremljati blago ali ne. Za nadaljnja pojasnila bo poskrbela pisarna Kmečke zveze. (jk)

Ugotovitve strokovne službe Kmečke zveze glede trgatve

Strokovna služba Kmečke zveze ima v teh dneh se vedno opravka z meritvami sladkorja in skupne kisline v grozdju za ugotavljanje najprimernejšega časa za trgatve. Kot smo že poročali, je strokovna služba KZ meritve v dolinskem Bregu začela že 5. septembra, po desetih dneh pa je na tem vinorodnem območju opravila ponovne meritve, da bi natančneje ugotovila, kakšna je trenutna zrelost grozdja. Kljub relativno neugodnim vremenskim razmeram, se je stopnja sladkorja po teh zadnjih meritvah dvignila v povprečju za 1,5 do 1 stopinje alkohola, kar pomeni, da je v večini primerov zrelost grozdja zadovoljiva in da je čas trgatve. To velja seveda za bele sorte na območju dolinske občine.

Nekoliko manj ugodna je situacija na območju od Brkovelj do Kriza, kjer bi kazalo, seveda z izjemami, trgatve odložiti do konca nastopajočega tedna. Strokovna služba KZ je opravila tudi nekaj meritev na območju spodnjega Krasa (11. septembra), predvsem v Medjivasi, ki so pokazale, da so tudi tam pogoji za trgatve ugodni. Na srednjem in zgornjem Krasu od Saleza do Repna je kljub neugodnemu vremenu vrednost sladkorja v belih sortah sicer zadovoljiva, vendar se ni dosegla ustrezne zrelostne stopnje, tako da bi trganje belih sort - zlasti chardonnay in Mueller-Turhau in v nekaterih primerih tudi vitovske - lahko steklo že ta teden, praviloma pa naj bi trgatve na tem območju lahko stekla konec tega tedna ali v začetku oktobra. Za rdeče sorte je do trgatve se nekaj časa in o tem prihodnjic. (jk)

NAVODILA / URADI KMEČKE ZVEZE OBVEŠČAJO

O prevozu grozdja ob trgatvi

Ko smo v obdobju trgatve, naj ponovno opozorimo v katerih primerih mora prevoz grozdja spremljati spremna listina. Dokumenti, ki spremljajo prevoze grozdja, so lahko različni, glede na to, kdo opravlja prevoz, od kod in do kod gre prevoz, kdo je prejemnik in kdo je odposilatelj grozdja in podobno. Zato se bomo omejili na najpogostejše primere za naše razmere.

Dokumenti, ki spremljajo omenjene prevoze, so lahko:

- navadna spremna listina (bolla d'accompagnamento)
- posebna spremna listina za vinogradniške proizvode, takomenovani DOCO (Documento Commerciale Omologato)
- izjava o oprostitvi izstavitve spremnega dokumenta.

Prevoz grozdja iz lastnega vinograda do lastne kleti do 40 kilometrov razdalje:

- če prevoz opravlja vinogradnik - popolna oprostitve;
- če prevoz opravlja prevoznik - izjava o oprostitvi.

Prevoz grozdja iz vinograda do lastne kleti na razdaljo več kot 40 km:

- ne glede, kdo opravlja prevoz - DOCO.

Prevoz grozdja iz vinograda do zadržne kleti do 40 km razdalje:

- če prevoz opravlja vinogradnik - ozjava o oprostitvi
- če prevoz opravlja zadržna klet - DOCO.

Prevoz grozdja iz vinograda do kupca (podjetja) do 40 km razdalje:

- če prevoz opravlja vinogradnik z letnim prometom pod 10 M lir - izjava o oprostitvi

- če prevoz opravlja vinogradnik z letnim prometom nad 10 M lir - navadna spremna listina

- če prevoz opravlja podjetje - prejemnik: DOCO

- če prevoz opravlja prevoznik za vinogradnika - izjava o oprostitvi

- če prevoz opravlja prevoznik za podjetje - DOCO.

Prevoz grozdja iz vinograda do privatnega končnega porabnika do 40 km razdalje:

- če prevoz opravlja vinogradnik - izjava o oprostitvi.

- če prevoz opravlja končni porabnik - DOCO

Čas je, da si uredimo okrasno trato

Lep, zelen travnik pred hišo je želja marsikoga, ki živi na deželi. Pogostokrat se tudi zgodi, da pred hišo ni dovolj prostora. Trati pa lahko namenimo tudi zelo majhne površine. Ker je september najbolj primeren čas, da si uredimo trato, bomo to podrobneje opisali.

Priprava zemlje

Povprečno predejo korenine trave 30 cm globoko. V prvih 30 cm plasti obstajajo namreč najbolj ugodni pogoji za rast in razvijanje korenin. Plast zemlje za trato je lahko tudi skromnejša, kot se to večkrat zgodi na Krasu, vendar ne sme biti tanjša od 10-15 cm. Tak travnik pa potrebuje skrbnejšo nego.

Idealna je zemlja, ki ima precej pesčenih delcev, da je tako propustna za vodo in zrak. Zazeljena je tudi organska snov (Zaz). V primeru problematične zemlje in velike površine, ki jo nameravamo nameniti trati, je priporočljiva analiza tal. Če je zemlja preglinasta, ji moramo dodati pesek, če je uboga z organsko snovjo, dodamo soto.

Zemljo nato pognojimo. Na 100 kv. metrov damo 10 kg umetnega mešanega gnojila, ki ima razmerje treh glavnih elementov 4-8-12 ali temu podobno. Dobra so tudi organsko-mineralna gnojila.

Pred setvijo zemljo fertiliziramo, v primeru majhnih površin pa le pograbimo z ročnimi grabljami. Na koncu je se priporočljivo, da zemeljsko površje večkrat pogladimo z valjem.

Setev

Izbira semena mora biti taka, da bo trata odporna proti teptanju in da bo njeno vzdrževanje lahko. Druga važna stvar je lega bodočega travnika glede na sonce. V naših pogojih bomo okvirno takole izbirali: za sončne lege so primerne mešanice vrste Lolium perenne + Poa pratensis; v polsenci vrste s tankimi listi Festuca rubra communata ali Festuca rubra tricophylla; za senčne lege pa vrstam za polsenčne lege dodamo se Poa trivialis.

Najbolje je, da sejemo v začetku jeseni. Sedaj namreč obstajajo naj-

bolj ugodni pogoji, da se korenine dobro utrdijo. Pomladna setev je manj priporočljiva zaradi nagle siritve plevela. Pred setvijo je koristno rahlo zalivanje. Na tak način se bo seme bolje oprijelo zemlje. Za setev izberemo brezvetrni dan. Če hočemo sejati strojno, se za to lahko poslužujemo trdk, ki so specializirane za okrasno zelenje, drugače pa sejemo ročno. Uporabimo 15 do 40 gr na kv. meter zemlje, odvisno od zbranih sort. Pri ročnem sejanju moramo biti zelo pozorni, da sejemo enakomerno. V primeru mešanice sejemo vsako vrsto posebej. Po ročni setvi je najbolje, da sejano površino posujemo s 3 do 4 mm debelo plastjo zemeljske mešanice, ki jo lahko dobimo v specializiranih trgovinah. Sestavljena je iz 60% drobnega peska in 40% drobnega sote.

Kmalu po setvi je treba pogosto in rahlo zalivati, po možnosti z zelo razpršeno vodo. Kdaj vzkljeje seme, je odvisno od sorte.

Kdaj prvič režemo

Preden se odločimo za prvo rez,

poskusimo mlado trato izpuliti z zmerno močjo. Ko se trava zlahka ne izpulji, je primeren čas za rez. Pri tem moramo rezati v višini vsaj 2 cm. Za prvo rez izberemo sončen dan in ko je zemlja suha.

Gnojenje

Takoj po prvi rezi gnojimo z dušikovimi gnojili. Dober je amonijev sulfat v količini 2-3 kg na 100 kv. metrov, ki obenem deluje kislo na zemljo in tako prepreči siritve nekaterih glivičnih bolezni ali siritve plevela, kot npr. *Poa annua*, ki jo je zelo težko iztebiti. Dodamo tudi nekaj kalijevega sulfata. V prodaji obstajajo tudi namenska gnojila. Gnojilo potresemo po trati, ki jo nato zalijemo. V naših krajih, ko so včasih možne poledice, pozimo ne gnojimo.

Priprava trate za zimo

V primeru vlažne zime se lahko na trati pojavi glivica z imenom *Microdochium nivale*. V tem primeru je treba preventivno skropiti s preparatom na podlagi propikonazola (npr. TILT). Na 100 kv. metrov po-

vršine damo 40 ml v 10 l vode. S količino ne smemo pretiravati. Prvic skropimo, ko najvišja dnevna temperatura doseže 15,5 stopinj Celzija, po enem in dveh mesecih ponovimo se dve skropljenji. Paziti moramo, da trate pozimi ne teptamo ob slani ali v primeru zmrznjene zemlje.

Kako v tem času ukrepamo v primeru starejše trate

Trata, ki smo jo posejali prejšnja leta, sedaj ozivi po poletnem mirovanju. V polovici septembra gnojimo z amonijevim sulfatom (1,5 kg/100 kv. m) in s kalijevim sulfatom (500 gr/100 kv. m) ali pa uporabljamo v ta namen že pripravljeno gnojilo. Po enem mesecu gnojenje ponovimo z istimi gnojili, zadnje gnojenje pa opravimo v novembru z gnojilom, ki ima razmerje med glavnimi elementi 1-2-3 (npr. mešano gnojilo 4-8-12). Ne smemo s tem gniti prepozno, da ne bi pospešili rasti pozimi. V primeru vlažnega vremena ukrepamo proti glivicam tako, kot smo opisali.

Travo režemo dokler se raste oziroma do mraza. dr. Magda Sturman

POGOVOR Z LJUBLJANSKIM ŽUPANOM DR. DIMITRIJOM RUPLOM O HOLDINGU JAVNIH PODJETIJ

Ljubljanski rop desetletja

Holding je zabeležil dve milijardi tolarjev dobička - Kdo bo in kako gospodaril s tem denarjem

LJUBLJANA - Nekdanji izvršni svet Mesta Ljubljana, ki je imel ob kronični nesklepčnosti skupščine absolutno oblast, je tik pred zaključkom mandata leta 1994 ustanovil Holding Mesta Ljubljana, ki danes združuje sedem javnih podjetij, in sicer podjetja Snaga, Vodovod-Kanalizacija, Parkiriska, Zale, Ljubljanske trznice, Ljubljanski potniški promet in Energetika.

Nova mestna občina, ki je kot naslednica nekdanjih ljubljanskih občin in Mesta Ljubljane postala ustanoviteljica in lastnica holdinga, po trditvah predstavnikov mestne uprave nima ustreznega pregleda nad poslovanjem javnih podjetij, medtem ko direktor holdinga Alojz Kalan zatrjuje, da tako župana kot mestno upravo in mestni svet redno obveščajo o vseh poslovnih odločitvah in finančnem poslovanju. Holding naj bi po Kalanovih besedah deloval v skladu z vsemi veljavnimi akti in posloval kot podjetje, kar naj bi pomenilo, da župan ne more bistveno vplivati na poslovanje in program dela, medtem ko lahko posreduje svoje predloge. Nekateri strokovnjaki, na primer dr. Mitja Rismal s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo, opozarjajo na velike strokovne in poslovne napake javnega podjetja VO-KA, ki se kažejo predvsem pri načrtovanju druge faze gradnje čistilne naprave. Na te očitke pa Alojz Kalan in predsednik mestnega sveta Dimitrij Kovacic odgovarjata s pojasnilom, čes da gre večinoma za uzaljene izvajalce, ki niso uspeli pridobiti posla, za katerega so se potegovali. Kako na zaplete gleda človek, ki je v skladu z delitvijo oblasti v lokalni skupnosti varuh zakonitosti - ljubljanski župan dr. Dimitrij Rupel?

nutkom objave izida lokalnih volitev, deloma pa že prej, saj je v preteklem mandatu vladalo neko posebno razpoloženje, ko je želela prejšnja oblast določene stvari pred potopom pospraviti na varno. Ob zaključku volitev nisem vedel, s kakšno podporo lahko računam v mestnem svetu, težave s tem pa so se začele zelo hitro kazati. Če bi imel kot župan, izvoljen in neposrednih volitvah, na razpolago normalne vzvode oblasti, bi predlagal, da bi novi mestni svet - kot je to običajno - imenoval nove organe javnih podjetij in holdinga, vendar to skoraj ni bilo mogoče, ker so bili organi imenovani le nekaj dni pred mojim prihodom na županstvo.

Tako sem se pravzaprav znašel v precej težkem položaju, vendar na začetku še nisem obupoval, ker sem želel najprej preveriti, ali se bo mogoče kaj dogovoriti. Po začasnih pogovorih s predstavniki holdinga je postalo jasno, da nekatera javna podjetja poslujejo pozitivno, druga negativno, holding pa naj bi te pluse in minuse izravnal. Ker ni bilo mogoče natančno ugotoviti, koliko je dobička in koliko izgube, sem pristal na zahtevo, da bi za ljubljanski potniški promet prispevali dodatna sredstva. Tako je iz proračuna za LPP slo okoli 650 milijonov tolarjev, saj je kazalo, da se

vo vodstvo prej ali slej priznati, da brez pomoči občine nekaterih nalog ne more izpeljati, tako na primer gradnje čistilne naprave in sežgalnice odpadkov, saj bi morala v tako velike projekte vlagati tako holding kot mesto. Omeniti moram še eno okolščino, na katero sem se nekoliko lahkoverno zanasal, in sicer na delitveno bilanco. Ob tem bi namreč morali premoženje holdinga razdeliti med občine, ki so nastale na ozemlju nekdanjih ljubljanskih občin, istocasno pa bi lahko izpeljali tudi reorganizacijo holdinga. Delitvena bilanca se je zapletla, eden od razlogov za to pa je bil tudi holding, ker je njegovo vodstvo želelo, da vse ostane po starem.

Ljubljanski vodovod izgublja 50 odstotkov vode

Zakaj ste se prav pred volitvami, ki verjetno ni najbolj primeren čas za reševanje medsebojnih nesoglasij, odločili za poskus vzpostavitve nadzora nad holdingom?

Dva dogodka sta bistveno pripomogla k pospeku pri reševanju zapleta s holdingom. Prvič, letošnji proračun smo sprejemali z drugačno večino kot lanskega, poleg tega smo se s krščanskimi demokrati in nekaterimi drugimi strankami dogovorili, da bomo sodelovali pri nekaterih strateskih nalogah. Napisal sem tudi pismo o nameri oziroma program dela v mestnem svetu, s čimer sem poskušal dobiti neko večino, ki bi se lahko spozumela vsaj pri strateskih stvareh. Ob tem pa smo se začeli pogovarjati

porabi preveč denarja za ceno, ker je direktor javnega podjetja VO-KA osebno povezan z nekim podjetjem, ki jih uvaža. Tega nisem hotel kar naravnost povedati, zato sem direktorja prosil za pojasnilo. Pa se nekaj taksnih vprašanj je bilo. Od gospoda Kalana smo na primer dobili tudi odgovor, ki pojasnjuje problem dobička. Na upravi smo namreč izračunali, da približno dve milijardi tolarjev dobička holdinga ostaja, zato smo zahtevali, da ta denar nakazejo na račun proračuna mestne občine, ki je stoodstotni lastnik holdinga, kar konec koncev priznavajo tudi sami.

Hkrati se je zgodil tudi požar na deponiji in začele so deževati pritožbe v zvezi s čistilno napravo. Sli smo preveriti, kako je s tem, in ugotovili, da je za to področje odgovoren holding. Vidim, da jim je že zal, da so prevzeli takšno odgovornost, medtem ko sam lahko rečem, oprostite, nič nisem kriv. Poleg tega ljubljanski vodovod izgublja petdeset odstotkov vode, medtem ko je v razvitih državah izguba vode pod dvajset odstotki, v Veliki Britaniji pa menda samo pet odstotkov. Cel kup naselij zunaj Ljubljane je se brez kanalizacije, da ne bi govoril o Rakovi Jelsi, kjer so te nesrečne črne gradnje. Vse to dokazuje, da se zelo dolgo v Ljubljani na področju, ki ga pokriva holding, ni nič zgodilo. Zdaj pa so začeli prihajati računi. Deponija, kakršna je, je nemogoča. Zato nameravam se enkrat posredovati na inspekciji, da bi začela ukrepati, saj deponija ni niti ograjena, vsakdo lahko pride nanjo ob kateremkoli času. Ker ni nobenega pravega nadzora, lahko tja vozijo tudi na tone radioaktivne snovi, pa za to nihče ne bi vedel. Če neko vrve v enega od tistih dimnikov na deponiji samo eno vžgalico, se lahko zaradi plinov, ki se sproščajo, vse skupaj vžge. Samo avtocesta je vmes, pa smo v Murglah.

Nadzor nad Holdingom

Kaj torej nameravate kot župan storiti, da bi začeli odgovorni odpravljati vsaj najnujnejše pomanjkljivosti?

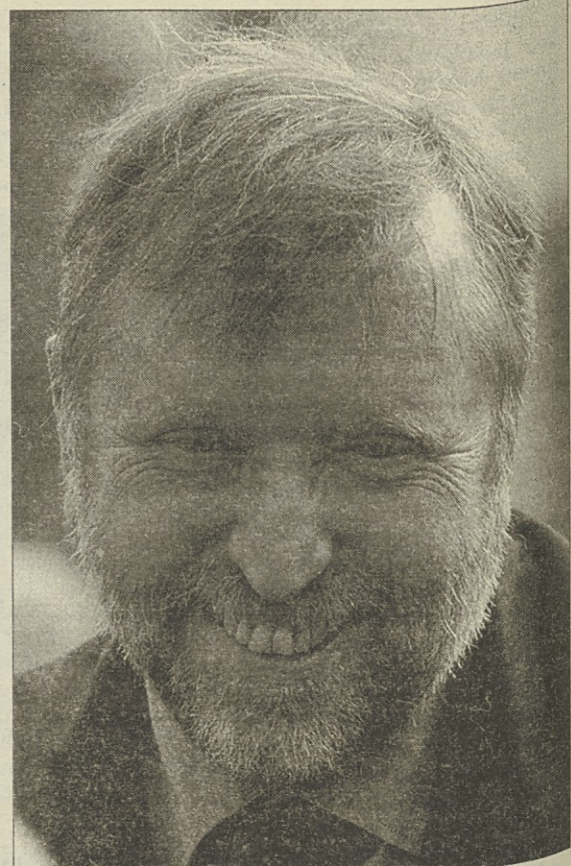
Zdi se mi, da smo zdaj dosegli točko, ko je treba zaostri odgovornost, zato smo za naslednjo sejo mestnega sveta pripravili predlog sklepa, s katerim bi zamenjali sedanjost skupščino holdinga s svetniki mestnega sveta, ki bi jim predsedoval sam, predsednik nadzornega sveta pa naj bi postal podžupan za gospodarske dejavnosti. Menim, da bomo za ta predlog dobili ustrezno večino in bi tako lahko dejansko stvari postavili na pravo mesto. V teh mesecih, odkar sem župan, sem se pogosto pogovarjal s kolegi po celem svetu in nikjer nimajo tako samostojnih javnih podjetij kot pri nas. Če so ta podjetja v lasti mesta, morajo na njegov račun odvajati tudi dobiček, če pa so njegovi servisi na upravni način, jih vodijo načelniki oddelkov za posamezne de-

vnosti, podobno kot je bilo v Ljubljani urejeno pred ustanovitvijo holdinga. Nič nimam proti temu, če so samostojni in komercialno naravnani, a morajo dobiček odvajati lastniku, medtem ko mora mestni svet odlocati, kako se bo ta dobiček razporedil. To ne more biti stvar tistih, ki so se pred volitvami izognili demokratični kontroli. To je anarhija brez primere. Kot sem že zapisal, je to rop desetletja. V Ljubljani imamo eno stranko, ki se ji reče socialdemokratska in jo vodita gospod Dimitrij Kovacic in njegov prijatelj Marjan Vidmar. Med volitvami so ti ljudje iz mesta »odpeljali« ogromno podjetje, ki letno »pridelala« milijardo dobička. S tistimi milijardami lahko zdaj delajo, kar hočejo, da ne omenjam možnosti malverzacij, ker nadzora enostavno ni, čeprav bi moral biti, saj gre za javna sredstva.

Osem milijonov mark za čistilno napravo

Kako nameravate rešiti zaplete okoli čistilne naprave? Holding je menda po trditvah nekaterih strokovnjakov pred kratkim spremenil prvotni načrt naslednjih gradbenih faz, ki pa naj bi bile tudi dražje in neustrezne.

Menim, da se morajo pri tehničnih vprašanjih v proces odločanja vključiti predvsem strokovnjaki. Zelim si, da bi pri tem projektu sodelovalo čim več strokovnjakov, ki bi nasli najboljše in najcenejše rešitev. Po moji oceni je bilo vse, kar so doslej zgradili, v redu, dejstvo pa je, da se se vedno očisti le majhen odstotek odpadnih vod, ker glavni del čistilne naprave se vedno manjka. Njegova gradnja stane okoli osem milijonov nemških mark. Vztrajal bom, da se dela nemudoma začnejo. Takoj, ko bomo imeli nadzor nad podjetji, bom predlagal, da se del dobička položi na mizo, povabi banke in na podlagi državne garancije poskušali pridobiti posojilo za gradnjo čistilne naprave. Ne moremo več obremenjevati cele generacije ljubljancanov z vsemi temi grozovitostmi. Ljudje, ki stanujejo v bližini čistilne naprave, imajo namreč velike težave z zdravjem, saj uporabljajo zastrupljeno podtalnico. Menda so tam tudi radioaktivne snovi iz kliničnega centra, neznosno smrdi, favna je zaradi onesnaženja že čisto zmešana. Tega si prestolnica ne more več privoščiti. Podjetju VO-KA sem predlagal sodelovanje z dvema tujima podjetjema, ki se ukvarjata z vodovodno in kanalizacijsko napeljavo, vodstvo javnega podjetja pa je v svoje glasilo zapisalo, čes da tujcem ne bodo prepustili nobenega posla, ker vedno vse odnesejo in ničesar ne prinesejo. Tu imamo opraviti z nekompetentnimi ljudmi in politično zadržatostjo, zato je skrajni čas, da se to uredi, sicer nima smisla, da ostanem župan, če ne morem predlagati javnemu podjetju, naj neko zadevo naredi. Ljudje pa mislijo, da o tem odločam jaz. Menijo, da sem odgovoren za vse, od

Dr. Dimitrij Rupel

pasjih iztrebkov do lisic in pajkov, od vode do kanalizacije, v resnici pa ne morem ničesar storiti. S pajki, recimo, upravlja policija, ki sodi pod državo, in podjetje Parkiriska, ki sodi v holding. Trudim pa se, da bi začele stvari normalno delovati, le dlje časa traja, ker imam na drugi strani hudo opozicijo, ki ji ni do tega, da bi se kaj spremenilo.

Dve milijardi tolarjev dobička Holdinga

Nasprotna stran trdi, da niste pripravljene na sodelovanje, da so vas večkrat vabili na sedež holdinga, a na pogovore niste pristali. Kot predstavnik ustanovitelja pa bi konec koncev lahko zahtevali tudi zamenjavo vodstva holdinga. Zakaj tega niste storili?

To lahko storim samo prek mestnega sveta, vendar menim, da v mestnem svetu za to nimam ustrezne podpore. Dokler nimam ustreznih aparatov, tega ne morem storiti. Že večkrat sem neuspešno poskušal predlagati zamenjavo skupščine in nadzornega sveta, zato upam, da mi tokrat uspejo. Preden pa se bom začel pogovarjati s Kalanom, zelim, da na občinski žiroracun nakaze dve milijardi tolarjev dobička holdinga. Po njihovem mnenju je sodelovanje z mestom uspešno, dokler sami nekaj dobijo, na primer ko je LPP dobil 650 milijonov tolarjev. Ko pa bi morali oni kaj financirati, je sodelovanje konec. V prejšnji vladi je recimo prišlo do dogovora, da bo holding financiral gradnjo energetskega bloka na ljubljanskem gradu. Takšne informacije sem namreč dobil, ko sem prišel na MOL. Kalan pa mi v pismu pojasnjuje, da o tem ni govora, čes da ne poznajo nobenega dogovora v zvezi s tem, in da se do občine ne morejo obnašati drugače kot do drugih strank, pa čeprav smo njihovi lastniki. Z direktorji

holdinga in javnih podjetij smo imeli več sestankov, vse smo tudi sam obiskal.

Zvišanja cen storitev javnih podjetij zaenkrat ne bo

Ste dobili vse odgovore na vprašanja, ki ste jih poslali direktorjem holdinga in javnih podjetij VO-KA in Zale?

Odgovore sem dobil vse, razen odgovora na zahtevo, naj nakazejo na žiroracun MOL dobiček holdinga. Menijo namreč, da imajo pravico razpolagati s tem denarjem. To je tako kot v socializmu, ko so se vse zmenili v cekaju, tukaj pa se pogovarjajo v strankarski pisarni pri Kovacicu. V demokraciji to ne gre. Ne more biti predsednik izvršnega sveta bivše vlade šef holdinga. Holding je najhujša by-pass operacija, kar jih je bilo v Sloveniji, oni pa kričijo o ropih stoletja v MOL in ne vem se čem. Kot župan recimo ne vem ni tega, kam gredo provizije za indonezijski premog, ki ga uvaža Energetika Ljubljana in je vreden pet milijonov dolarjev na leto. Danes nihče ne prodaja taksnih količin blaga, ne da bi nekdo zaslužil provizijo. To je naš denar.

Nameravate zdaj, ko ste od javnih podjetij dobili odgovore na vasa vprašanja, ugoditi kateri od zahtev za dvig cen storitev javnih podjetij?

Ne, ker če ima holding dobiček, pomeni, da so cene se vedno previsoke. V našem sprotne primeru pa morajo najprej povedati, kam bodo denar vložili. Če so pripravljene ti dve milijardi vložiti v čistilno napravo, potem bom dal pozitivno mnenje o povisanju cen. Dokler pa ta dobiček skrivajo, nimam pravice dovoliti zvišanja cen. Verjamem, da mi bodo ljubljancani dali prav.

Tanja Urlih

Ljubljanski vodovod izgublja petdeset odstotkov vode

Za LPP 650 milijonov tolarjev

Tako vi kot nekateri drugi predstavniki mestne uprave in mestnega sveta ste večkrat ob različnih priložnostih poudarili, da je Holding Mesta Ljubljana nekaksen »odtujen center moči«, nad katerim nimate nobenega nadzora. Kako je lahko do takšnega položaja sploh prišlo, če vemo, da je Mestna občina Ljubljana ustanoviteljica in hkrati lastnica holdinga?

Zgodba se začneja že s tre-

celoten sistem dejansko utaplja v izgubi. Takrat nisem vedel, kaj se dogaja v ozadju, od casa do casa pa so mi prihajale na ušesa najrazličnejše govorice. Zato sem poskušal s strankami v mestnem svetu doseči dogovor, da bi začeli holding na nek način skupaj upravljati in zagotovili nad njim nadzor, vendar so tu vseskozi predstavljali oviro gospod Kovacic in socialdemokrati, ki so, kot kaže, najbolj zainteresirani za holding. Rekel sem si celo, da je v bistvu vseeno, kdo vodi holding, ker bo moralo njego-

tudi o tem, kako bi uredili težave v holdingu, ki so sle vsem na živce, saj nismo vedeli, kaj se tam sploh dogaja. Drugič, direktorjem javnih podjetij in holdinga sem pred kratkim poslal pisma z vprašanji, koliko je bilo dobička, kako je s tem in onim, kam se je denar prelival. Medtem smo namreč na mestno upravo prek racunskega sodišca in revizijskih his začeli prejemati določene podatke, ki nam jih sama podjetja in holding niso hoteli posredovati. Moji kolegi strokovnjaki so me prepričevali, da VO-KA

NOGOMET / 3. KOLO A LIGE

Sampdoria si je privoščila še Romo

Dva gola Montelle - Parma s težavo v derbiju z Reggiano - Prva točka Lazia

V vnaprej igranih tekmah 3. kola nogometne A lige je za največje presenečenje poskrbela Sampdoria. Po zmagi nad Milanom na stadionu Meazza si je v gosteh privoščila še po dveh kolih vodilno Romo. Junak srečanja je bil, tako že kot v sredo na pokalni tekmi proti Genoi, Montella. Na igrišče je stopil v drugem polcasu, igral vsega manj kot 40 minut in dosegel dva gola. Vsi zadetki so padli v drugem polcasu, po uvodnem голу Balba pa nic ni kazalo, da bodo Rimljani potegnili krajši konec.

Parma je v derbiju Emilije Romagne po pričakovanih premagala Reggiano, a se je morala posteno potruditi, saj je dvakrat vodila in se pustila ujeti.

V izenačenem srečanju sta se Inter in Lazio razšla pri neodločenem izidu 1:1, gostje iz Rima pa so igrali solidneje, čeprav je bila to sele njihova prva prvenstvena točka.

Roma - Sampdoria 1:4 (0:0)

STRELCI: Balbo v 52., Aldair (avtogol) v 65., Montella v 75., Mancini v 88. in Montella v 93. minuti.

ROMA: Sterchele, Annoni, Trotta, Aldair, Lanna, Tommasi (Dahlin od 69. min.), Statuto, (Moriero od 61. in Di Biagio od 77. min.), Thern, Carboni, Balbo, Fonseca.

SAMPDORIA: Ferron, Balleri, Mannini, Mihajlovic, Evani, Karambeu, Veron (Montella od 53. min.), Laigle (Franceschetti od 19. min.), Jacopino, Mancini, Carparelli (Invernizzi od 58. min.).

Sodnik: Messina (Bergamo), kotzi: 4:3 za Sampdorio, rumeni kartoni: Balleri, Carboni, Annoni, Jacopino in Ferron, gledalcev: 59.059.

Parma - Reggiano 3:2 (2:1)
STRELCI: Grun (avtogol) v 11., Sabau v 26., Chiesa (11-

m) v 39., Toverli v 58. in Zola v 60. minuti.

PARMA: Bucci, Zè Maria (Apolloni od 61. min.), Thuram, Sensini, Mussi, Crippa, Baggio, Bravo, Strada (Cannavaro od 75. min.), Zola (Amaral od 84. min.), Chiesa.

REGGIANO: Ballotta, Hatz, Grun, Gregucci (Sordo od 67. min.), Sabau, Pedone, Mazzola (Sciaccia od 76. min.), Carbone, Cini (Tonetto od 65. min.), Schenardi, Toverli.

Sodnik: Trentalange (Torino), kot: 9:3 za Reggiano, gledalcev: 23.700, rumeni kartoni: Carbone, Hatz e Gregucci, Thuram in Mazzola. Izključitev: Sordo (69) in Mussi (71).

Inter - Lazio 1:1 (1:1)

STRELCA: Signori v 33. in Angiola v 40. minuti.

INTER: Pagliuca, Angiola, Fiesi, Paganin, Pistone, Zanetti, Ince, Sforza, Djorkaeff, Zamorano (Branca

od 75. min.), Ganz (Winter od 58. min.)

LAZIO: Marchegiani, Negro, Nesta, Chamot, Favalli (Gottardi od 54. min.), Fuser, Okon (Baronio od 82. min.), Nedved, Rambaudi, Casiraghi (Protti od 63. min.), Signori

Sodnik: Collina (Viareggio), kot: 5:3 za Inter, gledalcev: 52.000, rumeni kartoni: Fuser, Chamot, Favalli, Okon, Casiraghi, Signori, Ince, Zamorano in Protti.

NEPOPOLNI VRSTNI

RED: Parma in Inter 7, Sampdoria, Roma in Bologna 6, Juventus 4, Milan, Cagliari, Vicenza, Udinese, Perugia in Napoli 3, Fiorentina, Reggiano, Atalanta, Lazio in Piacenza 1, Verona 0.

DANASNI SPORED

(16.00): Bologna - Milan, Cagliari - Udinese, Fiorentina - Verona, Napoli - Piacenza, Perugia - Juventus, Vicenza -

TENIS / DAVISOV POKAL

Forget in Raoux povrnila upanje Francozom

Italijanska dvojica razočarala V Pragi Češka - Švedska 1:2

NANTES - Po igri dvojic je med Italijo in Francijo za vstop v finale teniskega Davisovega pokala spet vse odprto. Guy Forget in Guillaume Raoux sta v manj kot dveh urah po treh samih setih igre (6:3, 6:4, 6:2) premagala italijansko dvojico, ki sta jo sestavljala Andrea Gaudenzi in Diego Nargiso. »Azzurra« nista nikoli dajala vtis, da bi lahko zmagala. Naredila sta dosti neforsiranih napak, edino break-zogo, ki jo je z lepim servisom Forget takoj iznicil, pa sta imela v sedmi igri drugega seta.

»Nasa reprezentanta sta zaigrala res slabo, a ju ne smemo preveč kritizirati, saj ne smemo pozabiti, da brez njunih zmag

proti Rusiji in Južni Afriki sploh ne bi igrali v Nantesu«, je po dvoboju dejal italijanski kapetan Adriano Panatta, ki pa je bil vseeno vidno razočaran, saj Francoza navsezadnje nista pokazala nicesar posebnega.

Danes: Boetsch-Gaudenzi in Furlan - Pioline.

Podobno se je razpletlo tudi v Pragi, kjer je Češka republika zmanjšala zaostanek proti Švedski, ki zdaj vodi z 2:1. V dvojicah sta Petr Korda in Daniel Vacek s 4:6, 6:3, 6:4, 6:4 premagala Jonasa Bjorkmana in Nicklasa Kulija.

Na slikah: veselje Noaha (zgoraj), zgovorna pogleda Gaudenzija in Nargisa.

NOVICE

Košarka: Tržačani proti Cagivi in Goričani proti Casettiju danes doma

TRST, GORICA - Z domačo tekmo proti Cagivi Varese bo danes Pall. Trieste začel svojo novo pot v A1 ligi. Po dokaj poprečnih predprvenstvenih nastopih (slabe igre na turnirjih in v italijanskem pokalu) je upati, da so varovanci trenerja Steffeja le ujeli dobro formo in da bodo že danes pred domačim občinstvom osvojili prvi točki, kar bi bilo za ekipo se kako pomembno pred nadaljevanjem prvenstva. Že v naslednjem kolu čaka namreč trzasko ekipo skoraj brezupno gostovanje v Bologni pri bivšem državnemu prvaku Kinderju. Cagiva, ki uvršča med drugimi tudi Tržačani Pozzecca, je sicer solidna ekipa, ni pa nepremagljiva.

V včerajšnjem anticipiranem srečanju 1. kola je Benetton v Trevisu .....

DANASNI SPORED (18.00): Stefanel Milan - Montana Forlì, Teamsystem Bologna - Viola Reggio Calabria, Olimpia Pistoia - Telemarket Roma, Fontanafredda - Scavolini Pesaro, Polti CXantù - Kinder Bologna, Pall. Trieste - Cagiva Varese.

V Gorici je navdušenje nad kosarko spet veliko. Mostvo je namreč nared za kakovostni skok, napredovanje v A1 ligo. Gorisko društvo je med drugimi najelo tudi bivšega reprezentanta in najboljšega italijanskega strelca Antonella Rivo z jasnimi ciljem, da prestopi v visjo ligo.

Goričani bodo uvodno tekmo igrali doma s Casetijem iz Imole. **DANASNI SPORED (18.00):** Koncret Rimini - Floor Padova, Battipaglia Montecatini, Pall. Gorizia - Casetti Imola, Faber Fabriano - Juve Caserta, Don Bosco Livorno - Banco Sardegna Sassari, Serapide Pozzuoli - Reggio Emilia.

Nogometna C2 liga: Triestina - Sandoma

TRST - V 4. kolu nogometnega prvenstva C2 lige bo danes Triestina ob 16.00 igrala doma proti solidni ekipi Sandomaja, ki je s 6 točkami na 3. mestu lestvice. Tržačani so doslej nekoliko razočarali, saj so v 3 kolih dosegli le tri neodločene izide. Zato je tudi čas, da trzasko mostvo pospravi prvo zmago, ce zeli čimprej ujeti zgornji del lestvice. **DANASNI SPORED (16.00):** Arezzo - Iperzola, Fano - Tolentino, Forlì - Baracca Lugo, Giorgione - Maceratese, Livorno - Ternana, Massese - Vis Pesaro, Ponsacco - Rimini, Pontedera - Pisa, Triestina - Sandoma.

Finale Seleš - Sanchez

TOKIO - V finalu ženskega teniskega turnirja v Tokiu z nagradnim skladom 450.000 dolarjev se bosta pomerili prva nosilka Amerikanka Seleš in druga nosilka Španka Sanchez Vicario. Selešova je v polfinalu po ogorčenem dvoboju premagala Japonko Date, s 6:3, 1:6 in 7:6 (8:6), Sanchezova pa je bila s 6:4 in 6:3 boljša od Amerikanke Kimberly Po. Izida: Seleš (ZDA/1) - Date (Jap/3) 6:3, 1:6, 7:6 (8:6), Sanchez Vicario (Špa/2) - Po (ZDA) 6:4, 6:3.

Hrvaska 0:3

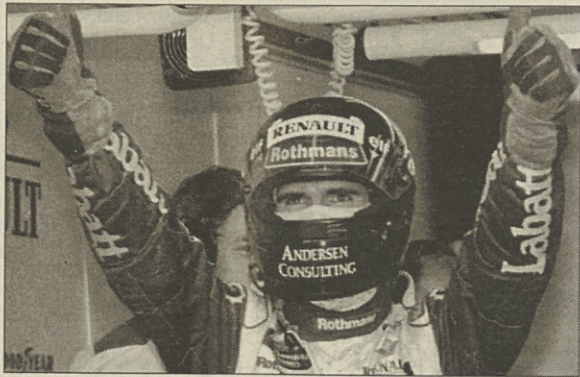
SYDNEY - Stanje dvobojev za obstanek v svetovni skupini Davisovega pokala po 2. dnevu: Španija - Danska 3:0, Nizozemska - Nova Zelandija 2:1, Rusija - Madžarska 3:0, Svica - Maroko 3:0, Romunija - Belgija 1:2, Hrvaska - Avstralija 0:3.

FORMULA ENA / DANES VN PORTUGALSKE

Hill le za devet tisočink sekunde pred Villeneuveom

ESTORIL - Za Portugalsko v tem letnem času neznatno spremenljivo vreme s plohami je krojilo sklepi del kvalifikacijskega treninga pred današnjo VN formule ena v Estorilu. Tri minute pred koncem treninga, ko so nekateri dirkači se enkrat hoteli na stezo, se je vili dež in predvsem Villeneuveu pokvaril poskus, da s prvega startnega mesta zrine Hilla (na sliki). Na suhi stezi je namreč vsega za 0.009 tisočink sekunde zgrešil Hillov najboljši čas. »Najbolj me jezi, ker sem bil tako blizu in ker sem v počasnem zavoju naredil napako, ki me je stala kar nekaj casa. A dobro je tudi to. Prva startna vrsta je zelo pomembna, ker je tukaj dokaj težko prehitevati. Jutri pa bom seveda napadal, kolikor bom le mogel«.

Damona Hilla pa bolj skrbijo gume in seveda start, saj je na zadnjih dirkah vse, kar si je prigaral na treningih izgubil na prvih sto metrih. »Za dirko sta mi ostala dva kompleta brezprofilnih gum. Se bolj me skr-

bi start, ker sta ob iz za menoj dva izredno dobra »starterja«, Villeneuve in Alesi. Predvsem pa bom moral jutri paziti na Jaquesa, da mi ne bo usel izpred oči. Dirka bo, ce se bo nadaljevalo takšno vreme, presneto naporna«, je po treningu dejal Hill. Se bolj previden pa je bil Jean Alesi: »Jutrišnji start bo odločal o marsicem, zato moram biti nadavse previden, da se ne zapletem ne z Damonom, ne z Jaquesom in da na tak način odločim o prvaku«.

Michael Schumacher se je moral

zadovoljiti s četrtnim startnim mestom in skoraj enosekundnim zaostankom za Hillom. Nekaj casa je iskal boljso namestitev dirkalnika, potem je prevzel Irvinovo nastanitev in je lahko bil vsaj četrti. »Bom lahko vsaj v miru pojedel kosilo, ker mi treba na obvezno tiskovno konferenco prvih treh«, je dejal Schumacher. Kakorkoli že, današnji start VN Portugalske bo izredno napet, mogoče pa bomo tudi že dobili novega svetovnega prvaka.

Rezultati treninga: 1. Hill (VB/Williams-Renault) 1:20.330, 2. Villeneuve (Kan/Williams-Renault) + 0.009, 3. Alesi (Fra/Benetton-Renault) + 0.758, 4. Schumacher (Nem/Ferrari) + 0.906, 5. Berger (Avt/Benetton-Renault) + 0.963, 6. Irvine (Irs/Ferrari) + 1.032, 7. Hakkinen (Fin/McLaren-Mercedes) 1.310, 8. Coluthard (VB/McLaren-Mercedes) + 1.736, 9. Barrichello (Bra/Jordan-Peugeot) + 1.875.

IGRE TREH DEŽEL

Skoraj popolna premoč mladih športnikov Slovenije

Trindvajsete mladinske igre treh dežel, ki so bile letos v Trzinu v Gradcu, so se končale s popolnim zmago slovenske Slovenije, ki je zmagala v vseh disciplinah razen kot v tenisu, kjer se je uveljavila Koroška. Na skupni lestvici vse disciplin (lahka atletika, košarka, odbojka, namizni tenis, nogomet in tenis) so se slovenski športniki uvrstili pred Furlanijo Julijsko krajino in Korosko. Tradicionalne sportne prireditve za mlade do 15. leta soarosti iz treh sosednjih dežel se je letos udeležilo skoraj 300 mladih do 15. leta

ROKOMET

Tržaški Principe uspešen

Principe - Modena 26:19 (11:8)

TRST - V tekmi 3. kola je imel Principe proti Modeni nekaj težav le v začetku tekme.

Najboljši strellec pri Principu je bil Massotti s 5 goli, Milosavljević jih je dal 4, po trikrat so bili uspešni Schmidt, Pastorelli, Guerrazzi in M. Lo Duca. Pri gostih je bil najuspešnejši Samir Nežević, ki je bil s 7 zadetki tudi najboljši strellec srečanja.

Ostali izidi: Ortigia - Prato 25:17, Merano - Conversano 20:18, Mazara - Brixen 22:18, Mordano - Benevento 35:28, Bologna - Rosolini 29:18, Rubiera - Teramo 23:26. **Vrstni red:** Principe 6, Ortigia, Merano in Teramo 5, Prato 4, Brixen, Mazara, Modena, Conversano, Bologna in Mordano 2, Rosolini 1, Rubiera in Benevento 0.

NOVICE

Danes

Nedelja, 22. septembra 1996

NAMIZNI TENIS

ŽENSKA A1 LIGA

14.00 v Messini: Fiamma Gesso - Kras Generali

ŽENSKA C2 LIGA

10.00 v Zgoniku: Kras B - Cus Udine; 10.00 v

Trstu: Trieste Sistiana - Kras A

NOGOMET

ELITNA LIGA

16.00 v Standrežu: Juventina - Pro Fagagna

PROMOCIJSKA LIGA

16.00 v Bazovici: Zarja - Staranzano; 16.00 v

Maranu: Maranese - Primorje; 16.00 v Trstu:

Ponziana - Sovodnje

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Spetru Slovenov: Valnatisone - Vesna

DEŽELNI POKAL

17.00 v Fari: Pro Farra - Mladost; 17.00 v Re-

pnu: Kras - Portuale; 17.00 v Trstu: CGS - Breg

NARASCAJNIKI

10.30 v Doberdobu: Mladost - Monfalcone B

ZACETNIKI

10.30 v Moraru: Isontina - Sovodnje

Obvestila

MINIVOLLEY BOR

Odbojkarsko društvo Bor prireja tečaj miniodbojke za osnovnosolce (letniki '86-'90). Vadba: ponedeljek od 16.30 do 18.00, četrtek od 16.00 do 17.30 na stadionu 1. maja. Informacije in vpisovanje na tel. 566137 od 18. do 20. ure do 30. septembra.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR

vabi deklice in dečke letnikov 1985 in 1984 na tečaj odbojke: Vadba: ponedeljek ion sredo od 16. do 18. ure. Informacije in vpisovanje na tel. st. 566137 od 18. do 20. ure do 30. septembra.

TPK SIRENA - JADRALNA SOLA

obvesca, jadralce in tecajnike, da bodo treningi na sedežu kluba ob četrtkih in sobotah popoldne ter v nedeljo zjutraj.

SZ BOR - Gimnastični odsek

obvesca, da poteka vpisovanje telovadk za novo sezono do sobote med 9. in 11. uro na tel.st. 566137.

MINIBASKET BOR

Kosarkarski klub Bor organizira tudi letos tečaj minibasketa. Vabljeni so vsi osnovnosolski otroci. Najmlajši 1., 2. in 3. razred bodo vadili ob torkih in petkih ob 16.30, starejši pa uro kasneje. Informacije Corbatti, Tel. 361476 ob uri kosila.

SK BRDINA

organizira tečaj smučanja na plastični stezi v Nabrezini. Informacije in vpisovanje na sedežu kluba Proseška ul. 131 - Opcine, vsak ponedeljek do 30. t.m., od 19. do 20.30.

SK BRDINA

sporoca članom, ki so zainteresirani za vaditeljski tečaj smučanja, naj se javijo na sedežu kluba - Proseška 131 na Opcinah vsak ponedeljek do 30. t. m., od 19. do 20.30.

SK KRAS-odsek za rekreacijo

obvesca, da se bo s 1. oktobrom pričela rekreacijska telovadba za odrasle in sicer: mlajša skupina torej od četrtek od 21. do 22.30; starejša skupina torej od četrtek od 8.30 do 9.30. Vpisovanje na prvi vadbeni uri ali pa po telefonu st. 229477 ob ponedeljkih od 17. do 19. ure.

SD BREG - kosarkarska sekcija

sporoca, da so se pričeli treningi s slededim urnikom: propaganda letnik 84/85 ob torkih, sredah in petkih od 15. do 16.30; minibasket letniki 86, 87, 88, 89 in 90 ob torkih in petkih od 16.30 do 18. ure. Vaditelja David Pregarc in Pierpaolo Brazzani. Vse informacije tel. st. 228334.

SK DEVIN

obvesca, da bodo konec septembra pričeli smučarski tečaj na plastični stezi v Nabrezini. Zainteresirani naj se javijo ob torkih na sedežu v Cerovljah od 20.30 dalje. Informacije dobite v tajnistvu na št. 2916004 v večernih urah.

SD BREG - rekreacija

obvesca, da bo ponovno začela telovadba in sicer ob torkih in petkih. Prva vadbeni ura bo v petek, 27. t.m., ob 21. uri v občinski telovadnici v Dolini. Toplo vabljeni!

SD KONTOVEL

obvesca, da se bo OTROSKA TELOVADBA za deklice in dečke 2. in 3. letnika vrtca in 1. razreda osnovne šole začela v sredo 2. oktobra. Vadba bo ob sredah in petkih od 16. do 17. ure v telovadnici na Kontovelu.

Na športelu tudi vse o Jadranu

Jutri bo ob 22.30 na sporedu slovenskega programa TV Koper-Capodistria redna oddaja o zamejskem sportu Sportel. V jutrisnji oddaji bo osrednja pozornost namenjena kosarki. Naslednji teden se pričanja prvenstvo v ligi B2, zato bodo v studiu gostili mladinsko in člansko ekipo SZ Jadran. Med pogovorom boste izvedeli vse o sestavi članske ekipe, ki bo v bodočem prvenstvu nastopala v precej spremenjeni postavi in pod novim strokovnim vodstvom ter o tem, kakšni nasprotniki jih čakajo v novi sezoni. Prvi prispevek zadeva nogometni turnir v organizaciji SD Vesna v Križu, drugi pa bo sportni portret rolkarja Davida Bogatca, novega svetovnega prvaka v stafeti.

V rubriki Slovenija sport bo Rok Maver gostil prvo damo slovenske atletike Brigito Bukovec. Zatem pa znova priljubljena rubrika »Škrtoc«.

KOŠARKA / »MEMORIAL VERH«

Jadran TKB zasluženo prvi

*V finalu je premagal Don Bosco
David Pregarc 27 točk - Latte Carso tretji*

Jadran TKB -Don Bosco
88:81 (49:40)

JADRAN: Arena 14 (1:3 prosti meti, 5:6 met za dva, 1:3 met za tri), Oberdan 13 (2:2, 4:7, 1:2), Pregarc 27 (2:2, 5:6, 5:7), Rebula 10 (4:4, 3:9, -), Rustja 8 (-, 4:8, -), Samec 7 (3:4, 2:4, -), Rauber 9 (2:2, 2:7, 1:4), Pozar n.v., Umek n.v., Starc n.v., trener Cehovin.

SON: 22. PON: Rebula (38).

Jadranovci, ki bodo v soboto začeli prvenstvene nastope v B ligi, so zaslužno zmagali na turnirju za memorial Verh, ki ga je priredilo trzasko društvo Don Bosco. V velikem finalu so premagali prav Don Bosco. Po spodbudnem začetku naše ekipe so kosarkarji Don Bosca reagirali in predvsem

s točnimi meti za tri točke skoraj dohiteli jadranovce. Z boljšo obrambo pa so si nato Cehovinovi varovali z delno razliko 12:0 priigrali zanesljivo vodstvo, ki so ga tudi ohranili do konca polcasa. V na-

daljevanju je uspelo Don Boscu stanje izenačiti na 51:51, nakar so jadranovci z boljšo skupinsko igro uspeli povesti za nekaj točk in to vodstvo tudi obdržati do konca srečanja.

Za zmago je treba pohvaliti vse Jadraove kosarkarje, posebno pa Davida Pregarca, ki je bil s 27 točkami najboljši strellec v naši ekipi. Pri Don Boscu, ki je igral z okrnjeno postavo, se je zlasti izkazal Olivo, ki je bil z 28 točkami tudi najboljši strellec tekme.

V finalu za 3. mesto je Latte Carso po pričakovanju premagal Motonavale (72:56).

VRSTNI RED: 1. Jadran TKB, 2. Don Bosco, 3. Latte Carso, 4. Motonavale. (Kaf)

Na sliki: Pavel Rustja

ODBOJKA / DEŽELNI POKAL

V Gorici brez sodnikov Prevenire premagal Bor

Zelo prenovljena Sokolova šesterka boljša od SGT

Tekmovanje za deželni odbojkarski pokal se ni roidlo pod srečno zvezdo. Na obeh tekmah, v katerih so bile zaposlene sesterke slovenskih goriskih društev, ni bilo sodnikov. V Katoliškem domu, kjer je bil na sporedu derbi med Olympio in Espegom, so odigrali trening tekmo (Olympia je po pričakovanjih zmagala s 3:0), v Sovodnjah pa so si valovke in četrtoligase Cassaco tekmo sodili sami. Valovke so brez večjih težav zmagale s 3:0 (15:6, 16:14, 15:12), obe društvi pa upata, da bo odbojkarska zveza priznala veljavnost tekme, saj pokalni nastopi ekipam služijo v bistvu edinole kot priprava na prvenstva.

MOSKI

Prevenire - Bor Fortrade
3:1 (5:15, 15:3, 15:11, 15:7)

BOR FORTRADE: Taberni 7+14, Paulica 1+0, Coloni 0+0, D. Furlanic 3+8, I. Furlanic 2+5, Marega 4+6, Koren 1+2, S. Cella 3+5, Cutuli 1+2, Fontanot 7+4, M. Cella, Cuk 0+2.

Borovci (na sliki) so proti Prevenireju zaigrali preveč nihajoče, da bi lahko zmagali, toda njihov prvi letošnji na-

NAMIZNI TENIS / ŽENSKA B LIGA

Kras Corium po pričakovanih osvojil derbi

Dober odpor Krasa Activa

Kras Corium - Kras Ac-
tiva 4:1

Milic Katja - Milic Nina 2:1 (19:21, 21:12, 21:14), Stubelj - Rustja 2:0 (21:17, 21:12), Bresciani/Stubelj - Milic Martina/Rustja 2:0 (21:17, 21:11), Milic Katja - Rustja 2:0 (21:12, 21:9), Bresciani - Milic Nina 1:2 (21:14, 14:21, 19:21).

Prva prvenstvena tekma ženske B lige je bila zelo zanimiva, ceprav sta si stali sinoci nasproti obe postavi Krasovih igralrk. Po pričakovanju je zmagala ekipa drugokategoric Krasa Corium, ki načrtuje v tej sezoni naskok na A2. Mlajši ekipi Kras Activa z igrkami tretje jakostne kategorije pa je rezultat 1:4 lahko v ponos, saj so se zelo dobro upirale močnejšim kolegicam. Derbi sta odprli sestrji Katja (st.

27) in Nina Milic (st. 123). Mlajša Nina je v zagrizeni borbi odvezla set starejši. Nič manj oster boj se ni odvijal med novopečeno drugokategoricno Ivano Stubelj (st. 58) in Ireno Rustja (st. 112). V igri dvojic se je par Krasa Active z Martino Milic (st. 92) in Ireno Rustja močno upiral paru Krasa Corium Bresciani-Stubelj le v prvem nizu. Za mlajše je časno točko osvojila Nina Milic po dodatnem setu v zadnji tekmi proti Dasi Bresciani (st.62). Tudi Dasa se je vpisala med drugokategoricne na absolutnih lestvicah po meritvah po državnem prvenstvu, kjer je napredovala kar za 75 enot. Prvi krog je bil dober start za obe ekipe, ne glede na rezultat. (J.J.)

NOGOMET

Mladinsko prvenstvo: za uvod dva viosa poraza

MLADINCI
DEŽELNO PRVENSTVO
Juventina - Itala S. Marco
1:7 (0:5)
JUVENTININ STRELEC:
Franchi.

JUVENTINA: Zagato (Princi), Tartaglia, Surace, Pibiri, Screm, Milotti, Donati, Franchi, Ballaben, Pahor, Sconomiglio.

Standrežci so startali v tem zahtevnem prvenstvu z visokim porazom. Pozna se, da je mostvo, glede na lansko prvenstvo, zapustilo več dobrih nogometašev. Novi so sicer poizrtvovalni, so pa precej neizkušeni za to ligo in ce dodamo se, da so se že v prvem kolu pomerili z dokaj dobrim nasprotnikom, se ni čuditi visokemu porazu.

Pi stanju 0:5 je častni zadetec dosegel Davide Franchi, eden izmed redkih igralcev, ki je ostal od lanske postave.

Primorje - Gradese n.o.
Zaradi zelo razmočenega igrišča včerajšnje tekme na Proseku med domaćim Primorjem in Gradesejine ni bilo.

POKRAJINSKO
PRVENSTVO
Latte Carso - Vesna 4:0
(3:0)

VESNA: Gruden, Toncich, Zettina, Bulli, Steffé, Pussini, Perini, Castellana, Blocar, Zettin, Polli.

Glede na močnega nasprotnika in zelo razmočeno igrišče je krisko mostvo, kljub visokemu porazu, precej dobro igralo. V prvem polcasu je naše nogometaše nekoliko zajela trema ob krstnem nastopu, in v tem delu so tudi prešli tri gole. V drugem polcasu so si vidno opogajali, dobili so le en zadetek, in bili skoraj enakovredni gostiteljem. Zamudili so tudi nekaj priložnosti za zadetek. Vse je treba pohvaliti za poizrtvovalnost.

Policistom iz Kopra pokal Cisl

Z golom, ki ga je D. Vitolič zabil v prvem polcasu, je ekipa policije obalno-kraske regije osvojila turnir, ki so ga priredili v Trstu ob 30-letnici ustanovitve sindikata Cisl. Zmagoviti ekipi je pokal izročil župan Riccardo Illy.

Z rezultatom 1-0 proti »starim asom« iz hrvaske Istre so slovenski policisti se enkrat pokazali svoje nogometne sposobnosti: lani in pred 5 leti so zmagali v Ferrari na evropskem prvenstvu policijskih ekip.

ŽENSKÉ

Sgt - Sokol 1:3 (15:10, 14:16, 14:16, 13:15)

SOKOL: Kosmina, Zivec, Svara, Visintin, Ferluga, Tennis, L. Masten, Spacal, Milic, Svara.

Sokolovke so praktično brez predhodnega treninga odpravile trzaskega četrtoligasa.

Gledeno v tej luči in upoštevajoc, da je letos Sokolova sesterka bistveno prenovljena, je bil nastop igralrk Silve Meulje pozitiven.

PRED ŠTARTOM

Uspeh bo že, če bomo letos ohranili položaje

DIMITRIJ KRIZMAN

Ohraniti in po možnosti utrditi položaje: to je geslo letošnje nogometne sezone. Po lanski rekordni »letini« si namreč od nogometašev naših ekip ne moremo več pričakovati masovnih napredovanj in serij zmag. To ne pomeni, da bo letošnja sezona manj uspešna od lanske, ob pravilnem tolmačenju rezultatov bo morda še kakovostnejša. Lani, ko se nismo vedeli, da bosta na igrišču in »za zeleno mizo« napredovala tudi Primorje oziroma Breg, smo se že veselili treh napredovanj (Juventina, Zarja, Kras) in obenem postavili vprašanje: je ta razcvet pravi pokazatelj zmogljivosti našega nogometa, ali pa le varljiva slika, ki ne odraža v celoti dejanskega stanja? Resnica je verjetno nekje vmes...

Letos bo torej kar pet ekip (natanko polovica) igralo v ligi višje od lanske. Od petih napredovanj bi lahko stiri označili za načrtovana, medtem ko je pravo senzacijo predstavljal prestop Juventine v elitno ligo. Ne toliko zaradi gola napredovanja, pač pa zato, ker je elitna liga največ, kar je kdaj doseglo kako slovensko društvo.

Danes prihaja v Standrez Pro Fagagna. Zaledje tega društva? Stiri ekipe cicibanov, stiri začetnikov, dve najmlajših, ter po ena narasčajnikov in mladincev. Kot da tega »razkosja« se ne bi bilo dovolj, je predsednik majhen industrijec z določeno finančno zmogljivostjo. Struktura društva sloni na tridesetih in več odbornikih. In Pro Fagagna predstavlja nekako povprečje elitne lige: so društva, ki (kot sama Juventina) nimajo takih razsežnosti, so pa tudi taka, ki imajo še večje. Skratka, vse je desetkrat »večje« kot pri povprečnem zamejskem društvu in vsekakor nekajkrat »večje« kot pri najbolj organiziranem in razvejanem zamejskem društvu, katerokoli že to je. Verjetno se se nobeno naše društvo ni spopadlo s tako konkurenco. Zato bo vsaka Juventinina zmaga letos več kot samo zmaga in morebitni obstanek se več kot lanko napredovanje.

Da ne bi pozabili na trojico ekip, ki bodo startale v promocijskem prvenstvu, ki po našem mnenju ostaja najbolj primerni rang za naša močnejša društva. Za Sovodnje se po odhodu »preroka-trenerja« Cupinija začena obdobje polno neznan: Sovodenci bodo neke vrste »1X2« prvenstva. Drugačen je položaj pri Zarji in Primorju. Prvic že zato, ker bosta nastopala kot novinci in je njuna vrednost na tem nivoju se nepreverjena. Drugič zato, ker naj bi njuno prvenstvo demantiralo tiste, ki so prepričani, da je združena ekipa v nogometu edina možna rešitev... toda na članskem nivoju pravzaprav rešitev čemu?

AMATERSKA PRVENSTVA / 1. KOLO V ELITNI, PROMOCIJSKI IN PRVI LIGI

Juventina med samimi velikani
Veliko derbijev v promocijski ligi

Štandrežci kljub neizkušenosti računajo na obstanek - Sovodnje pomlajene Primorje nespremenjeno, Zarja pa prenovljena - Dobre možnosti Vesne v 1. AL

Po raznih turnirjih in tekmah deželnega pokala bo v nedeljo start amaterskih nogometnih prvenstev in sicer elitne, promocijske in prve amaterske lige. Prvenstva 2. in 3. AL pa se vodo začela 6. oktobra.

V lansk sezoni so naše ekipe dosegle res lepe, verjetno nepovnljive, uspehe. Kar stiri (Juventina, Zarja, Primorje in Kras) so si zagotovile napredovanje in če dodamo še, da bo tudi Breg igral v višji ligi kljub temu, da mu je spodletelo na odločilnih tekmah v 3. AL, so dosegli res višek. Brežani so si zagotovili »skok« v višjo ligo s tem, da so se združili z ekipo Stocka, ki je prenehala z igranjem. Po treh sezonah se je nastopom odpovedala tudi ekipa Doline, ker je večina nogometašev prestopila v vrste Brega, ki bo poleg v 2. AL z rezervnim mostvom igral tudi v 3. AL.

ELITNA LIGA

Standreska Juventina je prvo naše mostvo sploh, ki nastopa v tako visoki ligi (»elitna«). Mostvo je ravno ta teden zaslužno osvojilo 1. mesto na turnirju SD Vesna v Krizu in je dokazalo, da je že nared za prvenstvene boje.

Novi predsednik Dario Princić meni: »Nas cilj v tako ostri konkurenci je seveda obstanek v ligi. Naše mostvo je mlado in zato tudi malce neizkušeno. Z veliko borbenostjo in poztvovalnostjo pa bomo to skušali nadoknaditi. Mislim, da je glavni favorit

za prestop v višjo ligo Manzanese. So pa še druge ekipe, ki sodijo v ožji krog favoritov, med temi bi uvrstil Sevegliano.«

PROMOCIJSKA LIGA

Vse tri naše ekipe (Primorje, Sovodnje, Zarja) bodo igrala v B skupini, ki jo sestavljajo mostva, ki so že lani igrala v tem prvenstvu. Novinci so Capriva, ki je zmagala v B skupini 1. AL in Lucinico, ki je zasedel drugo mesto v isti skupini, Zarja in Primorje, ki sta bili na prvem oziroma tretjem mestu skupine C 1. AL, ter Trivignano, ki je izpadel iz elitne lige in zgubil odločilno tekmo za obstanek po streljanju 11-metrovk (5:4) z Aquileio, ki je kot Trivignano zbrala 30 točk.

V tej skupini igra skupno šest ekip iz videmske pokrajine (Aiello, Cussignacco, Flumignano, Manzano, Maranese, Trivignano) šest z Goriskega (Capriva, Lucinico, Mossa, S. Canzian, Sovodnje, Staranzano) in stiri s Trzaskega (Ponziana, S. Luigi, Primorje, Zarja).

Kot v prejšnjih sezonah bi moralo biti tudi letošnje prvenstvo precej izenačeno in zato se predvideva hud boj za točke od prvega do poslednjega kola. Po navedi ekipe zgornjega in spodnjega dela lestvice loči le par točk.

Napredovanje si bo letos gotovo zagotovila prvovrščena ekipa, drugovrščena pa le, če ne izpade nobena deželna ekipa iz državnega amaterskega prvenstva. Že v primeru enega samega izpada bosta drugovrščeni ekipi A in B skupine igrali odločilno tekmo za napredovanje. Iz lige pa izpadejo zadnje tri ekipe.

Kot vidimo, naše enajsterice ne bodo imele lahke naloge in prav za-

Danes se začena boj za prvenstvene točke (KROMA)

radi tega smo se obrnili do predsednikov naših klubov in jih vprašali s kakšnimi cilji startajo v tej ligi.

Gianni Marson (Sovodnje): »Nas cilj je tudi letos obstanek v ligi, odlično pa bi bilo, če bi ponovili uvrstitev z lanskega prvenstva. Ekipa je namreč precej pomlajena. Vsi mladi igralci so zelo obetavni, manjka pa jim seveda izkušenj v tej kategoriji. Tudi trener je nov: Cupinija je zamenjal Interbartolo, ki je še lani igral in zato pozna vse igralce in ves naš ambient.«

Dario Kante (Primorje): »Ker smo v glavnem ohranili lanske kader, računamo, da si bomo predčasno zagotovili obstanek in nam ne bo treba trepetati do zadnjega kola. S predprvenstvenimi nastopi smo lahko zadovoljni, kot tudi s prikazano igro. Čeprav nismo nikoli igrali

v popolni postavi, smo dosegli dobre rezultate in najboljši dokaz za to je osvojitev Memoriala bratov Husu.

Morda bomo v napadu občutili odsotnost Miclaucicha, ki nas je zapustil zaradi službenih obveznosti, vendar mislim, da mladi Blanos in Bragagnolo ne bosta zatajila. Težje bo nadomestiti veznega igralca Crevatina, ki se je odločil, da obesi cevle na klin. Morda smo prav na sredini igrišča nekoliko pomanjkljivi, upamo pa, da bomo tudi to vrzel kmalu rešili.«

Mirjan Zagar (Zarja): »Kot novinci v promocijski ligi, kjer nastopamo prvič, je obstanek nas glavni cilj. Upamo, da se bomo resili brez problemov, čeprav smo nekoliko prenovili ekipo. Nadomestiti nogometaše kot so Osmanhodić, Altarac, Gregoric in Inspiro, ki so bili za 1. AL »super« in bi bili prav gotovo tudi za višjo konkurenco, ni lahko. Prepričani smo in upamo, da novi nogometaši ne bodo zatajili. V začetni fazi letošnje sezone smo imeli precej smole s poškodbami in to je nekoliko pogojevalo našo igro. Edino pomanjkljivost, ki sem jo opazil, je neprodornost v napadu, vendar se da vse popraviti. V teku prvenstva bo gotovo potrebna velika zbranost, zagrizenost in dobra volja vseh nogometašev in rezultati ne bi smeli izostati.«

1. AMATERSKA LIGA

V tem prvenstvu bo letos od naših ekip igrala le kriska Vesna, ki je že pet sezon zaporedoma med protagonisti z dobrimi uvrstitvami in

prav zaradi tega mislimo, da se bodo Krizani tudi letos izkazali. Vecino nasprotnikov dobro poznajo, čeprav letos igrajo v B skupini. Lani so »plavi« igrali v C skupini, federacija pa je letos kar deset ekip, med temi tudi Vesno, preselila v B skupino. Novost predstavljajo Corno, ki je zasedel drugo mesto v C skupini 2 AL in nato napredoval po seriji dodatnih tekem, Costalunga, ki je že lani igrala v B skupini in Riviera, ki je skupno z Venzonjem zasedla drugo mesto v B skupini. Slednjo je nato premagala 2:0 v odločilni ligi in si nato zagotovila prestop po dodatnih tekmah z drugovrščeni ekipami. V skupini so se novinec Tarentina, ki je zmagala prvenstvo 2. AL skupina B, Valnatisona, ki je izpadel iz skupine A promocijske lige, in nazadnje se Zaula, ki so že lani igrala v B skupini.

Kot zanimivost bi morda omenili, da v tej skupini ni nobene ekipe z Goriskega. Stiri so s Trzaskega (Costalunga, Opicina, Vesna, Zaula), kar 12 pa jih je iz videmske pokrajine (Corno, Cividalese, Forgaria, Medeuza, Pagnacco, Reanese, Riviera, Tarentina, Tavagnacco, Torranese, Union in Valnatisona).

V tej ligi zanesljivo napreduje prvovrščena ekipa. Lepe možnosti ima tudi drugovrščena, ki v primeru, da ne izpade nobena ali le ena od deželnih ekip v državnem prvenstvu, avtomatično napreduje v promocijsko ligo. V slučaju pa da izpadeta dve ali več ekip, drugovrščene ekipe iz treh skupin igrajo dodatne tekme za morebitna prosta mesta. Iz lige izpadejo zadnje tri uvrščene ekipe.

Predsednika kriske Vesne Franca Cattonarja smo vprašali, kaj si obeta od letošnjega prvenstva:

»Ce bomo ponovili lanko prvenstvo, bi bil že zadovoljen. Letos smo precej obnovili ekipo in zato mostvo se nima pravega lica, čeprav nas v predprvenstvenih tekmah ni razočaralo. Nasprotno, dosegli smo nekaj dobrih rezultatov, med katerimi bi poudaril drugo mesto na našem turnirju kljub temu, da trener Nonis ni razpolagal z vsemi močmi zaradi številnih poškodb, ki se vedno pestijo nase nogometaše. Žal po vsej verjetnosti niti v prvih kolih prvenstva ne bomo kompletni. Nekaj problemov imamo v napadu. Po odhodu Zocca se nismo našli primerne zamenjave. Na »trgu« je sicer nekaj nogometašev, vendar ne za naše župe.«

(Bruno Rupel)

Današnji spored

ELITNA LIGA

Aquileia - Centro del Mobile; Fanna Cavasso - Gradese; Juventina - Pro Fagagna; Manzanese - Itala San Marco; Pozzuolo - Sevegliano; Ronchi - Sangiorgina; Sacilese - Rivignano; Tamai - San Sergio.

PROMOCIJSKA LIGA

Capriva - Cussignacco, Flumignano - Trivignano, Maranese - Primorje, Mossa - Aiello, Ponziana - Sovodnje, San Canzian - Manzano, San Luigi - Lucinico, Zarja - Staranzano.

Juventina

Vratarja: Walter Peric (1974) in Manuel Zanier (76); **branilci:** Tullio Bastiani (66), Massimo Kaus (69), Moreno Trevisan (67), Giancarlo Villani (72), Fabio Prodrutti (70); **vezni igralci:** Michele Braida (72), Alexander Macuzzi (77), Luca Montina (72), Alessandro Romano (76), Massimo Tabaj (59), Daniele Trampus (77), Simone Zorzi (76); **napadalci:** Franco Cecotti (66), Marko Devetak (74), Dario Kovic (70), Gaetano Gambino (78), David Zagato (78), Aldo Zamar (71), **trener:** Franco Zuppichini.

Sovodnje

Vratarja: Sandi Gergolet (1962) in Stefan Tommasi (1977); **branilci:** Bernardis Stefano (1977), Cernic Zdravko (1969), Fulvio Devetak (1965), Kristjan Gorjan (1979), Paolo Hmeljak (1969), Dino Persoglia (1974), Davide Pisk (1978), Ladi Tomsic (1972); **vezni igralci:** Stefano Agosto (1969), Igor Cescut (1975), Marko Florenin (1980), Vasja Peteani (1978), Fabio Sambo (1969), D'Avide Visintin (1974), Marco Zotti (1970); **napadalci:** Edo Businelli (1970), Massimo Goriup (1972), Alessandro Vitarelli (1970); **trener:** Paolo Interbartolo.

Primorje

Vratarja: Sandro Babich (1966), Claudio Savarin (1964), **branilci:** Edvin Braini (1978), Massimo Crocetti (1972), Peter Emili (1977), Elvis Gustin (1976), Marino Leghissa (1973), Andrea Massai (1966), Max Matcovich (1977); **vezni igralci:** Andrea Auber (1967), Maurizio Minatelli (1977), Claudio Mislis (1972), Aleksander Sardo (1977), Marko Skabar (1973), Peter Stoka (1973); **napadalci:** Aleks Blanos (1974), Giorgio Bragagnolo (1972), Corrado Pescatori (1966), Dean Stolfi (1974), Massimo Zucchi (1974); **trener:** Nevio Bidussi.

Zarja

Vratarja: Roberto Coccevari (1969), Emiliano Elle-ro (76); **branilci:** Fabio Coccevari (77), Andrea Donaggio (77), Massimo Dussoni (72), Gianfranco Leonardi (68), Peter Strukelj (71); **vezni igralci:** Marko Fajt (68), Marko Ferluga (74), Robert Kalc (68), Giorgio Lorenzi (79), Davide Pettarosso (73), Robert Rencelj (74), Michele Schlaunich (69), Paolo Tognetti (64), Lucio Valzano (67); **napadalci:** Federico Deste (76), Stefano Prisco (72), Enrico Ravalico (70); **trener:** Renato Palcini.

Vesna

Vratarja: Sergio De Rota (1976), Alberto Santoro (75); **branilci:** Luca Bandel (75), Stefano Cerchi (68), Moreno Giovini (69), Salvatore Grassi (70), Sasa Kosuta (73), Aleks Majcen (74), Alberto Pipan (67), Paolo Soavi (68), Marco Vascotto (76); **vezni igralci:** Giulio Cutrara (64), Gabriele Germani (72), Davide Graniero (72), Andrej Majcen (72), Sandro Malusá (68), Cristiano Morassut (76), Giuseppe Padoan (70); **napadalci:** Egon Fonda (62), Roberto Lakoselj (69), Gianluca Polli (77), Peter Sedmak (73), **trener:** Moreno Nonis.

1. AMATERSKA LIGA
Cividalese - Union 91, Forgaria - Zaula Rabuiese, Corno - Torranese, Costalunga - Pagnacco, Opicina - Riviera, Roianese - Tavagnacco, Tarentina - Me-seuza, Valnatisona - Vesna.

GLEDALIŠČA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Slovensko stalno gledališče: V petek, 11. oktobra, ob 20.30 bo na sporedu premiera A. Miller »Razbito steklo« - drama. Režija Dušan Mlakar.

Gledališče Verdi

Dvorana Tripcovich

Jesenska simfonična sezona: vpisovanje novih abonmajev in potrditev starih abonmajev pri blagajni gledališča v Dvorani Tripcovich. Urnik: 9-12, 16-19. Od 25. do 27. t.m. gostovanje gledališča Verdi v Budimpešti v gledališču Elker z Bellinijevo »Normo«.

Gledališče Rossetti

Gledališka sezona 1996/97

Pri blagajni gledališča ali v Pasazi Protti bodo od jutri, 23. t.m. dalje na razpolago še ostala razpoložljiva stalna mesta. Danes, 22. t.m., ob 11.30 bo na Borznem

trgu na ogled predstava Maurizia Soldaja »Le incredibili storie di un venditore di lunari«.

Od 4. do 13. oktobra bo na sporedu »Anima e corpo« z V. Gassmanom.

Gledališče Dei Fabbri

V pričakovanju Rossettija - Se danes, 22. t.m. ob 21. uri bo na sporedu »Il solletico« z Dodom Gagliardejem. Vstop prost za abonente gledališča Rossetti.

Gledališče Cristallo

La Contrada

Pri blagajni gledališča ali v Pasazi Protti pri UTAT, pri podjetjih, združenjih, v solah lahko podpisete abonma, stare abonmaje pa lahko potrdite do 28. t. m.

SALEŽ

Poletni večeri v zgoniski občini

V nedeljo, 29. t. m., ob 20.30 bo v Zgoniku, v cerkvi sv. Mihaela, koncert vokalne skupine Musica noster amor.

KOROŠKA

ŠENTJAKOB V ROŽU

Farna dvorana

Danes, 22. t.m., ob 14.00 - Kulturna prireditelj z družabnim srečanjem, ki ga prireja Društvo upokojencev.

CELOVEC

Mladinski dom, Mikschalle 4

V torek, 24. t. m., ob 20. uri premiera kratkih filmov »Eiszeit - Ledena doba« in »Bo bilo - Es wird gewesen sein«.

SELE

Farna dvorana

V torek, 24. t.m., ob 20.00 - Predstavitelj vi-

GLASBA

TRST

Trzasko koncertno društvo

sporoča, da se bo koncertna sezona 1996/97 pričela 11.11.96 in se zaključila 21.4.1997.

XIX. Trzaski glasbeni september

Capella civica

Danes, 22. t.m., ob 19.00 bodo v anglikanski cerkvi nastopili Claudia Vignini (soprani-stka), Clara Giangaspero (mezzosoprani-stka) in Elisabetta Buffolini (klavir). Jutri, 23. t.m., ob 20.30 pa bo v katedrali sv. Justa nastopil orglar Mauro Macri.

DEVIN

Stivanska cerkev

Jutri, 23. t.m., ob 21.00 - Drugi koncert iz cikla »Timavske note«, ki ga prireja

deo-filma »Peka božičnega kruha« - strokovno vodstvo in besedilo dr. Marija Makarovic.

RADIŠE

Kulturni dom

V nedeljo, 29. t.m., ob 14.00 - Redni občni zbor Zveze slovenskih izseljencev.

ŠENTJANŽ V ROŽU

K+k center

V petek, 26. t.m., ob 19.30 - Predstavitelj sodobne bosansko-hercegovske literature. V soboto, 28. t.m., ob 20.00 - gledališna predstava »Govor malemu cloveku« Wilhelm Reicha.

Združenje »Punto musicale. Pianistka Monica Catania bo izvajala Mozartove, Chopinove, Debussyjeve, Beriove in Albenitzove skladbe.

REPENTABOR

V Repentaborski cerkvi se nadaljujejo že tradicionalni glasbeni popoldnevi stare in sodobne glasbe, ki jih prireja Gallus consort. Na drugem koncertu, ki bo danes, 22. t.m., ob 18.00 bo nastopila skupina Ensemble vocale Istituzioni Harmoniche iz Bologne.

GORICA

Goriški grad-Grofova dvorana

V petek, 27. t. m. bosta na sporedu koncerta opernega petja.

Fulvio Giannini in Lucia Pescador.

OPČINE

Dom na Brdini

Danes 22. t.m. bo ob 11.00 uri otvoritev in nagajevanje drugega fotografskega natečaja za črno bele in barvne fotografije z naslovom »Doživljanje Opčin, vas, ljudje in čas«, v priredbi kulturnega krožka La Rupe-Ob Pecini. Na ogled bodo prispevki vseh udeležencev. Razstava bo odprta do ponedeljka 30. t.m. in sicer ob delavnikih od 18.00 do 20.00 ure, v soboto 28. septembra od 10.30 do 13.00 in od 18.00 do 20.00 ure ter v nedeljo 29. septembra od 10.30 do 13.00 ure.

BENEČIJA-ŠPETER

V Beneski galeriji bo do 25. t.m., na ogled razstava slikarjev Alessandro Bernardis in Hermana Kosica. Otvoritev ob 19. uri, Urnik razstave vsak dan od 17. do 19. ure razen nedelje.

TRŽIČ

»Sala antiche mura«

Na ogled je razstava skulptur iz krusne sredice Emanuele Minchio.

ŠENTJANŽ V ROŽU

K+k center

Do 5. oktobra je na ogled razstava »Ponizevanje lepote« slikarja Salka Sariča in Vladimira Kolopica v okviru Bosanskih kulturnih dnevo.

ROŽEK

Grajska galerija

Do 30.9. je na ogled razstava del Veronike von Degenfeld.

Galerija Sikoronja

Do 13. oktobra je na ogled skupinska razstava umetnikov iz Slovenije »Generacija '82«.

TINJE

Don prosvete Sodalitas

V sredo, 25. t.m., ob 19.30 - odprtje razstave Zdravka Luketica iz Maribora.

GLEDALIŠČA

SNG OPERA IN BALET

Zupancičeva 1 Ljubljana

Vpis abonmajev za sezono 1996/97:

- dosednji abonenti od 30. septembra do 5. oktobra,

- novi abonenti od 7. do 12. oktobra.

Vpis bo pri blagajni gledališča na Zupancičevi 1 ob delavnikih, od 9. do 12. ure ter od 15. do 18. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure.

Operni program:

L. van Beeethoven FIDELIO, A. Foerster GORENJSKI SLAVCEK, G. Puccini LA BOHEME, C. Debussy PELLEAS IN MELISANDA.

Baletni program: R. K. Scedrin ANA KARENINA, GEORGE GERSHWIN (celovecerni balet). Studenti in dijaki!

Letos imate svoj ABONMA SOU in 50-odstotni poust pri nakupu vstopnic vseh kategorij.

SMG

Vilharjeva 11 Ljubljana

V četrtek, 26. septembra, ob 22. uri:

VESELJA DOM

Za izven.

V sredo, 25. septembra, ob 21. uri:

D. Potočnjak:

SLEPE MISI

Režija: Jan Zakonjssek. Za izven.

V četrtek, 26. septembra, ob 19.30:

MESTO, KJER NISEM BIL.

Režija Matjaž Pograjc.

Glasba: Demolition Group. Za izven.

V soboto, 28. septembra, ob 18. uri:

Weachter-Dekleva: KLOVNI.

Režija: Eduard Miler. Za izven.

Prodaja in rezervacija vstopnic v prodajni galeriji SMG, Trg franc. revolucije 5,

med 10. in 12. uro ter med 15.30 in 17.30, telefon 125 33 12, v soboto samo

dopoldan, uro pred predstavo pa pri

blagajni gledališča SMG, Vilharjeva 11,

tel. 301-286.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Čopova 14 Ljubljana

PREMIERA

Jutri, 23. septembra, ob 19.30:

T. Partljic: Politika, bolezen moja.

Za abonma M in izven.

CANKARJEV DOM

GLASBA

V četrtek, 26. septembra, in petek, 27., ob 19.30:

ORANŽNI ABONMA I. in II. ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE. Dirigent Marko Letonja; solistka Antje Weithaas, violina.

Program: A. Kumar, D. So-stakovic, S. Prokofjev.

V ponedeljek, 30. septembra, ob 19.30: KOMORNI

VEČER: Trio Wanderer, Francija. Program: J.

Haydn, B. Smetana, M. Ravel (Velika dvorana Sloven-

ske filharmonije). V sodelovanju s Francoskim kulturnim centrom.

PLES

Od četrta, 26. septembra, do sobote, 28., ob 21. uri:

Matjaz Faric: ROMEO IN JULIJA. Sodobni ples. Koreografija Matjaz Faric.

Produkcija Cankarjev dom, koprodukcija Die Theater, Dunaj; v sodelovanju z ZKO, Murska Sobota, in s Kultur Kontaktom, Dunaj.

Po uspešnih gostovanjih v Murski Soboti, na Dunaju, v Oldenburgu in Sarajevu ponovno v Ljubljani!

DRUGE PRIREDITVE

V torek, 24. septembra, ob 19. uri:

DRUŠTVO 2000; TRETJA UNIVERZA. Okrogla miza.

V sredo, 25. septembra, ob 19. uri: MEJE DEMOKRACIJE - KLUB MLADIH; MLADI IN EKOLOGIJA.

Klubski večer: Kultura občil in ekološka osveščenost. Ravnanje z odpadki-reciklaža. Onesneževalci: Ekološko gibanje mladih

(Klub DC).

Od srede, 25. septembra, do petka, 27. od 9. do 19. ure:

SOU: Seminar in sejem o obzidijskem izobraževanju.

RAZSTAVE

V četrtek, 26. septembra, ob 20. uri: Otvoritev razstave SLOVENIJA: 9 ARHITEKTOV (Do 16. oktobra). Odmevni arhitekturni projekt, na katerem se predstavlja devet slovenskih sodobnih arhitektov (O. Jugovec, S. Kristl, M. Mihelič, S. Sever, M. Bonca, V. Ravnikar, J. Kozelj, J. Kobe in A. Vodo-pivec) po Madridu in Barceloni v Ljubljani!

Do nedelje, 6. oktobra: Zoran Vogrincic: 20 LET. (Mala galerija, prost vstop)

Arheološka razstava: POZDRAVLJENI, PREDNAMCI! - Ljubljana od prazgodovine do srednjega veka. (Galerija CD, Dvorana Duse Pockaj). Informacije pa tel.: 061/17 67 360.

ABONMAJI

CANKARJEVEGA DOMA

Gledališko-plesni abonma sezona 1996/97. Vpis: lansk

abonenti (če poslajo prijavnico do 13. septembra) od 16. do 20. septembra; novi od 23. septembra do 4. oktobra. Gledališko-plesni abonma - ko ves, da

imaš svoje mesto!

Srebrni abonma - Popolna harmonija doživlja umetnosti in čustev! Vpis za zamudnike podaljšan do 30. septembra.

Informacije po tel.: 061/17 67 350.

Blagajna je ob delavnikih odprta od 11. do 13.30 in od 16. do 20. ure, ob sobotah od 10. do 13. ure in uro pred začetkom prireditev.

Telefon: 061/222-815, faks: 215-015.

Razstave so ob delavnikih odprte od 10. do 19. ure, ob nedeljah od 10. do 14. ure.

Obveščamo vas, da je v prodaji programska knjizica DC za sezono 1996/97.

GLASBA

TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER

TURISTIČNO DRUŠTVO

ROGAŠKA SLATINA

Zdraviliški trg 1 Rogaska Slatina

Danes, 22. septembra, ob 10. uri (Paviljon Tempel):

Promenadni koncert - Pihalni orkester Steklarne Rogaska Slatina. Dirigent: Jure Kranjc.

V sredo, 25. septembra, ob 20. uri (Paviljon Tempel):

Serenade-MePZ »Freja« Smarje pri Jelsah; zborovodka Mihaela Pihler.

V petek, 27. septembra, ob 20. uri (Kristalna dvorana):

Zaključek Rogaskega Glasbenega poletja.

BLED

ZELŠKA CERKVIKA

Zelše pri Cerknici

V torek, 24. septembra, ob 20. uri bodo v Zelški cerkvi nastopili:

Irena Grafenauer - flavta, Mate Bekavac - klarinet in Godalni kvartet Tartini.

KLUB MKNŽ

Bazoviška 26 Ilirska Bistrica

V petek, 27. septembra

gostujejo tri jezne punkerke zbrane v bendu SNAP-HER iz L. A. v Ameriki.

KLUB K4

Kersnikova 4 Ljubljana

Jutri, 23. septembra, ob 22. do 2. ure zjutraj:

Techno - etno kavarna, z D. J. Natašo.

V torek, 24. septembra, ob 22. do 02. ure zjutraj:

KICK IT in D. J. Kemal.

SREDNJA ŠOLA RU-

DOLFA MAISTRA

Kamnik

Zveza kulturnih organizacij Kamnik vabi v soboto, 28. septembra, ob 20. uri na:

JESENSKI VEČER narodnih in ponarodelih ter zimzelenih melodij.

V koncertnem programu bodo nastopili:

Joze Kalisnik- mezzosoprano, Janez Majcenovič-bariton, Rok Lap-bas,

Tomaz Plahutnik-citre, Bozo Maticic-harmomika, Tone Fticar-vezna beseda.

RAZSTAVE

GALERIJA PILON

Ajdovscina

Ob stoti obletnici rojstva umetnika Vena Pilona, je na ogled razstava njegovih slik, grafik, risb in skulptur iz zbirk Moderne galerije. Razstava je na ogled do 6. oktobra.

NARODNA GALERIJA

Puharjeva 9 Ljubljana

Od 19. septembra je na ogled razstava Biblija na Slovenskem v novem krilu Narodne galerije.

GALERIJA EQURNA

Gregorčičeva 3 Ljubljana

Razstava slikarjev Majde Skrinar, Zivka Ira Musič in Andraza Salamuna je na ogled od 3. septembra.

GALERIJA LOTERIJE SLOVENIJE

Trubarjeva 79 Ljubljana

Vojko Hernauss, olja na platnu, olja na kartonu. Razstava bo na ogled do 11. oktobra.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA

Dunajska 31 Ljubljana

Na ogled je razstava Brede Varl »Od skice do lutke«. Razstavo si lahko ogledate do 11. oktobra.

JAKOPIČEVA GALERIJA

Ljubljana

Na ogled je razstava karikatur arhitektke Lilijane Praprotnik Zupancic. Razstava bo na ogled do 11. oktobra.

INSTITUT »JOŽEF STEFAN«

Jamova 39 Ljubljana

Razstava slik Klavdija Palčica je na ogled do 14. oktobra.

Fergie je stalna tarča lovcev na avtograme

Nekdanja soproga britanskega princa Andrewa Sarah Ferguson je kljub razvezi še vedno zelo priljubljena po vsem svetu in stalna tarča neutrudnih lovcev na avtograme. (Foto: Reuter)

Bonnie Raitt že v družbi nesmrtnih

Rock pevka in kitaristka Bonnie Raitt, ki je doslej prejela že osem glasbenih nagrad grammy, se je dokončno vpisala med nesmrtni - na hollywoodskem RockWalku so odslej namreč tudi odtisi njenih dlani.

Bolnišnica v mestnem parku

Z uvajanjem tržnega gospodarstva se na Kitajskem končuje tudi obdobje brezplačnih zdravniških pregledov in zdravljenj v bolnišnicah. Ker pa je veliko ljudi prerevnih, da bi si lahko privoščili obisk v bolnišnici, so jim nekateri zdravniki občasno na voljo kar v mestnih parkih, kjer so njihovi nasveti brezplačni. (Foto: Reuter)

Meso kitov na poti do kupcev

Japonska je ena izmed redkih držav, ki še dovoljuje lov na ogrožene kite. Na Reuterjevi fotografiji je prizor iz tokijskega пристanišča, kjer razkladajo pravkar prispelo pošiljko kitovega mesa. Kitolovka je v dveh mesecih ulovila in predelala kar 77 kitov.

KRIŽANKA

Vodoravno:

1. prebivalci tretje največje države na svetu, 8. zenska, ki se s cim ukvarja zgolj ljubiteljsko, 10. ime italijanske filmske igralkice Mirande, 11. junak Vergilove pesnitve, 12. ime nemškega fizika Sterna, 14. španski slikar (Jose), 15. nacija, 17. cerkveni pevski zbor, 18. smučišče na POhorju, 20. avtomobilska oznaka Salerna, 21. začetnici švicarskega slikarja Kleeja, 23. francoski departma z glavnim mestom Albi, 25. etiopski knez, 27. ljubkovalna oblika ženskega imena Jerneja, 30. ime nekdanje danske filmske igralkice Nielsen, 32. živec, 33. začetek dirke, 35. morska ozina, 36. glavice azijskih ingverov, ki se uporabljajo kot začimba, 38. nekdanji slovenski politik (Anton).

Navpično:

1. vase zaprt družbeni sloj v Indiji, 2. brzice na finski reki Vuoksi, 3. kemijski znak za tantal, 4. grška boginja nesreče, 5. ime nemškega smučarskega skakalca Weissfloga, 6. majhen vodni tok v angleško govorečih deželah, ki teče le občasno, 7. grški mitološki letalec, 9. vrtna cvetica, 10. naelektrjen materialni delec, 13. nizozemski astronom (Jan Hendrik), 16. nekdanji ameriški filmski zvezdnik (James), 19. pekoča začimba, 21. poteg z nohtom ali krempljem, 22. kraj nad Reko, 24. črnogorski pesnik in vladika (Petar Petrovic), 26. nekdanji Beatle (Ringo), 28. nepotrebni predmeti, sara, 29. zoga izven igrišča, 31. pritok reke Marice v Bolgariji, 34. zmikavt, 37. kravji glas.

1	2	3	4	5	6	7			
	8								9
10				11					
12			13		14				
15				16		17			
		18			19		20		
21	22		23			24			
25		26		27			28	29	
30			31		32				
33				34		35			
36					37				
	38								

start, gat, kardamom, Vrtaša.

Sert, narod, kor, Areh, SA, PK, Tarm, ras, Nejsa, Asta, nerv, RESITEV Vodoravno: Kitajci, amaterka, Isa, Eneas, Otto,

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

	RUSKI SKLADATELJ (DIMITRIJ)	OSEBA, KI SLIKA NAPISE	OSNOVNA MERA	KRAJ PRI PORECU	VIDEZ, ZUNANJA PODOBA	KDOR NI NAROCNIK	JUDOV SIN V KRŠCAN. MITOL.	VENO TAUFER	GLAVNO MESTO UKRAJINE	PRISTAN. V IZRAELU		MOCNO PRETIRA- VANJE V CEM	SPREMLJ. AMORJA V RIMSKI MITOL.	SEJANJE	JANEZ (LAT.)	AVTOR: MARKO DRESCEK	OBLIKA RASTLIN. STEBLA	KRAJ PRI LOSKEM POTOKU	VRSTA MESANE SOLATE	PRVOTNI PREBIV. NOVE ZELANDIJE
TRAVA S SCETINA- STIMI LISTI											VELIKA KOLICINA					DEL OSTRESJA SKOK V STRAN				
OSEBA, KI OBLIKUJE ORNAMENTE											IZOSTANEK MENSTRU. VOZNUJA S SANKAMI									
BELOURS. PROSVET., PRVI TISKAR (GEORGJUL)								JASNO- VIDNOST KRISTALNO STEKLO												
BOG MODROSTI V EGIP. MITOL.				PREBIV. SKANDINAV. DRZAVE						MELODIJA DOMACINSKE CETE V V. AFRIKI				STANE SEVER			VODNI VRTINEC KANTAVTOR (IZTOK)			
STROJUD- OVSKI KRALJ				ZIRO RACUN			RUVANJE MESTO NA OTOKU HONSU								LJUDSTVO V KAMEODZI NERAZLOČNA CRKA					
AVTOMOBIL OZNAKA CELOVCA			POMEBNA KUHNJSKA ZACIMBA	PRIPOVEDNO LITERARNO DELO	VZDEVEK HINKA BRATUZA				ELEKTRICNA MORSKA RIBA					OKROGLA PALICA RAST. ROD. JAVOR				SEVERNO ATLANTSKI PAKT	VSTAJA, REVOLTA.	EDEN OD STARIH STARSEV
DESNI PRITOK SENE V FRANCIJI					ODSTRAN- JEVANJE LJUDI V POLITIKI							JOHN ADAMS	VERSKO SKRIVNOST VRSTA VRBE							
VKOPIRANJE					ZLEZA Z NOT- RAN. IZLOC. MARKO OKORN											MEHKO POKRIVALO BREZ KRAJEVCEV				
PRITOK DONAVE V ROMUNIJI									KONJ RJAVE BARVE							DEL MOLEKULE				
RAZLICNI CRKI			PTICA VJEDA						3. IN 2 VOKAL			PREDUJEM, AVANS				NEKD. HRVASKI NOGOMETAS (KRASNODAR)				

KORA
ARA
IE
SOKOL
CR
ATOM
RVAEC
IALOMITA
KAPA
NOTRANJICA,
VKOP
ARKANUM
CISTKA
OISE
KOL
SKAT
OKI
KI
KMERI
RVANJE
ZR
ASA
JAR
SS
AIR
DANKE
TOT
JASNOVIDSTVO
SKORINA
AMENOREJA
ORNAMENTIK
TRAM
MASA
SCETINOVA

Vodoravno: RESITEV:

RAI 3 slovenski program	
Za Trst: na kanalu 64 (Ferlugl) in 40 (Milje)	
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)	
20.25	Koticek: Barney
20.30	TV DNEVNIK
20.45	Sportna tribuna
20.55	Alpe - Jadran

RAI 1	
6.00	Aktualno: Euronews
6.45	Dok.: Kvarkov svet (vodi Piero Angela)
7.30	Otroski variete Aspetta la banda! (vodita Alessandra Bellini, Marco Del Buono), vmes risanke
8.00	Variete: L'albero azzurro - Plavo drevo
8.30	Variete: La banda dello Zecchino, vmes risanke in nan. Harry's Mad
9.40	Nabožna oddaja Sedmi dan
9.55	Maša (papež Janez Pavel 2. iz Reinsa)
12.00	Angelus, papežev blagoslov
12.35	Aktualno: Linea verde - Poletna Zelena črta (vodi S. Vannucci)
13.30	Dnevnik
14.00	Variete: Domenica in (vodijo Mara Venier, Andrea Roncato, G.P. Galeazzi, don Mazzi), vmes (16.50) sportna odd. Cambio di campo
18.00	Dnevnik
18.20	Sport: 90. minuta
19.00	Variete: Domenica in
19.30	Vreme in dnevnik
20.30	Sportne vesti
20.45	TV film: La Piovra 7 - Hobotnica 7 (dram., It. '95, i. Remo Girone, Ennio Fantastichini, P. Milardet, zadnji del)
22.45	Dnevnik
22.50	Glasb. oddaja: Napoli prima e dopo (vodi Marisa Laurito)
0.00	Dnevnik, zapisnik, horoskop, pogovori in vreme
0.30	Potihoma - Nočni pogovori z Albo Parietti
0.50	Film: Aldebaran (dram., It. '35, i. Gino Cervi)
2.30	Glasbena oddaja

RAI 2	
7.20	Nan.: Paradise Beach
8.05	Film: Scuola di spie (krim., VB '58, i. V. McKenna, P. Scofield)
9.00	10.00 dnevnik
10.30	Nedeljski Disney, vmes dok. Compagni di banco a quattro zampe, risanke
11.30	Nan.: Blossom
11.55	Dnevnik
12.00	Nan.: Velika dolina
13.00	Dnevnik, oddaja o motorjih Tg2 Motori
13.40	Film: Il lungo, il corto, il gatto (kom., It. '67, i. Franchi-Ingrassia)
15.10	Aktualna odd.: Cercando cercando
16.35	Film: Tutti gli uomini del presidente (dram., ZDA '76, i. R. Redford)
19.00	Tgs Domenica sprint
20.30	Dnevnik Tg2
20.50	TV film: Amore! (kom., ZDA '94, i. Jack Scalia, K. Ireland, G. Hamilton)
22.30	Dok.: Nikaragva v očeh Kena Loacha
23.10	Dnevnik in vreme
23.30	Protestantizem
0.00	Film: Rapina al computer (dram., VB '88, i. B. Hill, D. Newark)

RAI 3	
6.30	Variete: Fuori orario
8.55	IP v veslanju
11.00	Aktualno: Ocistimo svet
12.00	Film: Giorni caldi a Palm Springs (kom., ZDA '63, i. Troy Donahue)
13.35	Dok.: Blake Molentargiusa
14.00	Deželni dnevnik
14.25	Nan.: La legge di Bird
15.25	Sport: Quelli che aspettano, 15.55 Quelli che il calcio... (vodi F. Fazio)
18.00	Sportna odd.: Stadio sprint
18.20	Sport: dresura
18.50	Vreme, dnevnik, deželne vesti in sport
20.00	Variete: Drobci
20.30	Film: Conan il distruttore (pust., ZDA '83, i. A. Schwarzenegger, Grace Jones, S. Douglas)
22.25	Sportna nedelja
23.30	Dnevnik, deželne vesti
0.20	Nočni dnevnik, vreme
0.30	Nogomet A lige
1.30	Tenis: Česka-Svedska (pokal Davis)
2.10	Proza: Leocadia (1. del)

RETE 4	
6.20	Nan.: Wings, 6.40 Love Boat, 7.30 A cuore aperto, 8.35 Giudice di notte
9.00	Teleprodaja
10.15	Masa
10.45	Aktualno: La domenica del villaggio (vodi Davide Mengacci), 12.30 Chi c'è c'è, vmes (11.30) dnevnik
13.30	Dnevnik Tg4
14.00	Variete: Game Boat
16.00	Aktualno: Amici animali
17.00	Nan.: Komisar Cordier (i. Pierre Mondy)
18.55	Dnevnik in vreme
19.30	Variete: Game Boat, vmes risanke Calimero, Puffi
20.40	Film: Due sconosciuti, un destino (dram., ZDA '92, r. J. Kaplan, i. M. Pfeiffer, D. Haysbert)
22.40	Dokumenti: Mina Anna Mazzini
1.00	Pregled tiska
1.20	Nan.: Kojak

CANALE 5	
6.00	Na prvi strani
8.45	Nan.: Neverjetni Hulk
9.45	Film: I due figli di Trinità (kom., It. '72, i. Franchi-Ingrassia)
11.45	Nan.: Norma in Felice
12.15	Glasba: Superclassifica Lestvica LP (vodi Ambra Angiolini)
13.00	Dnevnik
13.30	Variete: Mr. Bean
14.00	Film: Mia moglie è una strega (kom., It. '80, i. R. Pozzetto, E. Giorgi)
15.50	TV film: Heidi (kom., ZDA '93, i. Noley Thornton, Jane Seymour)
18.30	Glasbena odd.: Mina - Battisti - Pesmi našega življenja (vodita Alba Parietti, Red Ronnie)
20.00	Dnevnik TG 5 in vreme
20.30	Film: Mamm, ho riperso l'aereo (kom., ZDA '92, i. Macaulay Culkin, Joe Pesci, Daniel Stern)
22.45	Nan.: N.Y.P.D. - New York Police Department - Sipowiczewa poroka (i. Jimmy Smits, D. Franz)
23.45	Dnevnik
0.00	Film: Impiegati (kom., It. '84, i. Elena Sofia Ricci, Luca Barbareschi)
2.00	Pregled tiska
2.30	Nanizanka: Un papà in prima pagina

ITALIA 1	
6.30	Otroski variete, vmes nan. in risanke ter varieteja Bim Bum Bam in Magazine
9.55	Variete za najmlajše: La nostra inviata Manuela, risanke
10.30	Avtomobilizem F1: VN Protugalske, poskusne voznje
11.30	Nan.: A-Team
12.25	Odprti studio
12.45	Sport: Vodič nogometnega prvenstva, 13.30 Grand Prix, 14.30 Formula 1 start
15.00	Avtomobilizem F1: VN Protugalske
17.00	Sport: Parco chiuso
17.30	Nan.: MacGyver
18.30	Odprti studio, vreme
18.45	Aktualno: Fatti e misfatti
19.00	Avtomobilizem F1: VN Portugalske
20.15	Sport: Mai dire gol - Pilole
20.30	Nan.: X-Files - Strele (i. David Duchovny, Gillian Anderson, D. Oswald)
22.30	Sport: pressing (vodi Raimondo Vianello)
0.15	Italija 1 sport
1.20	Film: 40 gradi all'ombra del lenzuolo (kom., It. '75, i. E. Fenech)

TELE 4	
19.30	22.00 Dogodki in odmevi
15.00	Nad.: Amore gitano
16.10	Nan.: Great Detective
19.30	22.15 Sportna oddaja
20.30	Nogomet: Triestina-San Donà
22.45	Personaggi e opinioni - Osebe in mnenja
23.15	Koncert

MONTECARLO	
13.00	20.00, 22.30, 1.00 dnevnik, 13.15, 19.55 Sport
10.00	12.15 Nedeljski sport
12.00	Papežev blagoslov
13.30	Nanizanka
14.00	Risanka
18.00	Sport: TMC Race
20.00	Sportna odd.: Crono
20.30	Variete: Arrivano le nostre - Un autunno molto speciale (vodi Loretta Goggi)
23.15	Film

Slovenija 1	
8.30	Videostrani
9.05	Delfi in prijatelji, 13. del
9.30	Sredi galaksije zavij levo, 18. del avstralske nanižanke
10.00	Balerina, 2. del angl. baletne serije
11.00	Vsi smo ena družina, 1. del jap.-kanadske serije
11.30	Obzorja duha
12.00	Ljudje in zemlja
12.30	Folklorna oddaja
13.00	Poročila
13.05	Hugo, ponovitev tv igrice
13.35	Karaoke, ponovitev
14.35	Nedeljska reportaža
15.05	Dlan v dlani
15.20	Najstnika, fracoski film
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Zavrtno stare kolute
17.40	Po domače
19.10	Risanka
19.15	Loto
19.30	TV dnevnik 2, vreme
19.45	Sport
19.50	Zrcalo tedna
20.05	EPP
20.10	Zoom
21.10	Moski zenske
22.10	TV dnevnik 3, vreme
22.20	Sportni pregled

Slovenija 2	
8.00	Euronews
10.00	Trnuljica, ameriski film
11.00	Videospon
11.30	Lahkih nog naokrog
12.15	Sova: Red in zakonitosti, 4. del
13.05	Na vrtu
13.35	Euronews
17.40	Asfaltna džungla, film
19.25	Euronews
19.30	V območju somraka
20.00	Don Kihot

Koper	
15.00	Euronews
16.00	Na počitnicah z O. J., filmi, ki jih delajo otroci
16.30	Peter Pan club
17.00	List in cvet, 1. del dok. oddaje
17.30	Baba Malu, risanke
18.00	Slovenski program
19.00	Kam vodijo naše stezice
19.00	TV dnevnik
19.30	Vsedanes
19.30	Nočni sodnik, tv nanizanka
20.00	Vesolje je...
20.25	Zrebanje loto
20.30	Istra in ...
21.00	Fantje iz celuloide, nad.
22.00	TV dnevnik
22.15	Nedeljski sportni dnevnik
22.25	Globus
23.05	Jazz
24.05	TV dnevnik
	Vsedanes

Hrvaška 1	
9.00	Otroski program
	Sezamova ulica
10.00	Zivalski svet, 5. del
10.30	Snezinke, posn. koncerta
12.00	Poročila
12.20	Kmetijska oddaja
13.10	Folklor
13.40	Mir in dobrot
14.10	Duhovni klic
14.15	Opera Box
15.30	Oprah show
16.20	2,4 otroka, 4. del
16.45	Domaci video posnetki
17.10	Poročila
17.15	Zamet, ameriski film
18.40	Zajckove zgodbe
19.05	TV fortuna
19.30	Dnevnik
20.05	Agatha, angleski barvni film
22.00	Poročen... z otroki, 29. del ameriske nanižanke
22.25	Dnevnik

Horoskop

zapisal B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Zamikalo vas bo, da bi se po dolgem času naučili nekaj novega. Ne spustajte se v karkoli; izberite tamo, ki vam bo pomagala razbliniti meglo, v kateri se izgublja.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Kljub neizpolnjenim obveznostim boste nad vse brezskrbni, kajti prepričati se vam bo uspelo, da nedelja ni primerna za skrb. Prav imate - ampak ne le nedelja.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Pogresali boste družbo, zato boste begali od znanca do znanca. Nihče ne bo mogel zapolniti vaše notranje praznine - razen nekoga, ki vam ga bo pričaralo naključje.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Preplaval vas bo občutek, da vas nihče ne mara. O ja, se kako vas marajo, le da tega skozi očala silnih potreb še zmeraj ne vidite. Vam jih bo nekdo moral razbiti?

LEV 23. 7. - 23. 8.: Ljudje ne bodo skitarili s polivalami vaših dosežkov, zato se boste malce prevzeli. Ne hvalite se s tistim, kar se bo, ampak samo s tistim, kar je za bilo.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Medtem ko vas bodo drugi hoteli navdušiti za svojega, boste vi trmasto vztrajali pri svojem nacrtu. Zmaga bo obojestranska: ceprav skupaj, bo vsakdo utiral svoja pota.

TEHNIKA 23. 9. - 22. 10.: Od partnerja boste pričakovali veliko več kot je pripravljen dati. Naj se vaše pričakovanje ne prevesi v zahtevo, sicer boste nadeje prešli se manj od nič.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Ker boste z vseh strani cislani, boste pomislili, da vas k nekemu napeljujejo. Pa se res je: želijo, da se končno nasitite pohval in postanete skromnesji.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Strogo načrtovan izlet se vam ne bo obnesel, zato se raje vdajte vodstvu drugim ali pa se prepustite spontanosti. Spontanejši boste, lepši in daljši bodo spomini.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: S hladnim srcem boste poslušali kritiko na vas račun, saj se boste zavdali, da je več kot upravičena. Ne vračajte z enakim, preden se ne osvobodite želje po obrambi.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Neko zablodelo dušo boste skušali speljati na pravo pot. Ampak kar prave poti ne poznate niti sami, se vam bo zgodilo, da bosta skupaj odhoda po meglenih stranpotih.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: V navalu osamljenosti se boste obesili na osebo, ki bo preveč zaposlena s seboj, da bi se vam odzvala. Pomagajte ji torej, pa bo veseljem prenašala vašo težo.

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.05, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Igra za otroke; 9.05 Perspektive; 9.30 Sledi časa; 11.05 Poslušalci čestitajo; 12.05 Na današnji dan; 13.25 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Gost; 16.20 Pod lipo domačo; 17.20 Minute s Simfoniki RTVS; 18.05 Reportaža; 18.35 Zbori; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva, vreme, promet; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.30 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni, okturno: Zadnji poletni ples.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.50 Kulturne prireditve; 9.35 Povevka; 10.35 Gost; 11.45 Gori. Doli. Naokoli; 13.00 Športno popoldne, vmes nogomet, zimzelene melodije; 15.00 Morda niste vedeli; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 19.30 Top albumov; 21.00 Drugi val; 22.00 Zrcalo dneva, vreme, promet; 22.20 Iz naših sporedov.

Slovenija 3

8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00 Poročila; 8.05 Na poljani jutro; 8.30 Preludij; 9.00 Maša; 10.05 Orkestri in solisti; 10.40 Izbrana

proza; 13.05 Ljubljanski madrigalisti; 14.05 Humoreska; 14.35 Operno popoldne; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 19.30 Cerkevna glasba; 20.00 Sedmi dan; 20.15 Iz komornih in opernih opusov; 22.05 Nove prevodne strani; 22.30 Vokalno-instrumentalna glasba; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,6 - 98,1 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 8.00 Otvaritev; 8.15 OKC obveščajo; 8.50 Zvočna reklama za «Nedelo»; 9.00 Kmetijski nasveti; 9.30 Glasb. reportaža; 10.10, 11.00 Primorski kraji in ljudje; 10.40 Power play; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du, jes?!; 15.00 Power play; 15.30 DIO; 16.00 Nedelja na športnih igriščih; 18.00 Večer večnozelehen T. Pirca; 19.00 Dnevnik; 22.00 Zrcalo dneva, iz naše diskoteke; 0.00 Nočni pr.

Radio Koper

(italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.00 Fantastične prirovede; 9.00 Kulturna poročila; 9.20 Poletno branje; 10.00 Barca va vento meha; 10.35 Sigla singel; 11.00 Ob 11-ih; 12.00 Gla-

sba po željah; 12.30 Šport; 13.40 Bella Bellissima; 13.45 Galletti; 14.00 Lestvica LP; 15.30 V nedeljo; 18.45 Rigatoni; 19.30 Šport.

Radio Trst A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojano; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder: Ringo potepuh (B. Hofman, dram. Z. Tavčar, r. A. Rustja, 4. del); 10.20 Veselo po domače; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.10 Orkestri; 11.30 Nabožna glasba; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Na počitnice; 12.30 Poletne melodije; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mala scena - Kom. nad: Mario, Karmen, Sofija in Klementina (a.-r. M. Sosič, 4. del); 14.40 Zabavna glasba; 15.00 Z naših prireditev; 16.00 Iz studia z vami (izbor okroglih miz); 17.00 Šport in glasba; 18.30 Revival; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

7.15, 12.15, 18.15 Krajevna poročila; 11.30, 15.10, 17.10 Poročila; 10.30 Jutranji val.

Radio Koroška

6.00-7.00 Dobro jutro, Koroška! - Guten Morgen, Kärnten - Duhovna misel (mag. Ivan Olip); 18.00-18.30 6 X 6 - Domače uspešnice.

RAI 3 slovenski program

Za Trst: na kanalu 64 (Ferlugi) in 40 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 Koticek: Barney

20.30 TV DNEVNIK

20.50 Sportna tribuna

RAI 1

6.30 Jutranji dnevnik

6.45 Jutranja oddaja poletni Unomattina, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.35, 9.00, 9.30) dnevnik

9.45 Film: Una tigre in cielo (biog., ZDA '55, i. Alan Ladd, June Allison)

11.30 Dnevnik iz Neaplja

11.35 Nan.: Corsie in allegria - Zdravnik po sili (i. A. Walker, S. Hodge)

12.25 Vreme in kratke vesti

12.35 Nan.: Gospa v rumenem - (i. A. Lansbury)

13.30 Dnevnik, 13.55 Gospodarstvo

14.05 Film: Una gita scolastica (kom., It. '83, r. Pupi Avati, i. Carlo Delle Piane, Tiziana Pini)

15.40 Mladinski variete Poletni Solletico, vmes risanke in nan. (vodita E. Ferracini, Mauro Serio)

17.35 Nan.: Le simpatiche cagnaglie

18.00 Dnevnik

18.10 Aktualno: Italia sera

18.50 Variete: Luna Park

19.35 Vreme, dnevnik in sport

20.35 Variete: Le torri della zingara (vodita Anna Falchi, Cloris Bosca)

20.50 Variete: Le stelle della moda - Sotto il cielo di Roma (vodi Milly Carlucci)

22.40 Dnevnik

22.45 Dok.: Velike razstave - Marlene Dietrich

0.00 Dnevnik in vreme, zapiski, horoskop, nočni pogovori in vreme

Aktualno: Videosapere, 0.40 Dokumenti

1.00 Aktualni pogovori: Sotto voce - Potihoma (vodi Gigi Marzullo)

RAI 2

7.00 Variete za najmlajše, vmes dok. V kraljestvu narave, nato risanke in nanizanke

9.30 Zidovska kultura

10.00 Film: Il ragazzo ha visto l'assassino e deve morire (dram., VB '72)

11.30 Rubrika o zdravstvu Tg2 33, 11.45 dnevnik

12.00 Variete: I fatti vostri

13.00 Dnevnik, 13.30 Navade in družba

14.00 Nan.: Komisar Kress

15.00 Nad.: Quando si ama, 15.30 Santa Barbara

16.15 17.15 Dnevnik

16.20 Variete: El' Italia racconta - Italija pripoveduje

17.50 Sereno variabile

18.05 Sport in dnevnik

18.35 Nan.: Un caso per due

19.45 Risanke: Go-Cart

20.30 Vecerni dnevnik

20.50 TV film: Ispettore Derrick (i. Horst Tappert)

22.00 Aktualno: Scanner, 22.30 Turisti per caso (S. Blady, P. Roversi)

23.30 Dnevnik, vreme

0.20 Sport

0.35 Film: Gli invasori (vojni, VB '41, i. L. Howard)

RAI 3

6.00 Jutranji dnevnik

8.30 Film: L' uomo venuto da lontano (dram., ZDA '44)

10.30 Videosapere: Domača te- lovadnica, Kinematogra- fija, Potovanje po Italiji, Nepoznane Benetke, Fi- lozofija, Media/Mente

12.00 Dnevnik

12.15 Nan.: In famiglia e con gli amici

13.05 Variete: Comunque chic

13.15 Dokumenti

13.25 Aktualno: Barva mest - Ferrara

14.00 Deželne vesti, dnevnik

14.50 Nan.: I mostri

15.25 Sportno popoldne: nogo- met B lige, smucanje na vodi, atletika

17.00 Dok.: Geo & Geo

19.00 Dnevnik, deželne vesti

20.00 Variete: Drobci

20.30 Film: Dispersi nel deser- to blu (pust., ZDA '92, i. R. Ulrich, A. MacGraw)

22.30 Dnevnik, deželne vesti

22.55 Ponedeljkov proces

0.30 Dnevnik, pregled tiska

1.10 Variete: Fuori orario

RETE 4

7.10 Dok.: Nati liberi

7.30 Film: Il grande cuore di Margaret (dram., '93)

9.00 Nad.: Un volto, due don- ne, 10.00 Zingara, 10.30 Aroma de café, 11.45 Cuore selvaggio, vmes (11.30) dnevnik

12.25 Kviz: La ruota della for- tuna

13.30 Dnevnik

14.00 Nan.: Casa dolce casa

14.30 Nad.: Sentieri

15.30 Film: Cinque marines per cento ragazze (It. '61)

17.45 Kviz: OK, il prezzo è giu- sto!

18.55 Dnevnik in vreme

19.25 Variete: Game Boat, vmes risanke I Puffi

20.40 Film: Il Prof. Guido Ter- silli primario della clini- ca ... (kom., It. '69)

22.30 Film: Spogliamoci così senza pudor (kom., It. '76), 0.50 pregled tiska

CANALE 5

6.00 Na prvi strani, vreme

8.45 Variete: Maurizio Coi- stanza Show (pon.)

11.30 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa)

13.00 Dnevnik TG 5

13.25 Aktualno: Sgarbi quoti- diani

13.40 Nad.: Beautiful (i. Ron Moss, K. Kelly Lang)

14.10 Aktualne teme v oddaji: Uomini e donne (vodi Maria De Filippi)

15.30 Nan.: Sisters (i. Sela Ward)

16.00 Otroški variete Bim Bum Bam in risanke

17.25 Nan.: Investigatori invisi- bili (i. M. Bellavia)

18.00 Aktualno: Verissimo, tut- ti i colori della cronaca - Dnevna kronika

18.45 Kviz: Vinca il migliore

20.00 Dnevnik TG 5

20.25 Variete: Estatissima sprint (vodita Gabibbo, Miriana Trevisan)

20.40 Film: Il socio (dram., ZDA '93, r. S. Pollack, i. Tom Cruise, Gene Hack- man, Hal Holbrook)

23.15 Variete: Maurizio Costan- zo Show, vmes (0.00) dnevnik

1.30 Sgarbi quotidiani

1.45 Estatissima sprint

2.00 Pregled tiska

ITALIA 1

6.10 Otroški variete, vmes na- nizanke in risanke

9.10 Nase mnenje

9.15 Nan.: Družina Hogan

9.45 Pianeta bambino

10.20 Nan.: A-Team, 11.30 McGyver

12.25 Odprti studio, 12.45 Fatti e misfatti, Sport studio

13.00 Variete za najmlajše

14.25 Variete: Niente panico

14.30 Aktualno: Colpo di ful- mine (vodi A. Marcuzzi)

15.00 Nan.: Willy, il principe di Bel Air, 15.30 Sweet Valley High

16.00 Variete: Planet

16.15 Nan.: Bayside School, 16.45 Beverly Hills, 17.55 Helen in njeni prijatelji

18.30 Odprti studio, vreme, 18.50 Secondo noi, 18.55 Sport studio

19.00 Nan.: Baywatch, 20.00 Primi baci

20.30 Film: Ci hai rotto papà (kom., m. It. '93, i. P. San- tonastaso, F. Diogene)

22.30 Nan.: Renegade

23.30 Aktualno: Fatti e misfatti

23.40 Sport: Goals-angleski no- gomet, 23.30 Pokal pr- vakov, 0.40 Avtomobili- zem F1

TELE 4

19.30 22.00, 23.45 Dogodki in odmevi

15.00 Sport: rokomet

17.00 Nogometna tekma

20.05 Pravljiice

20.30 Kosarka lige A1: Pall. Trieste - Cagiva

22.30 Nan.: Beverly Hillbillies

22.55 Nad.: Amore gitano

MONTECARLO

13.00 20.00, 22.30, 0.30 Dnev- nik, 13.15, 19.50 Sport

12.00 Nan.: Matlock

14.00 Nad.: Acapulco Bay

15.00 Variete: Tappeto Volante

17.00 Variete: Ko bi bili Sher- lock Holmes

18.00 Variete: Zap Zap

20.00 Nan.: Free Spirits

20.30 Film: Tombstone (ve- stern, ZDA '93, i. Kurt Russell, Val Kilmer)

22.45 Film

Slovenija 1

9.30 Videostrani

10.05 Gozdne zivali, posn. predstave PDG iz Nove Gorice

10.50 Aneta, 3. del ceske nad.

11.15 Izmena, pon. amer. filma

13.00 Porocila

13.05 Novice iz sveta razvedri- la, pon.

13.50 Tedenski izbor: Utrip

14.05 Zrcalo tedna

14.20 Za tv kamero

14.40 Forum

15.00 Nedeljska reportaža

15.30 Moski, zenske

16.20 Dober dan, Koroska

17.00 TV dnevnik 1

17.10 Radovedni Tacek: Meh

17.25 Lov na znamko, 3. del norveške nadalje- vanke

18.00 Po Slovenija

18.30 Delničarji, 7. del

18.40 Risanka

18.50 Lingo, tv igrice

19.20 Zrebanje 3 x 3

19.30 TV Dnevnik 2

19.50 Sport

20.00 Parlametarna krizpotja

21.25 Rocka rocka

21.50 Iгла in laser

22.30 TV Dnevnik 3

22.50 Sport

23.00 Sova:

Red in zakonitost, 6. del

23.45 Noro zaljubljena, 7. del ameriske nanizan- ke

0.10 TV, jutri, videostrani

Slovenija 2

9.00 Euronews

11.20 Učimo se tujih jezikov: " Angleščina

11.35 Christi, 20. del ameriske nadaljevanke

12.20 Slovenski festival doma- ce zabavne glasbe »Ptuj '96«, 2. del

13.15 Res je!

14.40 Sobotna noč

16.05 Sportni pregled

16.50 Wildbach, 4. del

17.40 Sova:

Red in zakonitost, 5. del

18.30 Sedma steza

19.00 Noro zaljubljena, 7. del

19.30 V območju somraka, 22. del

20.00 O. Barski: Zenske mojega moza, francoska drama

21.30 Južna Amerika: Tromeja, 4. oddaja

22.15 Osmi dan

22.45 Homo turisticus, oddaja o turizmu

23.15 Svet poroca

23.45 Brane Rončel izza odra

Koper

15.00 Euronews

15.50 Fantje iz celuloide, 1. del italijanske nad.

16.50 Globus

17.30 TVD mladi

18.00 Slovenski program Studio 2 sport

18.45 Primorska kronika

19.00 TV dnevnik Vsedanes

19.30 Nočni sodnik, tv nanizanka

20.00 Goli evrope

20.30 Orient Express, 2. del tv nanizanke

21.30 Achtung baby v Bene- kah, posebna oddaja o 53. filmskem festivalu, vodi R. Ferucci

22.00 TV dnevnik

22.30 Slovenski program Studio 2 sport

Hrvaška 1

10.00 Dnevnik

10.35 Razredni pouk

11.05 Iskrice

11.30 Orkani, 9. del

12.00 Porocila

12.20 Ljubezenske vezi, 22. del spanske nadaljevanke

13.05 Pustolovscine Dona Jua- na, ponovitev ameriskega filma

14.55 Modul 8

15.20 Domace zivali, 10. del

16.40 Niti v rokah, 2. del

17.35 Kolo sreče

18.40 Danes v saboru

19.30 Dnevnik

20.05 Tujec, 3., zadnji del hrv. nad.

21.05 Poslovna razstava

21.55 Kdo je ona?: Z.D.A.

22.30 Hrvaška spominska knji- ga

22.40 Dnevnik

22.50 Strah v Wood Sideu, ameriski film, 1992

0.20 Porocila

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Porocila;

19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.50 Biovreme; 8.05 Radio plus;

8.40 Minute za smeh; 10.30 Pregled tiska;

12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski na- sveti; 13.20 Obvestila in osmrtnice; 14.30 Varnostna kultura; 15.30 Dogodki in odme- vi; 17.05 Studio ob 17.; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotocja; 21.05 Zaplesite z na- mi; 22.30 Informativna odd.; 22.40 Slovenski pevalci šansonov; 23.05 Literarni nokturmo.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.30 Zvezdni pre- gled; 8.40 Koledar prireditve; 9.35 Popevki tedna; 11.00 Ekološke teme; 12.00 Opold- ne; 14.00 Drobčine; 14.45 Gost; 15.30 DIO, vmes šport, vreme; 16.15 Popevki ted- na; 16.40 Tema popoldneva; 18.00 Štu- dentski rock; 19.30 Ameriška country lestvi- ca; 20.00 Popularnih 40; 22.00 Zrcalo dne- va, vreme; 22.20 V soju žarometov.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Porocila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Kulturna panorama; 11.05 Čas in glasba; 13.05 Igra za oroke; 14.05

Izobraževalni program; 15.00 Pihalne god- be; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Diverti- mento; 16.45 Enciklopedija Slovenije; 17.00 Nove glasb. generacije; 18.05 Kulturni glo- bus; 18.15 Slov. glasbena ustvarjalnost; 19.30 Operni koncert; 20.30 Koncertna se- zona Evroradia; 22.30 Dvignjena zavesal; 22.50 Komorni studio; 23.55 Lirični utrinek

Radio Koper
(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Porocila;

12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik, osmrtnice; 7.40 Noč in dan; 7.45 Evergreen;

8.05 Pozdrav; 8.45 Delo; 8.50 Pesem tedna;

9.00 Kulture napovedi; 9.40 Hit dneva; 9.45 Odgovori na rešeto; 10.40 Power play; 11.00 V podaljšku; 13.00 Daj, povej; 15.00 Ob ro- bu igrišča; 15.15 Hit dneva; 15.30 DIO; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni kole- dar; 17.00 Parlamentarna kronika; 18.00 Bla bla radio; 19.30 Z N. Benčič; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Iz diskoteke RK.

Radio Koper
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop;

8.40 32-322; 9.15 Glasbene želje; 10.00 Pre- gled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Sigla single; 11.30 Souvenir d' Italy; 12.55 pesem

tedna; 13.00 Glasba po željah; 13.55 Lo- candina; 16.00 E. state freschi; 18.45 Istrske legende; 19.20 Sigla single; 19.45 Šport.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Porocila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljiice; 8.00 Dežel- na kronika; 8.10 Iz Četrtekovih srečanj; Tigro- va duša; 8.40 Soft music; 10.10 Koncerti;

11.35 Odprta knjiga: Ženska v ospredju (M. Žižmond, prip. B. Bratuž); 11.50 New Age;

12.00 Viki Grošelj (itervju); 12.30 Orkestri;

12.40 Zborovska glasba; 13.30 Kmetijski tednik; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Afera Hreščak v tržaškem občinskem svetu; 14.50 Glasba za vse okuse; 15.00 Poletni mozaik;

Rock legende, itd.; 17.00 Kulturna kronika;

17.10 Klasični album: teden D. Šostako- viča; 18.00 Zaštrta krila (M. Rebula); 18.20 Slov. lahka glasba; 19.20 Spored za na- slednji dan.

Radio Opčine

7.15, 12.15, 18.15 Krajevna porocila; 11.30, 15.10, 17.10 Porocila; 10.00 Matineja (Ho- roskop); 13.00 Samo za Vas - Ostali Trst (pon.); 20.30 Loža v operi.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kratki stik.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, Republika, Vojkova 78, tel. 061-1684456, fax 061-345285/345289
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomski propaganda: Publist SRL
Trst, Ul. Valdirivo 36/I. nad. poštni predal 568
tel. 040-361888, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
Tel. in fax: 061-1262044

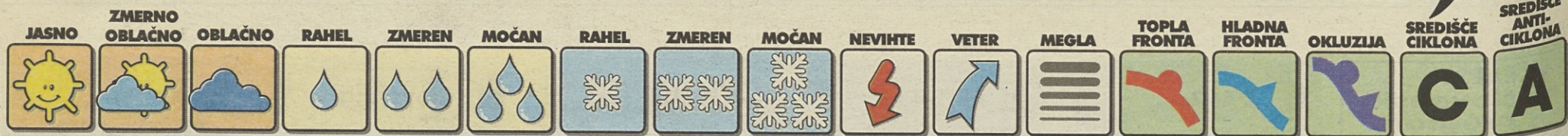
Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozljaj po formatu, IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 60 SIT
Naročnina za leto 1996 - 430.000 LIT
Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, letna 15.000 SIT plačljiva preko
DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373
ziro račun 51420-601-27926

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VREMENSKA SLIKA

Nad južno Evropo in Sredozemljem je območje nizkega zračnega pritiska. Nad severnim Sredozemljem je frontalni val, ki se počasi pomika proti vzhodu.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 06.49 in zšlo ob 18.59. Dan bo dolg 12 ur in 10 minut.

LUNINE MENE

Luna bo vzšla ob 15.59. in zšla ob 01.01.

PLIMOVANJE

Danes: ob 7.39 najvišje 25 cm, ob 13.28 najnižje -11 cm, ob 19.02 najvišje 23 cm.
Jutri: ob 1.36 najnižje -40 cm, ob 8.17 najvišje 35 cm, ob 14.17 najnižje -22 cm, ob 20.00 najvišje 31 cm.

BIOPROGNOZA

Vreme bo na občutljive ljudi vplivalo obremenilno.

Podatke posreduje Hidrometeorološki zavod RS

TEMPERATURE REK

POSTAJA	st. C	POSTAJA	st. C
Mura Gornja Radgona	10,6	Gradascica Dvor	10,7
Sava Radovljica	10,5	Savinja Veliko Sirje	15,1
Sava Sentjakob	-	Paka Sostanj	-
Sava Hrašnik	12,3	Soca Solkan	12,5
Sora Suha	11,6	Idrija Podrečje	11,9
Ljubljana Moste	13,2	Vipava Dolenje	10,5

TEMPERATURE MORJA

POSTAJA	st. C
Portoroz	20,0
Porec	20,0
Rovinj	21,0
Zadar	19,0
Komiza	20,0
Hvar	21,0

TEMPERATURE V GORAH

Višina	st. C
500 m	17
1000 m	14
1500 m	10
2000 m	7
2500 m	3
2864 m	1

DANES

Slovenija: Danes bo oblačno, občasno bodo padavine, delno tudi kot nevihte. Najnižje jutranje temperature bodo od 7 do 12, najvišje dnevne pa od 13 do 18 na Primorskem do 20 stopinj C. Sosednje pokrajine: Tudi v sosednjih pokrajinah bo oblačno, občasno bodo padavine delno s posebnimi nevihtami.

JUTRI

Slovenija: V ponedeljek bo oblačno z občasnimi padavinami delno kot plohami ali nevihtami, v torek bo spremenljivo oblačno s krajevnimi plohami.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA SE RES JE

V izlozbi tokrat kip in kipar

Kipar je sklesal svoj kip kar v pritličju mestne hiše v Philadelphii in na ta način pritrignil radovednost mimoidočih (Ap)

Zadnja turistična atrakcija Dallasa: uprizoritev atentata na Kennedyja

WASHINGTON - Pridite v Dallas, kjer boste lahko doživeli tudi atentat, v katerem je umrl John Kennedy: to je zadnja atrakcija za turiste, ki si jo je zamislil nadebudni Paul Crute. Bivši uslužbenec v nekem prodajnem podjetju je uvidel, da lahko dobro vnovči neobrzdljivo radovednost številnih turistov, ki trumoma obiskujejo kraj, kjer se je zaključila življenska pot mladega predsednika. Gre se za odprto rano, je rekel 34-letni bivši prodajalec, ki je sklenil, da bo ponudil realistično verzijo atentata vsem, ki dogodek se vedno doživljajo kot v nekakšnih sanjah.

Odsteti je treba 25 dolarjev, zato da vas posadijo na zadnji sedež limuzine, ki je na las podobna tisti, s katero se je John Kennedy peljal po Dallasa. Paul Crute ni našel prav istega modela, Kennedy se je peljal v modelu Lincoln iz leta '63, medtem ko je za turiste Crute dal popraviti leto dni mlajše vozilo. Avto v radiu prenaša iste vesti kot na dan Kennedyjevega umora, iz posebnih zvočnikov pa prihajajo spremni zvoki in predvsem navdušeno vzklikanje množice. Ko vozilo prečka Dealey Plazo, je slišati šest strelav, glas iz radia pa komentira, češ da se je nekaj zgodilo v predsedniški koloni vozil.

Mečarica in otrok

Fotograf Paul VanDevellder je 3-letnemu Andrewu Silkwoodu pokazal postor, na katerem je otrok z mečarico Keiko, ki je imela nosilno vlogo v filmu Free Willy. Keiko je v akvariju v Miamiu, toda naravovarstveniki si prizadevajo, da bi jo izpustili in da bi lahko zaplavala na odprto morje kot Free Willy (Ap)

Kolumbija: mamila v predsedniškem letalu

BOGOTA - Nekaj ur pred napovedanim odhodom so na krovu predsedniškega letala našli precejšnjo količino kokaina. Vest, ki je uradno še niso potrdili, je poslala v eter radijska mreža Caracol s pripombo, da načelnik policije Jose Serrano pripravlja uradno sporočilo. Kolumbijski predsednik Ernesto Samper bi moral govoriti na generalni skupščini OZN v New Yorku, drugače sploh ne sme potovati v ZDA, ker ga ameriška vlada obtožuje sodelovanja s preprodajalci mamil.

Dokaz velike varnosti volvov

Volvo je razbila kar nekaj svojih avtomobilov, da bi Filipince prepričala o njeni varnosti (Ap)

Winnie Mandela tolažila in pogostila oropane turiste

JOHANNESBURG - Gropani in pogosceni: pripetilo se je trem tujim turistom v črnem predelu Soweta, najprej jih je oboroženi moški oropal, nakar so se zatekli v bliznjo hiso, kjer jih je sprejela prijazna gostiteljica. Niso je spoznali, vendar pa je slo za bivšo zeno južnoafriškega predsednika Winnie Mandela, ki je prestrašenim turistom najprej ponudila čaj, jih potolažila in jih nato pospremila do bliznje policijske postaje. Sele takrat so turisti zvedeli, kdo je njihova prijazna gostiteljica in bili so zelo ganjeni.

Walesi ne bo treba plačati obljubljenih »nagrade« volilcem

VARSAVA - Obljube kandidatov v volilni kampanji niso obvezujoče. Tako je določil poljski visji sodni svet, ki je zavrnil zahtevo upokojenca, ki je od kandidata Lecha Walesa terjal obljubljenih 10 tisoč zlotov (okrog 3730 dolarjev). Vsoto je Walesa med predsedniško volilno kampanjo leta '90 obljubil vsakemu volilcu, izplačal pa seveda nobenemu. Lani se je neki upokojenec pritožil, prvostopenjsko sodisce v Gdanskju je menilo, da je njegova zahteva upravičena. Zadeva je presla na drugostopenjsko sodišče v Gdanskju, ki pa je primer predalo najvišjemu sodnemu organu.